

Η ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλ. 90.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Δ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΜΑΪΟΥ 1851.

ΓΥΙΖΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΚΤΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Ἐκ τοῦ Π. Ι. Χαλκιοπούλου.

(Συνέχεια ἴδι φυλλ. 89.)

— 0 —

Οἱ ἄνθρωποι ἀγαπῶσι νὰ πιστεύωσιν ὅτι ἡ θεία Πρόνοια ἐσυγχώρησεν εἰς αὐτοὺς νὰ διορῶσι τὰς μυστηριώδεις αὐτῆς βουλὰς. Ἡ διήγησις τοῦ γέροντος Ἰνδοῦ διεδόθη εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ ἐχηρσίμωσεν αὐτὴ ὡς θέμα δράματος, ἐπιγραφομένου « ἡ Ἰνδικὴ πρῶφ η τ ε ῖ α ».

Ἐπεὶ οὐδενὸς ἄλλου ποτὲ, ἴσως, ὑπῆρξε τοιαύτη κερυμμένη ἐλπίς, τοιαύτη πρόωρος πεποιθῆσις, ἂν ὄχι εἰς τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦλάχιστον εἰς τὴν τύχην, ὅσον ὑπὲρ τοῦ Βασιγκῶνος, διότι καὶ κἀνεὶς ἄλλος δὲν ἐφάνη, οὔτε ὑπῆρξεν, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτοῦ πράξεων, τοσοῦτο πρόσφορος εἰς τὸ μέλλον του, καὶ τοσοῦτο κατάλληλος εἰς τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον ἔφερον εἰς πέρας, ὅσον αὐτός.

Καὶ ἔκ καταγωγῆς καὶ ἐξ ἰδίας ὀρέξεως ἦτο γεωπό-

νος, ἀγαπῶν τὰ συμφέροντά του, τὰς ἐξῆς του, τὸν ἀγροτικὸν ἐκεῖνον βίον, ὅστις ἀπετέλει τὴν δύναμιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἀμερικῆς. Μετὰ παρέλευσιν πενήτηντα ἐτῶν, θέλων ὁ Ἰεφερσὼν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὅποιαν εἶχε πεποιθῆσιν εἰς τὴν ὅλως ἀκρατον δημοκρατικὴν κυβέρνησιν, ἔλεγεν « Ἡ πεποιθῆσις μας δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ἀπατήσῃ εἰς τοσοῦτο μακρὸν διάστημα χρόνου, κατὰ τὸ ὅποιον μένομεν ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ θέλομεν μένει πάντοτε, ἐνόσω ἡ γεωργία θέλει εἶσθαι κύριον ἔργον ἡμῶν », Ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους αὐτοῦ, ὁ Βασιγκῶν ἐθεώρει τὴν γεωργίαν ὡς τὸ πρῶτον τῶν ἔργων του, μεγίστην αἰσθανόμενος ἀγάπην εἰς τὰς ἐπικρατούσας ἐντὸς τῆς πατρίδος του κλίσεις, εἰς τὰ καλὰ καὶ ἀββρηνωπὰ αὐτῆς ἡθῆ.

Αἱ νεανικαὶ αὐτοῦ ἡθοναὶ περιστρέφοντο εἰς τὰς δοιοπορίας, τὸ κυνήγιον, τὴν ἀνακάλυψιν γαιῶν ἀπωτάτων, καὶ εἰς τὰς φιλικὰς ἢ ἐχθρικὰς σχέσεις του μετὰ τοὺς εἰς τὰ μεθόρια κατοικοῦντας Ἰνδοὺς. Δραστήριος καὶ τολμηρὸς ἐκ φύσεως, ἠὲ χριστεῖτο εἰς τὰς περιπετειὰς καὶ τοὺς κινδύνους τῆς μεγάλης καὶ ἀγρίας εὐσεως. Εὐρωστος δὲ ὢν, εἶχε προσέει καὶ καρτερίαν καὶ παρουσίαν νοῦς, πλεονεκτήματα διὰ τῶν ὁποίων ἡ εὐρωστία ὑπερνεκῆσεν πᾶν πρόσκερμα.

Διὰ τοῦτο, εἰς τὴν νεαρὰν τοῦ ἡλικίαν, ἠσθάνετο εἰς ἑαυτὸν ὑπερῆρανόν τινα πεποιθῆσιν. ἌΟμολογῶ ὅτι εἰ-

μαι ευρωστότατος ώστε να υποφέρω τὰς μεγαλητέρας δεινοπαθείας, καὶ ἡ θέλησίς μου εἶναι τοσοῦτο ἰσχυρὰ, πιστεύω, ὥστε δύναμαι νὰ περιφρονῶ πάντα κίνδυνον.»

Εἰς τὴν ῥωμαλέαν ταύτην τοῦ Βασιγκτῶνος κράσιν ἤρμοξε μᾶλλον ὁ πόλεμος παρὰ τὸ κυνήγιον καὶ αἱ ὀδοιπορίαι. Ἄμα λοιπὸν τοῦ ἐδόθη ἀφορμὴ πολέμου, εἰδείξε τὴν ζωηρότητα ἐκαίην ἥτις, εἰς τὴν νεαράν ἡλικίαν, δὲν ἀποκαλύπτει πάντοτε τὴν ἰκανότητα, ἀλλ' οὐτε τὴν διάθεσιν. Λέγουσιν ὅτι, τὸ 1754, εἰς ἀναφορὰν τινὰ τοῦ διοικητοῦ τῆς Βιργινίας πρὸς Γεώργιον τὸν Γ', ὁ νέος ταγματάρχης Βασιγκτῶν, ἐπέκρατε τὴν ἐξιστόρησιν τῆς πρώτης μάχης του οὕτω πως. « Ἦκουσα τὸν συριγμὸν τῶν σφαιρῶν ὅστις μ' ἐθέληξεν. » — Ὁ βασιλεὺς, ἀναγινώσκων τὴν ἀναφορὰν ταύτην, εἶπε. « Βεβαίως δὲν ἤθελε γράφει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀν ἤθελεν ἀκούσει τὸν συριγμὸν περισσοτέρων ἀκόμη σφαιρῶν. » Ὁ Βασιγκτῶν ἐφρόνει, ὡς ἐφρόνει καὶ ὁ βασιλεὺς, διότι, ἀφοῦ ὁ ταγματάρχης τοῦ στρατοῦ τῆς Βιργινίας ἐπροβιβάσθη, ἀναδειχθεὶς ἀρχιστράτηγος τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, ἠρωτήθη παρὰ τινος, ἀν ἀληθινὰ ἔγραψε τοιοῦτόν τι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπεκρίθη, ἀν τὸ ἔγραψα, τὸ ἔγραψα, ἐπεὶ ἡ ἡμην τὸ τε προλὺ νέος.

Ἄλλ' ἡ ζωηρότης αὐτῆς νεότητός του ἦτον συγχρόνως σοβαρὰ καὶ εἰρηνικὴ, δίδουσα οὕτως εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις του τὸ κύρος τῆς ὠρίμου ἡλικίας. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ σταδίου του ἠγάπα τὸν πόλεμον, ὅχι τὸσον διὰ τὴν ἐκ τῆς μάχης πηγάζουσαν ἡδονήν, ἀλλὰ διότι ἤθελε νὰ κάμνη χρῆσιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς θελήσεώς του διὰ τῶν ὀπλων, καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀγαθῶν τίνος σκοποῦ, ἠγάπα μὲ ἄλλους λόγους, τὸν ἰσχυρὸν ἐκείνου συνδυασμὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας καὶ τῆς τύχης, ὅστις μαγεύει καὶ ἐνθουσιάζει ἐπίσης τὰς ὑψηλάς, ὡς καὶ τὰς ἀπονηρέτους ψυχάς.

Καταγόμενος ἀπὸ τὰς καλητέρας τῶν οἰκογενειῶν τῆς πατρίδος του, ἐκπαιδευθεὶς εἰς τὰ δημόσια αὐτῆς σχολεῖα, μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν του, εὐρέθη μίαν ἡμέραν ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν, ὡς ἦτον ἐπόμενον, διότι καὶ ἀνώτερος καὶ ὁμοιος αὐτῶν ἦτον, ἐπειδὴ εἶχεν ἀνατραφῆ μὲ τὰς αὐτὰς ἐξεις, εἶχε τελειοποιηθῆ εἰς τὰς ἰδίας γυμνάσεις, καὶ ἀπεστρέφετο, καθὼς καὶ ἐκείνοι, πᾶσαν μάθησιν ἐκθηλύνουσαν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ὡς καὶ πᾶσαν ἀξίωσιν σοφίας· οὐδεμίαν δὲ ἔχων ὑπὲρ ἐκτουσὶ ἀπαιτήσιν, μεταχειρίζετο ὑπὲρ μόνης τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ὅλας του τὰς δυνάμεις, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιτυχία εἶναι βεβαία καὶ ἀσφαλῆς, ὅταν διευθύνεται ἀφιλοκερδῶς ἀπὸ νοῦν ὀξὺν καὶ ὑγιᾶ, ἀπὸ φύσιν δραστηρίαν καὶ ἀτάραχον.

Μόλις κατὰ τὸ 1754 ἤρχισε τὸ κοινωνικὸν καὶ στρατιωτικὸν στάδιόν του. Ἀξίωματικὸς τότε ὢν, καὶ ἔχων ἡλικίαν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν, ἐδιοίκει στρατιωτικὰ σῶματα, ἢ ἀνταπεκρίνετο μὲ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ἀμφοτέρω τὰ ἔργα ταῦτα μετήρχετο χωρὶς δυσκολίαν. Ἠγάπα τοὺς στρατιώτας του, ἐσέβετο τὸν βασιλέα καὶ τὸν διοικητὴν, ἀλλ' οὐτε ἡ ἀγάπη αὕτη, οὐτε τὸ σέβας τοῦτο, περιώριζαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς κρίσεως καὶ τῆς διαγωγῆς του. Ὁδηγούμενος ἀπὸ τὴν φυσικὴν ἐκαίην βροπὴν τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ὑπεροχῆς, ἠδύνατο καὶ νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ βλέπῃ ποῖα ἦσαν τὰ καταλλήλοτερα μέσα καὶ οἱ ἀσφαλέστεροι ὁδοὶ εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐπαχείρει:

πρὸς ὄφελος τοῦ βασιλέως καὶ τῆς πατρίδος του. Καὶ τὰ μέσα ταῦτα, τοὺς ὁρους τούτους ἐπέβαλε μὲν εἰς τοὺς στρατιώτας του, ἀν ἐπρόκειτο περὶ πειθαρχίας, ἢ ἀκριβοῦς καὶ δραστηρίας ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν του, ἐζήτει δὲ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἀπὸ τὸν διοικητὴν, ἀν ἐπρόκειτο περὶ μισθοδοσίας τῶν στρατευμάτων, προβλέψεως πολεμοφοδίων, ἢ ἐκλογῆς ἀξιωματικῶν. Καθ' ὅλας τελοςπάντων τὰς περιστάσεις, αἱ ἰδέαι καὶ οἱ λόγοι του, εἴτε πρὸς τὸν διοικητὴν ἀπευθύνοντο, εἴτε πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ διατελοῦντας διεβιβάζοντο, εἶχαν ὕψος καθαρὸν, πρακτικὸν, ῥητὸν, καὶ ἔφεραν τὸ κύρος τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀνάγκης, κύρος τὸ ὁποῖον ἀποκτᾶ πᾶς ὁστις λαλεῖ ἐν ὀνόματι αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ Βασιγκτῶν ἐθεωρεῖτο ὁ ἐξοχώτερος τῆς Ἀμερικῆς ἀνὴρ, ὁ πιστὸς καὶ ἀνώτατος ἀντιπρόσωπος τῆς πατρίδος του, ὁ δυνάμενος νὰ γνωρίσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς, καὶ νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ, παρὰ πάντα ἄλλον καλῆτερα, ἀν ἐπρόκειτο νὰ πραγματευθῆ περὶ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, ἢ νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς, νὰ τὴν ὑπερασπισθῆ ἢ νὰ τὴν κυβερνήσῃ.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος δὲν ἐφάνη μέγας, ἔνεκα τῆς ἐπαναστάσεως καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν μόνον, ἀλλὰ πολὺ πρότερον, διότι οἱ συμπολίται του πρὸ πολλοῦ ἤδη τὸν εἶχαν γνωρίσει. « Ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ τῆς τύχης σου προπίνου» εἰς ὅλας τὰς τραπέζας· τοῦ ἔγραψε, κατὰ τὸ 1756, ὁ πρῶτος αὐτοῦ προϊστάτης, ὁ συνταγματάρχης Φυρράξ. Τὸ 1759, πρώτην φορὰν ἐξελέχθη μέλος τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων τῆς Βιργινίας. Ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτῆς, ὁ ῥήτωρ Ῥοθίνσων, διὰ λόγου λαμπροῦ καὶ ζωηροῦ, τοῦ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς συναλεύσεως διὰ τὰς προσφερθείσας παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πατρίδα. Ὁ Βασιγκτῶν τότε ἠγέρθη νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν συνέλευσιν καὶ τὸν ῥήτορα διὰ τὴν ἀποδοδομένην εἰς αὐτὸν τιμὴν· ἀλλὰ τοσοῦτο ἐθρουδῆθη, ὥστε οὐτε μίαν λέξιν ἠδύνηθη νὰ προσφέρῃ. Ἐρυθρίαζεν, ἐφέλλιζεν, ἔτρεμεν. Ὁ ῥήτωρ ἔδραμεν ἀμέσως εἰς βοήθειάν του. — « Ἀναπαύθητι, Κύριε Βασιγκτῶν, τοῦ εἶπεν ἡ μετριοφροσύνη σου εἶναι ἴση τῆς ἀνδρείας σου, καὶ ἡ ἀρετὴ σου αὕτη εἶναι ἀνώτερα ὅλας τῆς δυνάμεως τοῦ λόγου μου. »

Τελοςπάντων, τὸ 1774, τὴν παραμονὴν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, ἐξερχόμενος τῆς πρώτης συνελεύσεως, τῆς συγκαλεσθείσης διὰ νὰ προπαρσκευάσῃ αὐτὸν, ὁ Πάτρις Εὐρῶ, εἰς τῶν θερμωτέρων δημοκρατῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀπεκρίθη πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντας αὐτὸν, τίς εἶναι ὁ περιφανέστερος τῶν ἀνδρῶν τῆς συνελεύσεως. — « Ἄν μ' ἐρωτᾶτε τίς ὁ εὐγλωττότερος, ὡς ἀπαντῶ ὅτι ὁ λαμπρότερος τῶν ῥητόρων εἶναι ὁ ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Καρολίνης; Γουτλεγ'· ἀλλ' ἂν μ' ἐρωτᾶτε τίς γνωρίζει ἀκριβέστερον τὰ πράγματα, καὶ ὀρθῶς περὶ αὐτῶν κρίνει, ὡς λέγω ὅτι ὁ συνταγματάρχης Βασιγκτῶν εἶναι ἀδιαρίλωνικῆτως ὁ ἐξοχώτερος τῆς συνελεύσεως ἀνὴρ. »

Ἐν τούτοις καὶ τῆς εὐγλωτίας αὐτῆς ἐξαιρουμένης, ὁ Βασιγκτῶν δὲν εἶχε τὰς λαμπράς ἐκείνας καὶ ἐκτάκτους ιδιότητες, αἱ ὁποῖαι ἐκ πρώτης ἀρετηρίας διεγείρον τὸν θαυμασμὸν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν. Δὲν ἀνῆκε βεβαίως εἰς τὴν τάξιν τῶν μεγαλοφυῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες, ἀνήχουσι ὄντως, σπεύδουσι εἰς τὴν δόξαν τῶν

ἢ παρασύρονται ἀπὸ τὸ τὸ μέγεθος τῶν διαλογισμῶν ἢ τῶν παθῶν αὐτῶν, ἢ προλαμβάνουσι νὰ διασκορπίσωσι περίξ αὐτῶν τὰ ἄνθη τοῦ νοῦς των, καὶ πρὶν ἀκόμη τοὺς δοθῆ ἔξωθεν κάμμία ἀφορμὴ, καὶ πρὶν ἀκόμη ἀναγκασθῶσιν ὀπωσθήποτε εἰς τοῦτο. Ὁ Βασιγκτῶν δὲν ἐπορεύετο τῶν πραγμάτων, ἀλλ' οὐτε ἐπερείδετο διόλου εἰς τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀνθρώπων. Ἐχων νοῦν σταθερὸν καὶ καρδίαν μεγάλην, ἦτον εἰς ἀκρὸν ἀτάραχος καὶ μετριόφρων. Ἰκανὸς δὲ ὢν νὰ ἐπιχειρήσῃ τὰ μεγαλύτερα καὶ τὰ μᾶλλον δυσχερῆ ἔργα, ἠδύνηθη μολοντοῦτο νὰ παραμελήσῃ ἑαυτὸν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ παθαίνεται, καὶ εὗρεν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ δυνάμεων, διὰ τῶν ὁποίων κατώρθωσε νὰ διοικήσῃ στρατοὺς καὶ νὰ καθιέρωσῃ κυβερνήσιν.

Ἄλλ' ἅμα ἡ εὐκαιρία παρουσιάσθη, ἅμα ἡ ἀνάγκη ἐπῆλθεν, ἀνευ οὐδεμιᾶς προσπάθειας ἐκ μέρους του, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐκπλήξεως ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, ἢ μᾶλλον, κατὰ τὴν προσδοκίαν αὐτῶν, ὡς ἴδομεν, ὁ φρόνιμος γεωπόνος ἀνεδείχθη μέγας ἀνὴρ, διότι εἶχεν ἀνεπτυγμένους ἐξαισίως τὰς δύο ἐκείνας ιδιότητας τοῦ φιλοπόδου ἀνδρός, αἱ ὅποιαι ἀναβιβάζουσι τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὴν ὑψηλοτέραν περιωπὴν, ἤγουν, ἦτο σταθερὸς εἰς τὰ φρονήματά του, καὶ ἐνήργει ἀκωλύτως πᾶν ὅ,τι ἐνόμιζεν ὀρθόν, μὴ φοβούμενος διόλου τὴν εὐθύνην τῶν πράξεών του.

Ὅταν ἔχη τις ἀσθενεῖς πεποιθήσεις, εἶναι ἐπόμενον νὰ μὴν ἦναι σταθερὸς εἰς τὰς πράξεις του, διότι ὁ ἀνθρωπὸς ἐπιτυγχάνει περισσότερον εἰς τὸ στάδιόν του, ὅταν ἐνεργῆ καθ' ὃν αὐτὸς σκέπτεται τρόπον, παρ' ὅταν κινήται ἀπὸ ἄλλα ὁποιαδήποτε ἐλατήρια. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ ἐρις ἀνεφύη μεταξὺ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν ἀποικῶν, ὁ Βασιγκτῶν ἐπέισθη ὅτι ὁ ἀγὼν τῆς πατρίδος του ἦτο δίκαιος, καὶ ὅτι, ἀγῶνος τοσοῦτο μεγάλου ἀρξάμενος, εἰς τόπον μέγαν ἤδη ὄντα, ἡ ἔκβασις ἦτο βεβαίωσάτη. Ἐννέα ἔτη ἠγωνίζετο διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὴν ἀνεξαρτησίαν, καὶ δέκα ἔτη ἐχρειάσθησαν εἰς αὐτὸν. Θελήσαντα νὰ συστήσῃ κυβερνήσιν.

Ἄλλ' εἰς τὸ διεξεδικνύμενον τοῦτο στάδιον τοῦ Βασιγκτῶνος ὑπερεπλέονασαν τὰ προσκόμματα, τὰ δυστυχήματα, αἱ ἀντιπάθειαι, αἱ προδοσίαι, τὰ λάθη καὶ ὁ μαρσαμὸς τῶν δημοσίων πραγμάτων, καὶ αὐτὰ ἀκόμη αἱ προσωπικαὶ δυσἀρεσκείαι, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς παρομοίας περιστάσεις. Καὶ μολταυτα, ἡ πίστις καὶ ἡ ἐλπίς αὐτοῦ, οὐτε κατὰ μικρὸν ἐκλονίσθησαν. Καὶ κατ' αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἀποφράδας ἡμέρας, ἀν καὶ τηκόμενος ὑπὸ τῆς λύπης, ἔλεγεν.— « Δὲν ἠμπορῶ νὰ μὴν ἐλπίζω καὶ νὰ μὴν ἔχω πίστιν εἰς τὴν φρόνησιν τοῦ λαοῦ, ὅτι τελοςπάντων θέλει αὕτη ὑπερισχύσει ὅλων τῶν προλήψεων. . . Δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ ὅτι ἡ θεία Πρόνοια τοσαῦτα ἐπράξεν ὑπὲρ ἡμῶν ἀσκόπως· ὁ παντοδύναμος δὲν μᾶς ὠδήγησε τόσον καιρὸν καὶ τόσον πολὺ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς δόξης, διὰ νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ εἰς τὸ μέσον. Ἡ ἀφροσύνη καὶ ἡ κακὴ διαγωγὴ μᾶς ἠμποροῦν ἐνίοτε νὰ μᾶς ἀποπλανήσωσιν, ἀλλ' εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἔχομεν ἀκόμη φρόνησιν ἀρετήν καὶ ἀρετὴν ἰκανήν, ὥστε νὰ εἰσέλθωμεν πάλιν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, προτοῦ καταστραφῶμεν ἐξ ὀλοκλήρου. »

Καὶ ἀργότερα πάλιν, ὅτε ἡ Γαλλία αὕτη, ἥτις τοσοῦτο τὸν συνέδραμε μαχόμενον, τοῦ ἔγεινε αἰτία, κατὰ τὴν προεδρείαν του, τοσοῦτων δυσχερειῶν καὶ τοσοῦ

των κινδύνων, μᾶλλον ἐπιφύθων καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὅτε ἡ Εὐρώπη ὅλη τεταραγμένη οὕτω, ἀπετέλει δύσκολον τὴν θέσιν του, ὅσον ἀπετέλει αὕτην τοιαύτην καὶ ἡ Ἀμερικὴ, καὶ κατέπληττε τὸν νοῦν του, δὲν ἐπαυσε νὰ ἔχη πεποιοθῆναι εἰς ἑαυτόν. — Ἡ ταχύτης τῶν ἐπαναστάσεων προξενεῖ τὴν αὐτὴν ἐκπλήξιν, τὴν ὁποίαν προξενεῖ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῶν. Πῶς θέλουσι αὐταὶ τελειώσῃ; Μόνος ὁ τὰ πάντα διοικῶν γνωρίζει τοῦτο. Πιστεύοντες εἰς τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀγαθότητά του, ὡς εἶμεθα βέβαιοι ὅτι θέλει φέρεῖ αὐτὰς εἰς τὸ τέλος, καὶ ὡς μὴ προσπαθῶμεν νὰ ἐμβατεύσωμεν ὅ,τι διαφεύγει τὴν ἀνθρωπίνην γνῶσιν, ἀλλ' ὡς ἐπιμεληθῶμεν μόνον νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ ἡμέτερον καθήκον τοιοῦτοτρόπως ὥστε, καὶ τὸ λογικὸν καὶ ἡ συνειδήσις ἡμῶν νὰ μὴ μᾶς κατακρίνωσιν. »

Καθὼς εἰς τὴν γενικὴν τῶν πραγμάτων ἐκτίμησιν, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων του διευθύνετο ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἰσχυρὰν πεποιθήσιν, ἀπὸ τὴν ἰδίαν πρὸς τὰς κρίσεις του πίστιν. Εἶχε νοῦν λίαν ἐλεύθερον, καὶ τοῦτο προήρχετο μᾶλλον ἀπὸ εὐθύτητα παρὰ ἀπὸ πολυμάθειαν καὶ ἐλαστικότητα. Ἦσαν λοιπὸν αἱ ἰδέαι του γεννηήματα μόνης τῆς κερφαλῆς του, καὶ δὲν ἠσπάζετο αὐτὰς ποτὲ κατὰ πρόληψιν, ἀλλὰ πάντοτε τὰς ἐσχημάτιζε μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὠδηγεῖτο ὁμοῦ εἰς τὸν σχηματισμὸν των, εἴτε ἀπὸ τὴν ἀπλήρη παρατήρησιν, εἴτε ἀπὸ τὴν μετ' ἐπιστάσιος μελέτην τῶν πραγμάτων, σχετικῶς πρὸς τὴν ἀμεσον καὶ προσωπικὴν συνάφειαν αὐτῶν μετ' ἀληθείαν, καὶ δὲν ἐδέχετο κάμμιαν εἰς τὰς σκέψεις του παρέμβασιν ἢ τροπολογίαν ἐκ μέρους ἄλλου τινός.

Ὅθεν ἤρκει νὰ συλλάβῃ ἰδέαν τινὰ, καὶ μετὰ ὄριμον σκέψιν νὰ θεωρήσῃ αὐτὴν ὀρθήν, καὶ πλεον κάμμία αἰτία δὲν ἦτον ἰκανὴ νὰ τὸν θρουδῆσῃ. Αἱ ἀλλότρια ἰδέαι δὲν ἠδύνατο μῆτε νὰ ῥίψωσιν αὐτὸν εἰς πέλαγος ἀμφιβολιῶν, μῆτε νὰ τὸν κρατήσωσιν ἐπιπολὺ μετέωρον εἰς τὰς ἀποφάσεις του, διότι ὀλίγον τὸν ἐμέλεν ἀν αὐταὶ ἤθεσαν ἐγκριθῆ ἢ ἀποδοκιμασθῆ παρὰ τῶν ἄλλων, ἢ ἤθεσαν ἀπαντήσῃ ἀντιρρήσεις καὶ ἀντιλογίας. Πιστεύων εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἑαυτὸν ἔλεγεν.— « Ἄν ἐξουσία τις ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ ἂν ἡ οὐράνιος ἐξουσία, ἤθελε διακηρύξῃ τὸν κανόνα τοῦ ἀλαθιάστου εἰς τὰ πολιτικὰ φρονήματα, ἐγὼ ἤθελα φανῆ ὁ προθυμότερος τῶν κατοίκων τοῦ κόσμου τούτου νὰ παραδεχθῶ αὐτὸν, καὶ νὰ βαδίσω κατ' αὐτὸν, ἐνόσω θέλω ὑπηρετεῖ τὴν πατρίδα μου. Ἄλλ' ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε δὲν εὗρον ὀδηγὸν ἄλλον ἀσφαλέστερον παρὰ τὴν εὐθύτητα τῶν σκοπῶν μου καὶ τὴν ἐνδελεχῆ τῶν πραγμάτων ἐξέτασιν, διὰ τοῦτο, ἐνόσω τὸ βάρος τῆς διευθύνσεως τῶν δημοσίων πραγμάτων ἐπίκειται εἰς ἐμὲ, θέλω ἐκπληρώσει κατὰ τὸν κανόνα τοῦτο, ἀπαρσαλεύτως, τὸ χρέος μου. »

Ἦτον δὲ τοιοῦτος ὁ Βασιγκτῶν, διότι εἶχε συγχρόνως καὶ νοῦν ἀνεξάρτητον καὶ καρδίαν μεγίστην, καὶ ἐνήργει καθὼς αὐτὸς ἐσκέπτετο, ἀναδεχόμενος ὅλην τὴν εὐθύνην τῶν πράξεών του. « Θαυμάζω κυρίως τὸν Χριστόφορον Κολόμβον, ἔλεγεν ὁ Τουργῶτος, ὅχι διότι ἀνεκάλυψε τὸν νέον κόσμον, ἀλλὰ διότι ἐπεχείρησε τὴν ζήτησίν του, πιστεύσας εἰς ἰδέαν τινὰ. » Εἶτε μεγάλη, εἴτε μικρὰ ἦτον ἡ ἀφορμὴ, εἴτε βραδέως ἢ ταχέως ἤθεσαν φανῆ τὰ ἀποτελέσματα, ὁ Βασιγκτῶν, πεπεισμένος ὢν εἰς τὸ ἔργον του, δὲν ἐ-

δίστασε ποτέ εις την πίστιν την οποίαν είχε προς την πεποιθησίν του ταύτην. Περί του καθαρού και άταράχου τούτου εις τὸ ἀπορριζίζειν χαρκατήρος του, ἐλέγγοτο ὅτι ἴδιον εἰς αὐτὸν ἦτον νὰ διευθύνῃ δημοσία πράγματα, καὶ νὰ διδῇ λόγον περὶ αὐτῶν. Ἀπόδειξις ἀλάνθαστος ὅτι ἐγεννήθη διὰ νὰ κυβερνᾷ, ὅτι εἶχε τὴν δύναμιν ἐκείνην ἣτις εἶναι ἀξία θαυμασμοῦ, ὅταν εὐρίσκειται ἠνωμένη μετ' ἀριλοκέρδειαν εὐσυνείδητον.

Μεταξὺ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν ὑπάρχουν τινές, οἵτινες διέπεισαν ἀξιειρέτως, ἀλλὰ κἀνεὶς δὲν ὑπέστη τσαυτάς δοκιμασίας, ὅσας ὁ Βασιγκτῶν, καὶ μαχόμενος καὶ κυβερνῶν. Ἀντίστη καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ κατὰ τοῦ λαοῦ, ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἐξουσίας. Ἦρχισε καὶ ἐτελείωσε τὴν ἐπαναστάσιν.

Τὸ ἔργον τοῦ Βασιγκτῶνος ἐκ πρώτης ἀμέσως ἀφειρησίας ἐφάνη πόσον μέγα καὶ πόσον δυσχερές ἦτον. Ὁρεῖλων νὰ πολεμήσῃ, δὲν ἤσθάνετο μόνον τὴν ἀνάγκην τῆς μορφώσεως στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλλείψιν τῆς ἐξουσίας ἐκείνης, ἣτις ἠδύνατο νὰ καταρτίσῃ τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον. Αἱ Ὀμόσπονδοι Πολιτεῖαι δὲν εἶχαν τότε οὔτε κυβέρνησιν οὔτε στρατόν. Σκιά μόνον, καὶ ἐνόητος ψευδής, ἡ συνέλευσις οὐσα, δὲν εἶχε κἀνὲν δικαίωμα, κἀμμίαν δύναμιν, καὶ δὲν ἐτόλμα μῆτε νὰ ἐπιχειρήσῃ, μῆτε νὰ πράξῃ τι. Ὁ Βασιγκτῶν, εἰς τὸ στρατόπεδόν του εὐρισκόμενος, ἠναγκάζετο ἔχει μόνον νὰ ἐπισπεύδῃ ἀδιακόπως τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καταλλήλων μέτρων, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπαγορεύῃ αὐτὰ, νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τὴν συνέλευσιν ὅ,τι αὐτὴ ἢ ἴδια ὄφειλε νὰ πράττῃ διὰ νὰ εὐδοκῆ τὸ ἔργον τῆς, καὶ νὰ μὴ ματαιωθῶσι τὰ πάντα, καὶ συνέλευσις καὶ στρατὸς καταντήσωσι κενὰ καὶ ἀσημαντα ὀνόματα. Τὰ ἔγγραφα τοῦ ἀνεγινώσκοντο εἰς δημοσίαν συνεδρίαν, καὶ ἐχρησίμευαν ὡς κείμενον τῶν ἀποφάσεων τῆς συνέλευσεως, ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἔργα ἀπειρίας, δειλίας καὶ δυσπιστίας. Ἦρκειτο αὐτῇ, ἐνεργοῦσα ἐπιπολαιώς, καὶ χορηγοῦσα ὑποσχέσεις. Παρέπεμπε τὰς ὑποθέσεις εἰς τὰς τοπικὰς διοικήσεις. Ἐφοδεῖτο μεγάλως τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν. Ὁ Βασιγκτῶν ἀπεκρίνετο μετ' ἄσβας καὶ μετ' εὐπειθειαν, ἀλλ' ἐπέμενε εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ γραφόμενα, καταδεικνύων πόσον ψευδής ἦτον ἡ ἐπιπόλαιος ἐνέργεια, καὶ πόσον μεγάλη ἡ ἀνάγκη νὰ λάβωσι πραγματικὴν δύναμιν, ἀφ' ἐνός μὲν ἢ διὰ τῆς ἰδίας συνελεύσεως ἀντιποιομένη ἐξουσία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ στρατὸς ἐκείνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐζήτουν νίκας. Εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην, τὴν τοσοῦτο πρωτόπειρον εἰς τὸ κυβερνᾶν, ὑπῆρχαν καὶ ἄνδρες νοήμονες, γενναῖοι καὶ ἀρωσιμῆνοι εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Ἐξ αὐτῶν τινές μετέβαιναν αὐτοπροσώπως εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ, ἀφοῦ παρετήρουν ἰδίως ὀφθαλμοῖς τὴν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ, καὶ συνδιελθόντο μετὰ τοῦ Βασιγκτῶνος, ἀνέφεραν πρὸς τὴν συνέλευσιν τὰ συμπεράσματα τῶν παρατηρήσεών των, γνωστοποιούντες συγχρόνως πρὸς αὐτὴν καὶ τὰς συμβουλὰς ἐκείνου. Ἡ συνέλευσις, φωτισμένη οὕτως, ἐνισχύετο καὶ ἤρχιζε πάλιν νὰ διδῇ πίστιν εἰς ἑαυτὴν καὶ εἰς τὸν στρατηγὸν τῆς. Ἀπερρίκει λοιπὸν τὰ χρεῖωδῆ, καὶ ἐχρηρῆγει πρὸς αὐτὸν τὴν ἀναγκαίαν πληρεξουσιότητα. Οὗτος ἐπελαμβάνετο ἀμέσως τῶν καταλλήλων διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν τοπικῶν διοικήσεων, τῶν τοπικῶν συνέλευσεων, τῶν ἐταιριῶν, τῶν ἀρχῶν, καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν πολιτῶν, ἐλκύνων τὴν προσοχὴν οὐτῶν

εἰς τὰ πράγματα, ἐπικαλούμενος τὴν φρόνησιν καὶ τὸν πατριωτισμὸν των, παράγων ἀπὸ τὰς προσωπικὰς του σχέσεις ὠρελείας ὑπὲρ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, οἰκονομῶν τὰς ὑποψίας τῶν σφόδρα δημοκρατῶν, καὶ τὴν εὐαισθησίαν τῶν φιλοδόξων, φυλλάτων τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς θέσεώς του, λαλῶν ὡς ἀρχῶν, ἀλλὰ προσέχων μὴ προσβάλλῃ κἀνέναν, καὶ πρὸς ὅλους ἐν γένει προσφερόμενος μετ' ἐπιστηνίαν τινα μετριοπαθεῖαν. Ἡ ἰκανότης του αὕτη εἶναι ἀξία παντὸς θαυμασμοῦ, διότι, ἀφ' ἐνός μὲν ἦτον ἠναγκασμένος νὰ οἰκονομῇ ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, ἀφετέρου δὲ νὰ ἐπενεργῇ, διὰ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς ἀληθείας, εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ μετὰ τὰς προσπάθειάς του ταύτας, καὶ ἀφοῦ, πρῶτον μὲν ἡ συνέλευσις, ἔπειτα δὲ αἱ Πολιτεῖαι, τοῦ ἐχορηγήσαν πᾶν ὅ,τι ἦτον ἀναγκαῖον πρὸς σχηματισμὸν στρατοῦ, πάλιν δὲν εἶχε κατορθώσει τίποτε. Τὸ ἔργον τοῦ πολέμου δὲν ἤρχιζεν ἀκόμη· στρατὸς δὲν ὑπῆρχεν εἰσέτι. Ἦτον οὗτος ἀπειροπλόμος, ἐνόητος κἀμμίαν δὲν εἶχε, τὸ πάθος τῆς ἀτομικῆς ἀνεξαρτησίας ἐπεκρίνεται πανταχοῦ, ἡ πάλιν μετὰ τῶν πατριωτικῶν φρονημάτων καὶ τῆς πρὸς τὴν ἀναρχίαν ῥοπῆς ἦτον εἰσέτι ζωηρά. Ἐπρεπε λοιπὸν, καὶ εἰς τὸν στρατὸν ἐπίσης, νὰ συμφιλώσῃ τοὺς διαφωνοῦντας, ν' ἀναγκαιώσῃ τὴν διάλυσιν των, νὰ φωτίσῃ καὶ πείσῃ αὐτοὺς, μεταχειριζόμενος τοὺς καλητέρους, καὶ τοὺς καταλληλοτέρους πρὸς ἕνα ἕκαστον τρόπον, διὰ νὰ δυνηθῇ οὕτω, φυλάττων συγχρόνως ἀκεραίας καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἐξουσίαν του, νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐθνικὴν ἑνώσιν ὅλων, τὴν ἐλευθερίαν συνδρομῆν τῶν ἀξιοματικῶν, καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν στρατιωτῶν.

Ἀφοῦ ὅλα ταῦτα ἤθελεν κατορθώσῃ, τότε μόνον ὁ Βασιγκτῶν ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ ἐπιφελῶς τὸ στρατηγικὸν αὐτοῦ καθήκον, καὶ νὰ σκεφθῇ περὶ τοῦ πολέμου, ἢ μᾶλλον, τοῦ πολέμου διαρκούντος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν τοιοῦτων συμβάντων, τῶν τοσοῦτων κινδύνων, τῶν τοιοῦτων περιπετειῶν, ἦτον ἠναγκασμένος νὰ ἐπιλαμβάνεται ἀδιακόπως τῆς διοργανώσεως καὶ τῆς διοικήσεως καὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ στρατοῦ συγχρόνως.

Ἀμφιβολία ἠγέρθησαν περὶ τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ἰκανότητος.

Δὲν ἀνεδείχθη βεβαίως ὅμοιος τῶν ἐνδόξων τῆς ἡμετέρας Εὐρώπης στρατηγῶν. Καὶ διότι ἐστρατήγει μικροῦ στρατοῦ, καὶ διότι ὄφειλε νὰ τρέχῃ πανταχοῦ εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην ἔκτασιν, ἀδύνατον ἦτον εἰς αὐτὸν, φυσικῶς ἀδύνατον, νὰ μεταχειρισθῇ τὴν στρατηγικὴν τέχνην καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν σημασίαν, καὶ νὰ συγκροτήσῃ μάχας πολυκρότους.

Ἀλλ' ἡ ἀναγνωρισμένη ὑπεροχὴ του, τὴν ὁποίαν ἐκλήρυτταν δημοσίως ὅλοι οἱ στρατιωταί του, ὁ ἐνναετής πόλεμος καὶ ἡ δριστηκὴ αὐτοῦ ἐπιτυχία, ἀποτελοῦν βεβαίως τὴν τρανωτέραν ἀπόδειξιν τῆς στρατιωτικῆς ἐμπειρίας του, καὶ δικαιολογοῦν ἀποχωρῶντως τὴν δόξαν του. Ἡ ἀνδρεία του ἦτον ἐξαισιος καὶ αὐθάδης συγχρόνως, ὥστε πολλάκις, κυριευόμενος ἀπὸ ὀδυνηρὰν τινὰ παραφορὰν, ἀφέθη εἰς αὐτὴν, καὶ ἐκινδύνευσε. Πολλάκις ὁ ἀμερικανὸς στρατὸς, ἐντρομος γενόμενος, ἐδόθη εἰς φυγὴν, καὶ γενναῖοί τινες ἀξιοματικοὶ ἔπεσαν μαχόμενοι, θέλοντες οὕτω νὰ ἐμπνεύσωσιν ἀνδρείαν εἰς τοὺς στρατιώτας. Τὸ 1776, κατὰ τινὰ περίστασιν ὁμοίαν ταύτης, ὁ Βασιγκτῶν, ἀγανακτῆσας, ἀπερρίκει νὰ μείνῃ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, προσπαθῶν καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός του, καὶ διὰ τῆς βίας, νὰ ἐπαναγάγῃ

ὑπὸ τὰς σημαίας των τοὺς φεύγοντας. Τὴν ἐπαύριον, ὁ στρατηγὸς Γρήν ἔγραψε περὶ τούτου τὰ ἑφεξῆς. « Ἡ χθεσινὴ ὑποχώρησις ἡμῶν ὑπῆρξεν ἀξιοθρήνητος καὶ καθόλου ἀτακτος, χάρις εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ στρατοῦ διαγωγὴν . . . Αἱ μεραρχίαι τοῦ Φαλοῦ καὶ τοῦ Πάρσιωνος ἐδόθησαν εἰς φυγὴν ἀπέναντι πενήτηνκοντα μόνον ἀνδρῶν, ἐγκαταλείπουσαι τὸν ἀρχιστράτηγον, πλησίον τοῦ ἐχθροῦ, σχεδὸν μόνον, καὶ εἰς τοσαύτην ἀπελπισίαν, διὰ τὴν τιμίαν τοῦ στρατοῦ, ὥστε ἐπεκαλεῖτο οὗτος τὸν θάνατον ἐξ ὅλης ψυχῆς. »

Καὶ πολλάκις, ὅταν ἐνόμιζε τὴν εὐκαιρίαν κατάλληλον, εἰδείκνυεν εὐτολμίαν ἰσην τῆς ἀνδρείας του. Ἀπεκάλου τότε αὐτὸν Φάβιον ἄμερικανόν, διότι ἔλεγεσαν ὅτι εἶχε τὸ δαιμόνιον ν' ἀποφεύγῃ τὰς ἐχθροπραξίας, νὰ διασκεδάσῃ τὸν ἐχθρὸν, καὶ ν' ἀναβάλῃ τὴν ὥραν τοῦ πολέμου.

Τὸ 1775, ὅτε ἤρχισεν ὁ πόλεμος, ὁ Φάβιος οὗτος, εὐρισκόμενος ἀπέναντι τοῦ Βοστὸν, ἀπερρίκει νὰ δώσῃ τέλος εἰς αὐτὸν, ἐπιτιθέμενος ἀποτόμως κατὰ τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ, τὸν ὁποῖον ἤλπισε νὰ καταστρέψῃ ἀμέσως. Τρία ὅμως στρατιωτικὰ συμβούλια, ἀλληλοδιαδόχως συγκαλεσθέντα, τὸν ὑπεχρέωσαν νὰ παραιτηθῇ τοῦ σκοποῦ του καὶ μολοντοῦτο ἡ πεποιθησις του πως δὲν ἐκλονίσθη, ἀλλ' ἐξέφρασε μάλιστα λύπην βαθεῖαν, διότι ἠναγκάζετο νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν θέλησιν τῶν συμβουλίων.

Τὸ 1776, κατὰ τὸ Νεοβόρακον, ἐν καιρῷ δριμυτάτου ψύχους, ὑποχωρῶν, ἐνῶ ὁ στρατὸς του εἶχε κατὰ τὸ ἥμισυ διασκορπισθῆ, καὶ οἱ περισσώτεροι τῶν στρατιωτῶν του εἰδείκνυαν διάθεσιν νὰ τὸν ἐγκαταλείψωσι, θέλοντες νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὰς ἐστίας των, παρετάχθη ἀμυνόμενος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ κατόπι προσέβαλεν, εἰς τὸ Τραντὸν καὶ τὸ Πριγκητὸν, τὰ διάφορα αὐτοῦ σώματα, νικήσας δὴ μάχας ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΙΟΥΔΙΘ,

ΤΟ ΘΕΩΡΕΙΟΝ ΤΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ.

ΥΠΟ ΕΥΓΕΝΕΙΟΥ ΣΚΡΙΒ.

(Μετάφρασις I. A. Γ.)

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδ. 89.)

—o—

III.

Τῇ ἐπαύριον, ἡ Ἰουδιθ ἠνοιξε τὸ παράθυρον τοῦ κοιτωνῶς τῆς πολλὰ πρῶτ, καὶ εἶδε κάτωθεν περιμένονταν εἰσέτι τὴν ἄμαξαν τοῦ κόμητος· ἐνόησεν ὅτι ἐκεῖνος τὴν ἔστελλε σχεδὸν κατὰ πᾶσαν νύκτα. Ἀλλὰ πρὸς τί; τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ. . . . Νὰ ζητήσῃ μόνη τὴν ἐξήγησιν, οὐδέποτε ἤθελε τολμήσει. Ἀλλως τε, σχεδὸν ποτὲ δὲν τὸν ἐβλεπον ἐκ οὐ πλησίον, μόνον δὲ μακρόθεν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ μελοδράματος, εἰς θεωρεῖόν τι, τῆς δευτέρας σει-

ρᾶς. Ὁ Ἀρθοῦρ δὲν ἤρχετο πλέον εἰς τὴν σκηνὴν, οὔτε ἐπρότεινε νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Πῶς νὰ τὸν ἴδῃ; . . . Πῶς νὰ πράξῃ; . . .

Κατ' εὐτυχίαν τῆς, τῇ εἶχον κάμει κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἀδικίαν τινὰ . . . καταπάτησιν τοῦ θαύματος τῆς. . . Αἱ φίλαι τῆς τὴν ἐνόμιζον κατατεθειμένην ἐκ τούτου, ἐνῶ ἐκείνη ἦτο πλήρης χαρᾶς. Δι' ἐπιστολῆς τῆς δὲ, παρεκάλει τὸν κόμητα νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, ὅπως τῷ ἀπευθύνῃ παράκλησιν τινὰ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, εὐκόλον νὰ γραφῇ δὲν ἦτο, καὶ ἐδαπάνησε πρὸς σύνταξιν τῆς δόκλιτρον ἡμέραν ἀπειράκις τὴν ἤρχισε, καὶ ὑπὲρ τὰ εἰκοσι σχέδια εἶχε κάμει· ἐξ αὐτῶν εἶχεν εἰς τὰ θυλάκιά τῆς, εἰς τὸ ἐπανωφώριόν τῆς, καὶ πιθανῶς πρέπεσον ἐν, τὸ ὁποῖον ἄλλοι εὐρήκαν, καὶ τὸ ἐσπέρας, εἰς τὸ θέατρον, ἤκουε τις τοὺς ὑποκριτὰς καὶ συνδρομητὰς νὰ συνδιασκεδάζωσιν ἐπὶ μιᾶς ἀνορθογράφου ἐπιστολῆς πρὸ μικροῦ εὐρεθείσης, καὶ ἦτις διέβαινε ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Ἐπρεπέ τις ν' ἀκούῃ τὰς ἀστείας των ἐπιφωνήσεις, τὰ σατυρικά των σχόλια, τὰς σκληρὰς τῶν ἀστεϊότητος, ἐπὶ ἐπιστολίῳ ἀνευ ὑπογραφῆς καὶ ἐπιγραφῆς, τὸ ὁποῖον καὶ ἐσκόπευον νὰ δημοσιεύσωσι τὴν ἐπαύριον εἰς ἐφημερίδα, ὡς τὸ πρωτότυπον τοῦ ἐπιστολικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον εἶναι: ἐν χρήσει παρὰ ταῖς κυρίας τοῦ χοροῦ.

Ἡ Ἰουδιθ ὑπέστη τρόμους καὶ ἀγωνίας ἀπειρῶς, ὅχι διότι κατενόει τὴν γελοῖαν θέσιν τῆς, ἀλλὰ διότι ἐσυλλογιζέτο ὅτι τὰς αὐτὰς περιπαικτικὰς σκέψεις θέλει κάμει καὶ ὁ κόμητος, ἀναγινώσκων τὴν ἐπιστολὴν τῆς, τὴν ὁποίαν ἐπεθύμει ν' ἀνελάμβανε εἰς χεῖράς τῆς καὶ μετ' οὐσίαν ὅλης τῆς ὑπάρξεώς τῆς. Νεκρὰ δὲ μᾶλλον ἡ ζωσα εἶδε τὴν ἐπαύριον εἰσερχόμενον εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς τὸν κόμητα.

— Ἰδοὺ ἦλθα, φιλάτη μου Ἰουδιθ, ἔτρεξα ἀμαλαῶν τὴν ἐπιστολὴν σου. — Καὶ τὴν ὀλεθρίαν, τὴν φρικώδη ταύτην ἐπιστολὴν, εἰσέτι ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρά του. — Τί με θέλεις;

— Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θέλω . . . κύριε κόμη . . . δὲν γνωρίζω πῶς νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ . . . ἀλλὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην . . . ναί . . . ἐπειδὴ τὴν ἀνεγνώσατε . . . ἐὰν πάντοτε ἐδύνασθε νὰ τὴν ἀναγινώσκατε. . .

— Πολὺ καλὰ, τέκνον μου, ἀπήνησεν τότε ὁ κόμητος, μετὰ ὑπομειδιάματος ἀνεπισιότητου.

— Ἄ! ἀνεκράξεν αὕτη ἀπελπιστικῶς. Πρὸ πάντων τὸ ἐπιστολίδιον αὐτὸ, σᾶς δεικνύει ὅτι εἶμαι νέα τις πτωχὴ, ἄμοιρος καὶ πνεύματος καὶ ἀνατροφῆς, νομίζουσα ν' ἀπαλλοχθῶ ἀπ' αὐτῆς . . . ἀλλὰ πῶς θέλω ἐπιτύχει τοῦτο . . . ἐὰν δὲν ἔλθετε πρὸς βοήθειάν μου, ἐὰν διὰ τῶν πικραινέσεων σας καὶ τῶν ὑποστηρίξεών σας δὲν με βοηθήσετε! . . .

— Τί θέλεις νὰ εἰπῆς; . . .

— Παραδόστέ με εἰς διδασκάλους, καὶ θέλετε ἰδεῖν ἂν ὁ ζῆλος με λείπῃ, θέλετε ἰδεῖν ποῖαν αἰ παροδόσεις των δύνανται νὰ μ' ἐπιφέρουν ὠρελείαν . . . Θέλω ἐργάζεσθαι ἡμέραν καὶ νύκτα.

— Καὶ τὴν νύκτα;

— Θέλω μεταχειρίζεσθαι αὐτὴν πρὸς σπουδὴν, ἀφοῦ δὲν κοιμοῦμαι.

— Ἐ! πῶς, δὲν κοιμᾶται τὴν νύκτα;

— Πῶς; λέγει ἐρυθρῶσα ἡ Ἰουδιθ· διότι με καταδιβρώσκει ἀδιακόπως ἰδέα τις.

— Και ποία ιδέα ; . . .

— Η ιδέα την οποίαν θεαίως έχετε περι έμου μέ . . . Πρέπει να με καταφρονήτε, να με θεωρήτε άναξίαν σας, και δικαίως, εξηκολούθησε ζωηρότερον. Συναισθάνομαι οποία είμαι, γνωρίζω έμαυτήν, και έπεθύμουν, εί δυνατόν, να μήν έρυθρίω πλέον ούτε ενώπιον των οφθαλμών σας, ούτε ενώπιον των οφθαλμών μου.

Ο κόμης θεωρήσας αυτήν μετ' έκπληξσεως, τή λέγει:

— Θέλω σέ ύπακούσει, προσφιλές μου τέκνον, θέλω κάμει στί ζητείς.

Την επαύριον ή Ιουδιθ απέκτησε διδάσκαλον τής ορθογραφίας, τής ιστορίας και τής γεωγραφίας. Έπρεπέ τις να βλέπη πόσον προθύμως ήργάζετο ή κρίσις και τό φυσικόν πνεύμά της, τό καλλιτεργίας μόνον έχον χρείαν, πόσον άνεπύχθησαν μετ' ταχύτητος άπίθάνου.

Κατ' άρχάς έπεθύμησε διά μόνον τόν Άρθούρ την σπουδήν, άλλ' ήδη την ήγάπα δι' έαυτήν. Αί ώραι της παρήρχοντο γλυκύαατα δι' αυτής, και παρηγορείτο λησιμονούσα όλας τās δόνας της. Έπαυσε τού να πορεύεται είς την αίθουσαν τού χορού και τών προγυμνάσεων έκ τούτου τή έπέβαλον πρόστιμον, τό όποϊον ύπέφεραν εύχαριστως, άρκεί να έμεινεν είς την οικίαν της διά να έργασθή· αι δέ σύντροφοί της διανοούντο: « Η Ιουδιθ έπεσεν είς τούς έρωτας και τά μεγάλα πάθη, δέν την βλέπομεν πλέον· έχασε την σειράν της . . . έχει μέγα άδικον. »

Η Ιουδιθ όμως άπ' έναντίας διπλασιάζουσα τās δυνάμεις της έλεγεν: Μετ' όλίγον θέλω καταστῆ αξία αυτού, μετ' όλίγον θέλει ίδει στί είμαι είς θέσιν να τόν έννοώ, και θέλει δυνηθῆ να κρίνη περι τών προόδων μου. Αλλά ματαία έλπίς· ενώπιον τού κόμητος διακοπομένη και τρέμουσα, έλθισμόνει τά πάντα, και τό μνημονικόν αυτό την έγκατέλειπεν. Όταν την ήρώτα περι τών σπουδών της, άπήντα όλος άνεπιτυχώς, και ό κόμης έλεγε καθ' έαυτόν· ή πτωχή, έχει καλήν θέλησιν, άλλ' όλίγην εύκολίαν. Ο,τι δέ έκ τών νέων σπουδών της έμαθεν, ήτον να αισθάνεται πόσον έφαινετο είς τόν κόμητα κοῦφος και γελοία. Η ιδέα αυτή την απέδειλία επί μάλλον, και την καθίστα πλέον άδεξίαν, καταστέλλουσα τās έκχύσεις τής τόνον άθώας και τρυφεράς ψυχής της. Ο κόμης ήρχετο σπανίως. Ένίοτε έμεινεν περίπου ήμισίαν ώραν μετ' αυτής την νύκτα, άλλ' άμα έσήμαινε μεσονύκτιον, άνίστατο ! . . . Τότε, χωρίς ούδεμίαν να τῶ άπειυθύνῃ επίπληξιν, τόν ήρώτα μετ' γλυκείας μέν, πλήν ανησύχου φωνής:

— Πότε θέλω σάς επανιδει ;

— Θέλω σέ τό είπει αύριον μακρόθεν, είς τό Μελόδραμα.

Και ιδού πώς. Ητο σχεδόν ήμέραν παρ' ήμέραν είς τό θεωρείον έκ τών δευτέρων, και στί τῶ ήτον δυνατόν να διέλθῃ όλίγας στιγμάς μετ' αυτής, έφερον άμελώς πώς την δεξίαν του είς τό ώτίον του· και τούτο έσήμαινεν : θέλω έλθει είς την οδόν Προβιγγίας. Και τότε ή Ιουδιθ τόν έπερίμενε καθ' όλην την ήμέραν, ούδένα δεχομένη, άπομακρύνουσα μάάλιστα και την θεϊαν της, διά να έχῃ πλήρη την εύχαρίστησιν να τόν βλέπη.

Μέ έλην όμως την προφύλαξιν τού κόμητος, αυτή άνεκάλυψεν στί ούτος ήσθάνετο βαθειαν τινά θλίψιν, ήτις τόν κατέτηχε. Ποία ή θλίψις αυτή ; ούδέποτε τόν ή-

ρώτησε. Και όμως ήθελεν εύτυχεστάτη νομισθῆ εάν ήδύνατο να συμπάσχῃ μετ' αυτού ! . . . Πλήν δέν ήδύνατο να τό έλπίζῃ, άλλ' διειμοίραζε τās θλίψεις έκείνου έν άγνοία του, και έφαινετο άθλία έκ τής αθλιότητος έκείνου. Συχνά τῆ έλεγεν ό κόμης· Ιουδιθ τί έχεις ; Ποία είναι αι θλίψεις σου ; . . . Έάν έτόλμα, ήθελε τῶ άποκριθῆ: Αί ιδίκαί σου !

Ημέραν τινά, τῆ επήλθεν ιδέα φοικώδης· διενόηθη μετ' τρόμου: αγαπή άλλην ! ναί, ναί, θεαίως, αγαπή άλλην ! Αλλά τότε, διατί να λάβῃ έρωμένη αυτήν έκ τού Μελοδράματος ; . . . Από ιδιοτροπίαν . . . από συρμόν, ως παίγιόν τι τό όποϊον ήγόρασε χωρίς να ίδῃ και χωρίς να γνωρίσῃ . . . έδυθίσθη είς τās σκέψεις της. Και κατά την στιγμήν ταύτην, ή θύρα τού κοιτωνικου της άνοίγεται μετ' βίας, εισέρχεται ό Άρθούρ, έμφαίνων τί τεταραγμένον, τό όποϊον ή Ιουδιθ ποτέ δέν είχεν ίδει είς αυτόν.

— Κυρία, τῆ λέγει ζωηρώς· ένδύσου· ήλθα διά να ύπάγωμεν όμοῦ είς τās Τουίλερίας.

— Είναι δυνατόν !

— Ναί, ό καιρός είναι τόνον λαμπρός· ό ήλιος μεγαλοπρεπής. Όλον τό Παρίσι θά είναι.

— Και θέλετε με συνοδεύσει ! άνέκραξεν έκθαμβος από χαράν ή Ιουδιθ, διότι ούδέποτε εξήλθεν μετ' αυτής, ούδέποτε τῆ προσέφερε τόν βραχιονά του δημοσίᾳ.

— Βεβαίότατα . . . θέλω σέ συνοδεύσει είς τά όμματα όλων, είς την μεγάλην δενδροστοιχίαν ! την άπαντᾶ ό κόμης, θηματίζων μετ' ταραχής. . . . όρίστετε, κυρά Βοννιθέ, λέγει άγροίκως είς την θεϊαν, εισερχομένην κατ' εκείνην την στιγμήν, ένδυσε την άνεψιάν σου, δῶσε την στί έχει κομφότερον, νεώτερον, πλουσιώτερον.

— Χάρις τῶ θεῷ, και τῶ Κυρίῳ Άρθούρ, δέν μάς λείπουν ώραιόι στολισμοί . . .

— Καλά, καλά . . . άλλ' αλλή κινήσου . . . διαζόμεθα.

— Αμέσως, άμέσως. Ο κύριος κόμης βιάζεται, λέγει ή κυρά Βοννιθέ, έτοιμαζομένη να έκλύσῃ την αισθητά τής άνεψιάς της.

Η Ιουδιθ έντραπέετα, τῆ έκαμε νεῦμα, δηλοῦν στί ό Άρθούρ ήτο παρών.

— Τί σημαίνει ; μήπως ήμεῖς τρέμομεν τόν Κ. κόμητα ; Και πριν ή ή Ιουδιθ τῆ έναντιωθῆ, τό σθηθόδεσμον είχεν έκλυθῆ.

Η πτωχή νέα, τεταραγμένη και έκτός έαυτής, ήγνόνει πώς ν' άποφύγῃ τά θλέμματα τού Άρθούρ. Αλλά, φεῦ ! ή αιδώς της, έλάμβανεν όλως άνωφελῆ φροντίδα. Ο Άρθούρ δέν έδλεπεν, άλλ' δεσποζόμενος υπό ιδέας, ήτις έφαινετο έρεθίζουσα την πεισιμονήν και όργήν του, περιεπάτει έντός τού μικρού κοιτωνος με μεγάλα θήματα, και έσπρωξεν άγγείον τι έκ κοχλίων τό όποϊον κατεβάρβανῃ.

— Α ! τί δυστυχία ! άναφωνεῖ ή Ιουδιθ. λητμονήσασα την στιγμήν εκείνην την άταξίαν τής ένδυμασίας της.

— Κρίμα ! δοχέϊον ίαπωνικόν, λέγει ή θεία μετ' άπελπισίας, έτιμᾶτο τούλάχιστον πεντακόσια φράγγα.

— Όχι, άλλ' ήτο δῶρόν του ! ! !

— Έ ! λοιπόν ! είσαι έτοιμή ; έρωτᾶ ό Άρθούρ.

όστις ούδεμίαν έκ τών σκέψεων τούτων είχεν άκούσει.

— Αμέσως. Θεία μου, τό επώμόν μου . . . τά χειρόκτιά μου . . .

— Και τό μαντελέτο σου, προσθέτει ό Άρθούρ, τό λητμονεῖς, άλλ' ίσως κάμει ψυχος.

— Δέν πιστεύω.

— Πραγματικῶς, λέγει ή θεία έγγιζουσα την χείρα τής άνεψιάς της, καίεις μήπως έχεις πυρετόν ; δέν έπρεπε να εξέλθῃς.

— Όχι, θεία μου, άπαντᾶ ζωηρώς, ούδέποτε ήσθάνθη έμαυτήν τσοσῦτον ύγειῆ.

Ο δίφρος περιέμενε κάτω. Ανέθυσαν, και διήλθον τά προάστεια, έν πλήρει μεσημβρία ! ! ! όμοῦ ! ! ! ή Ιουδιθ δέν ήσθάνετο χαράν, άλλ' ήθελεν όλος ό κόσμος να την ίδῇ, και πρὸς υπεραύξησιν τής μεγάλης έπιθυμίας της, παρατηρεῖ είς την οδόν Ειρήνης, δύο έκ τών συντρόφων της, τās όποιās χαιρετᾶ, μεθ' όλης εκείνης τής εύπροσηγορίας, την οποίαν έμπεύει ή εύτυχία ! . . . δύο έπίσημα ύποκειμενα τά όποιᾶ, αυτήν την ήμέραν, ήσαν πεζά.

Η άμαξα έστάθη είς τό περίφραγμα τής οδοῦ Ρίβολη. Η Ιουδιθ λαμβάνει τόν βραχιονά τού κόμητος, και άμφότεροι προχωροῦν πρὸς τόν περίπατον τής άνοιξεως. Την ήμέραν εκείνην, όλη ή Παρισινή κοινωνία, πλουσία και τρυφυλή είχεν εκεί συνέντευξιν· τό δέ πλήθος ήτον άπειρον. Αμέσως ό Άρθούρ και ή σύντροφός του ύπῆρξαν τό άντικείμενον τής γενικῆς προσοχής. Τσοσῦτον ώραιόι ήσαν άμφότεροι, ώστε αδύνατον να μή παρατηρηθῶσι.

Πᾶς τις έλεγεν :

— Ποῖον είναι τό ώραιόν αυτό ζεύγος ;

— Είναι ό νέος κόμης Άρθούρ.

— Μήπως ένυμφεῦθη ;

Η Ιουδιθ εσκήρτησε είς τόν λόγον τούτον, δοκιμάζουσα έν έαυτῆ διττόν αίσθημα εύχαριστήσεως και λύπης άκατανόητου.

— Όχι, αληθῶς, λέγει υπεροπτικῶς μία μεγάλη και γραία κυρία, ήτις έφερον είς τόν βραχιονά της μικρόν κύνα τής Βιέννης, και την οποίαν ήκολούθουν δύο ύπηρέται πλουσιῶς ένδεδυμένοι, στί αληθῶς, ό κόμης Άρθούρ δέν ένυμφεῦθη, ό πανιερώτατος θεῖός του δέν θέλει ύποφέρει τούτο.

— Ποία λοιπόν είναι ή ώραιά αυτή κυρία . . . ίσως άδελφή του ;

— Τόν άδικεῖτε, είναι ή έρωμένη του, . . . κυρία τού Μελοδράματος, ως νομίζω.

Κατ' εύτυχίαν ή Ιουδιθ δέν ήκουσε τής γραίας ταύτης χήρας την συνομιλίαν, διότι κατ' εκείνην την στιγμήν ό βαρῶνος Βλαγγῆ, ών όπισθέν της, έλεγεν είς τόν ίπότιον άδελφόν του. Είναι ή μικρά Ιουδιθ.

— Αυτή, διά την οποίαν είναι παράφορος ό Άρθούρ ;

— Έχασε τόν νοῦν του, καταστρέφεται δι' αυτήν.

— Έχει δίκαιον, έπεθύμουν να ήμην είς την θέσιν του, ίδῆ πόσον είναι ώραιά !

— Τί ύφος μεγαλοπρεπές ! τί φυσιογνωμία μαγευτική !

— Και τί άνάστημα κομφόν και χαρίεν.

— Πρόσεχε, πλησιάζεις να την έρασθῆς.

— Την ήράσθην ήδη. Άς την ιδώμεν πλησιέστερα.

— Αν δυνάμεθα, διότι την περικυκλώ άπειρον πλήθος !

Και τό πλήθος επανελάμβανεν όλους αυτούς τούς λόγους, και ό Άρθούρ τούς ήκουεν . . . Αί νεάνιδες, βλέπουσαι τό σεμνοπρεπές τής Ιουδιθ ύφος, επέτρεπον τό να ήναι τόνον ώραιά, ένῶ οι νέοι θεωροῦντες τόν Άρθούρ με όμματα ζηλότυπα, έλεγον· Τι εύτυχῆς είναι ! !

Τότε πρώτην φοράν έθεώρησε την Ιουδιθ σπως ήξιζε να θεωρηται, και εξεπλάγη εύρων αυτήν τόνον ώραιαν. Ο περίπατος, ό μέγας δριζων, και πρὸ πάντων ή εύτυχία τού ν' άκούῃ έαυτήν θαυμαζομένην, είχον έμφυχώσει τās παρειάς της διά λάμψεως τίνος νέας, και έπέχυσαν είς τούς οφθαλμούς της έκφραστικότητα και θέληγτρα άνέκφραστα· και έπειτα, ήτο δεκαεξαετής, ήρωτο, ένόμιζεν στί άντηγαπάτο ! . . . πόσοι λόγοι διά να ήναι ώραιά ! Τό άποτέλεσμα λοιπόν, τό όποϊον έπροξένησεν, ύπῆρξε πλήρες και άπειρον. Τό πλήθος την ήκολούθησε μέχρι τής άμάξης της. Αλλά τότε, σταν είδε τόν Άρθούρ προσηλόνοντα επ' αυτής βλέμμα έμπλεον τρυφερότητος, ένώπιον αυτού, όλοι οι θρίαμβοί της εξηφανίσθησαν, έλησιμονήθησαν πλέον τού πλήθους οι επαινοί, και εισήρχετο είς τόν οίκόν της με τās λέξεις. Πόσον είμαι εύτυχῆς !

Την επαύριον, εξυπνήσασα, έλαβε δύο έπιστολάς. Η πρώτη ήτο τού βαρῶνος δε-Βλαγγῆ, στίς πολλῶ τού Άρθούρ πλουσιώτερος, προσέφερεν είς την Ιουδιθ και τόν έρωτά του και τά πλούτη του. Η Ιουδιθ όμως, ούτε να δείξῃ είς την θεϊαν της ή είς τόν Άρθούρ την έπιστολήν ταύτην διενόηθη, άλλ' μάάλιστα καιούσα αυτήν, εσκέπετο στί την μικροτέραν δέν έκαμε θυσίαν.

Η δευτέρα έπιστολή έφερον άλλην ύπογραφῆν, την οποίαν δις άνέγνωσεν αδυνατούσα να πιστεύσῃ τούς οφθαλμούς της. Αλλ' άμφιβολία δέν ύπῆρχεν· ή έπιστολή έφερον την ύπογραφῆν· ό Έπίσκοπος τού * * *, και περιεῖχεν τά εξής.

« Κυρία !

» Παρουσιάσθητε χθές δημοσίᾳ είς τās Τουίλερίας μετ' άυτῶν μου, τού κόμητος Άρθούρ, και ούτως έκορυφώσατε σκάνδαλον μέγα, αι συνέπειαι τού όποϊου είσιν άνυπολόγιστοι.

» Μολονότι, ένεκα τής άσεβείας τών ανθρωπών, ό Θεός άφησε τό πᾶν να φέρεται είς τόν έλευθρον, άλλ' ήμεῖς έχομεν εισέτι μέσα να τιμωρήσωμεν την αυθάδειάν σας. Σᾶς είδοποιῶ λοιπόν, κυρία, στί αν δέν δώσητε τέλος είς τοιοῦτον σκάνδαλον, έχω πολλήν σχέσιν μετ' άυτῶν επί τού Βασιλικῶ οίκου ύπουργοῦ, ώστε, να ενεργήσω τό ν' άποπεμφθῆτε τού Μελοδράματος. Έάν έν τού έναντίου, άμέσως και διά παντός έγκαταλείψετε τόν άνεψιόν μου, σᾶς προσφέρομεν, διότι ό σκοπός συγχωρεῖ τά μέσα, δύο χιλιάδας λουδοβικίων, και την άφεσιν τών άμαρτιών σας. κτλ. κτλ. »

Αναγνοῦσα την έπιστολήν ταύτην έμεινεν έμβρόντητος ή Ιουδιθ, ακολουθῶς όμως ενεθαβρόνθη, συνεβουλεύθη την καρδίαν της, συνήθροισεν όλας τās δυνάμεις της, και άπήνησε.

« Πανιερώτατε !

« Με μεταχειρίζεσθε τόνον σκληρῶς, και όμως δύνα-

μαί ενώπιον και ήμῶν και τοῦ Θεοῦ νά διαμαρτυρηθῶ
ὅτι κατ' οὐδέν αἰσθάνομαι ἔλεγχον. Πραγματικῶς Σᾶς
δοκίζομαι . . . ἀλλά δὲν καυχῶμαι εἰς τούτο, διότι ἔλα-
χίστη προσγίνεται εἰς ἐμέ ἀξία, ἐνῶ δὲ κληρὸς ἀνήκει
εἰς ἐκεῖνον μόνον, ὅστις και μ' ἐσεβάσθη, και μ' ἐφείσθη.

« Ναι, Πανιερώτατε, ὁ ἀνεψιός σας εἶναι ἀθῶος β-
λων τούτων τῶν ἀμαρτημάτων, τὰ ὅποια προσάπτει-
τε εἰς αὐτὸν, και ἂν τις προσκρούη εἰς τὸν Θεὸν ἀ-
γαπῶν ἐξ ὅλης ψυχῆς, τοῦ ἀμαρτήματος τούτου μόνη
ἐγὼ εἶμι ἔνοχος, ἐκεῖνος δὲ ποσῶς. Ἴδου ἐν τούτοις
ἡ ἀπόφασίς τὴν ὁποίαν ἔλαβον. Θέλω τὸν εἶπει τι,
τὸ ὅποσον οὐδέποτε ἤθελα τολμήσει νά τὸν εἶπω δὲ
ἐμαυτὴν, ἀλλ' ἤδη δι' ἡμᾶς, πανιερώτατε . . . και
ὁ Θεὸς ἄς με δώσῃ δυνάμεις . . . θέλω τὸ εἶπει: Ἀρ-
θοῦρ, με ἀγαπᾷ; Και ἐάν, ὡς πιστεύω, ὡς φοβοῦμαι,
μ' ἀποκριθῆ, ὅχι, Ἰουδιθ, δὲν σ' ἀγαπῶ. θέλω σᾶς ὑ-
πακούσει, πανιερώτατε, θέλω μακρυνθῆ ἀπ' αὐτοῦ, δὲν
θέλω οὐδέποτε τὸν ἐπανίδει, και τότε, ἐλπίζω ὅτι θέ-
λετε μ' ἐκτιμῆσαι ἀρκούντως, χωρὶς νά με κάμετε οὐ-
θεμίαν προσφορᾶν, και χωρὶς νά προσθέσετε ταπεινω-
σιν εἰς τὴν ἀπελπισίαν μου. Ἡ τελευταία δὲ αὕτη . .
. . . ἀρκεῖ πρὸς θανάτωσίν μου. Ἄλλ' ἐάν ὁ Θεός. ἐάν
ὁ ἀγαθὸς ἀγγελός μου, ἐάν ἡ εὐδαιμονία ὅλης τῆς
ζωῆς μου ἠθόκει νά με ἀπαντήσῃ. Σὲ ἀγαπῶ! Ἄ!
Εἶναι πολλὰ κακόν, ὅτι μέλλω νά σᾶς εἶπω, και δι-
καίῳ τῷ λόγῳ, θέλετε μ' ἐπιβαρύνει διὰ τῶν ἀπειλῶν
και ἀρῶν σας: ἀλλὰ σημειώσετε, πανιερώτατε, ὅτι οὐ-
θεμία ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον τούτον δυνάμεις ἐμποδὶ-
ζοσά με ν' ἀνήκω εἰς ἐκεῖνον, και τὸ πᾶν νά θυσιάσω
χάριν αὐτοῦ . . . ὅλα θέλω ἀψηφίσει, ὡς και αὐτὴν τὴν
δραγὴν σας . . . διότι, ὑστερον ἀπ' ὅλα, ποῖαν ἰσχὺν ἔ-
χει αὕτη; νά με κάμῃ ν' ἀποθάνω; ἔ! τί με μέλλει
ν' ἀποθάνω ἀφοῦ ἠγαπήθην.

« Συγγνώμη, πανιερώτατε, ἐάν ἡ ἐπιστολή αὕτη σᾶς
ἐπλήγωσεν . . . ἐγράφη παρά πτωχῆς τινος, ἀγνοού-
σης τὸν κόσμον και τὰ χρέη τῆς, ἀλλ' ἦτις ἴσως εὔρη
χάριν τινα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σας εἰς τὴν ἀγνοίαν τοῦ
πνεύματός τῆς, εἰς τὴν ἐλευθεριότητα τῆς καρδίας τῆς
και πρὸ πάντων εἰς τὸ βαθὺ σέβας,

» με τὸ ὅποσον ἔχει τὴν τιμὴν νά ἦναι, πανιερώτα-
τε, κτλ. »

Ἄφοῦ ἐγράψην, ἐσπράγισε και ἔστειλε τὴν ἐπιστολὴν
ταύτην χωρὶς εἰς οὐδένα νά εἶπῃ τι, και ἔκτοτε, ἀπε-
φάσισε νά γνωρίσῃ τὴν εἰμαρμένην τῆς, ἀνέμενεν ἀνυ-
πομόνως τὴν προσεχῆ τοῦ κόμητος ἐπίσκεψιν.

Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην ἦτο παράστασις. Αὕτη
ἦτο εἰς τὴν σκηνὴν, θεωροῦσα ἂν ὁ Ἀρθοῦρ ἐφαίνοτο
εἰς τὸ θεωρεῖον τὸ εἰς τὴν δευτέραν σειρᾶν, και ἂν ἡ
θελε τῆ κάμει τὸ γνωστὸν σημεῖον. Τὴν ἐσπέραν ἐκεῖ-
νην ἦλθεν ὁ Ἀρθοῦρ πολλὰ ἀργά, ἀλλ' ἐφαίνοτο σοβα-
ρὸς και ἐνησχολημένος. Δὲν ἐθεώρει πρὸς τὴν σκηνὴν,
δὲν ἔκαμεν οὐδὲν σχῆμα εἰς τὴν Ἰουδιθ, ἦτις ἐκ τοῦ-
του ἀπελπίσθη. Ἐπρεπε νά περιμεῖνῃ λοιπὸν τὴν με-
θαύριον, τὴν τετάρτην, ὅτε ὁμοῦς ὑπῆρξεν εὐτυχεστέρα.
Ὁ Ἀρθοῦρ τῆ ἀπέθυσε μακρόθεν τὸ δηλοῦν τὴν συ-
νέντευξιν σημεῖον, και ἡ Ἰουδιθ ἔλεγε τότε: Αὐριον τὴν
πρωίαν θέλει ἔλθει, αὐριον θέλει γνωρίσει τὴν τύχην
μου. Ἀλλὰ τὴν πρωίαν, ἀφιχθεὶς ὁ κυνηγὸς τοῦ κό-
μητος, ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ κύριός του δὲν εἶχεν οὐθεμίαν
στιγμὴν διαθέσιμον δι' ἑαυτὸν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν,
και ὅτι ἀργότερα θέλει ὑπάγει κατὰ τὴν ἐσπέραν νά
συνδειπνήσῃ μετὰ τῆς κυρίας Ἰουδιθ.

Νά συνδειπνήσῃ μετ' αὐτῆς κατὰ μόνας οὐδέποτε
συνέβη, ἐνῶ τὴν ἄρινη πάντοτε πρὸ τοῦ μεσονυ-
κτίου. Τί ἐσήμαινε τούτο; Ἡ θεία τὸ εὗρισκε σα-
φέστατον, ἡ Ἰουδιθ δὲν ἤθελε νά τὸ ἐννοήσῃ. Λοιπὸν,
περὶ τὰς ἑνδεκα τῆς νυκτός διὰ τῶν φροντίδων τῆς
κυρᾶ Βοννιδέ, ἠτοιμάσθη τὸ λεπτότερον και κομψό-
τερον δεῖπνον· ἡ Ἰουδιθ οὔτε ἔδλεπεν, οὔτε ἤκουε
τίποτε· μόνον ἀνέμενεν, ἀνέμενεν! Ὅλοι τῆς αἰ ψυ-
χικαὶ δυνάμεις συνεκλείσθησαν, περιωρίσθησαν εἰς τὴν
ἰδέαν ταύτην! . . . Ἀλλὰ ἑνδεκάτη και ἡμισεία,
μεσονύκτιον ἐσήμανεν, και ὁ Ἀρθοῦρ δὲν εἶχεν ἔλθει.
Ἡ νῦξ ὅλη παρήλθεν! ἐκεῖνος δὲν ἦλθε! και αὕτη
ἐν τούτοις περιέμενεν εἰσέτι. Και τὴν ἐπαύριον και
τὰς ἀκολουθούσας ἡμέρας, ὁ Ἀρθοῦρ δὲ ἐφάνη . . .
Ἡ Ἰουδιθ δὲν ἔλαβεν οὐθεμίαν εἰδησιν περὶ αὐτοῦ,
οὔτε τὸν ἐπανίδει! Τί ἐσημαινε τούτο; τί ἀπέ-
γεινε;

— Κύριοι, λέγει δικακόπτων τὴν σειρᾶν τῆς διη-
γήσεώς του ὁ μικρὸς συμβολαιογράφος, ἰδοὺ ὑψώνε-
ται τὸ παραπέτασμα· ἡ ἀκολουθία εἰς τὴν ἐπομένην
διακοπήν.

IV.

— Κύριοι, λέγει ὁ μικρὸς συμβολαιογράφος καθ'
ἣν στιγμὴν ἐτελείωνεν ἡ τρίτη πρᾶξις τῶν Οὐγενώ-
των » μαντεύω ὅτι ἐπιμένετε νά μάθετε τί συνέβη εἰς
τὸν φίλον μας Ἀρθοῦρ και πρὸ πάντων νά γνωρίσει-
τε ἀκριθῶς τίς ἦτον.

« Ὁ κόμης Ἀρθοῦρ δὲ Β*** κατήγετο ἀπὸ εἰκο-
γένειαν ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων και ἐνδοξοτέρων τῆς
Μεσημβρίας (Midi). Ἡ μήτηρ του μεῖνασα νεωτάτη
εἰσέτι εἰς τὴν χηρείαν, ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἄλ-
λο τέκνον, οὐδ' ἄλλην περιουσίαν. Εἶχεν ὁμοῦς ἀ-
δελφὸν σφόδρα εὐκατάστατον.

Ὁ ἀδελφὸς οὗτος, ὁ κύριος Ἀββᾶς Δε Β*** ἦτον
διαδοχικῶς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Λουδοβίκου Δεκάτου
Ὀγδόου και ἀργότερον εἰς τὴν τοῦ Καρόλου Δεκά-
του, εἰς τῶν μάλλον ἰσχυρῶν ἱερέων, και πάντες γνω-
ρίζουν τὴν ἰσχὺν τοῦ κλήρου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖ-
νην, ἰσχὺν διεποῦσαν τὴν Γαλλίαν, τὸν βασιλεία, και
αὐτὸν τὸν στρατόν. Ὁ Ἀββᾶς Δε Β*** ἦτο ψυχρὸς
και ἐγωιστικὸς χαρακτήρος, πνεύματος αὐστηροῦ και
ὑπεροπτικοῦ, συγγενῆς ὁμοῦς ἐξαιρέτος, διότι πλεί-
στην ὄσσην εἶχε φιλοδοξίαν δι' ἑαυτὸν και τοὺς συγ-
γενεῖς του. Ἀναλαβὼν τὴν ἐκπαιδεύσιν τοῦ ἀνεψιοῦ
του, τὸν εἰσήγαγεν ἀμέσως εἰς τὴν αὐλὴν, εἰς δὲ τὴν
ἀδελφὴν του κατώρθωτε ν' ἀποδοθῆ μέρος τι ἐκ τῆς
περιουσίας τῆς, τῆς δημευθείσης ἐπὶ τῆς μεταναστά-
σεως, ὡστε ἡ πτωχὴ κόμισσα Δε Β*** ἀποθνήσκουσα,
ἠλόγησε τὸν ἀδελφόν τῆς, και συνίστα εἰς τὸν ἀνεψιόν
τῆς τυφλὴν πρὸς αὐτὸν ὑπακοήν!

Ὁ Ἀρθοῦρ, ὅστις ἐλάτρευε τὴν μητέρα του, ὠρ-
κίσθη ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης τῆς ὅτι ἐκεῖνη ἐπε-
θύμει, και τὸν ὄρκον του ὤφειλε νά πραγματοποιηθῆ
ση τὸσῳ μᾶλλον εὐκολώτερον, καθόσον ἀπὸ τῆς
παιδικότητός του εἶχεν φόβον τρομερὸν πρὸς τὸν πα-
νιερώτατον θεῖον του, και καθ' ἕξιν καθυπεβάλλετο
ἀνευ ἐναντιώσεως εἰς τὰς μικροτέρας αὐτοῦ θε-
λήσεις.

Σοβαρὸς, γλυκὺς και σεμνὸς, ἐν τούτοις, πλήρης
θαβήρους και τιμῆς, ὁ Ἀρθοῦρ εἶχεν ἀείποτε αἰθιανήν

κλίαν ζωηρὰν πρὸς τὸ στάδιον τῶν ὄπλων, πρὸς
τὴν στρατιωτικὴν στολὴν και τὴν ἐπωμίδα, και τούτο
ἴσως διότι εἰς τὸ μέγαρον τοῦ θεῖου του δὲν ἔδλεπεν
εἰμὴ ἐσθῆτας μαύρας και ἐνδυμασίας ἱερατικᾶς. Ἐτόλ-
μησεν ἡμέραν τινα, μετὰ προφυλάξεως ὁμοῦς μεγά-
λης, νά κάμῃ και τὸν θεῖον του κοινωνὸν τῶν ἐπι-
θυμιῶν του· ἐκεῖνος ὁμοῦς συνέστειλε τὰς ὄφρυς, και
τῷ ἀνήγγειλε μετὰ σταθερᾶς και ἀποφασιστικῆς φω-
νῆς ὅτι τὰ περὶ αὐτοῦ σχέδιά του ἦσαν ἄλλα.

Ὁ ἀββᾶς Δε Β*** εἶχε διορισθῆ ἐπίσκοπος και ἤλ-
πιζε μεγαλητέραν πρόδοσιν· εἰς τοσοῦτον δ' εὐχαρι-
στον εὐρισκόμενος κατὰστασιν, ἤθελε νά σύρῃ μεθ'
αὐτοῦ τὸν ἀνεψιόν του, νά τὸν ἀναθιβάσῃ εἰς τὰς ὑ-
ψηλοτέρας ἐκκλησιαστικὰς βαθμίδας, ἐνὶ λόγῳ, νά
τὸν κάμῃ ν' ἀσπασθῆ τὸ στάδιον, τὸ μόνον τότε ὁ-
δηγοῦν ἀμέσως πρὸς τὰς τιμὰς και τὴν ἰσχύν. Ὁ
Ἀρθοῦρ δὲν ἠδύνατο φανερώς ν' ἀνισταθῆ εἰς τὴν
τρομερὰν ἐπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τοῦ θεοῦ του, ἀλλ'
ἀποφασιστικῶς ὠρκίσθη ἐν ἑαυτῷ νά μὴ γείνη ποτε
ἐπίσκοπος. Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς εἶχε λάθει γνῶσιν,
και παρεδέχθη τὸ σχέδιον μετὰ πάσης καλοκάγαθίας.
Ἐντὸς δὲ ὀλίγων μηνῶν, ὁ Ἀρθοῦρ ἔπρεπε νά εἰ-
σέλθῃ εἰς τὸ ἱεροδιδασκῆριον (séminaire), διὰ τὸν
τύπον ὁμοῦς μόνον, μετὰ ταῦτα νά λάβῃ τὴν χειρο-
τονίαν, και νά περιέλθῃ ἐν βραχεῖ χρόνῳ, ἐκ τῶν
ὑποδεεστέρων βαθμῶν, εἰς τὰς ἀνωτέρας τοῦ νέου
σταδίου του θέσεις. Δὲν εἶχε λησμονήσει τοὺς πρὸς
τὴν μητέρα του ὄρκους, ἀλλὰ, ἄλλως δὲ ἤθελεν ἦσθαι
εἰς τὰ ὅμματα πάντων ἀχαριστία ἀσυγχώρητος, νά
περιπλέκεται ἀπ' εὐθείας μετὰ τοῦ θεοῦ του, τοῦ
μόνου συγγενοῦς αὐτοῦ και εὐεργέτου. Μὴ τολμῶν
ὄθεν νά κηρύξῃ τὸν πόλεμον πρὸς τὸν ἐπίροπον κλη-
ρικόν, και ν' ἀνισταθῆ ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς ἐπι-
σκοπικοὺς αὐτοῦ σκοποὺς, ἐζήτηε πλαγίως νά φθάσῃ
εἰς τὸ αὐτὸ τέλος, και ν' ἀναγκάσῃ τὸν ἀββᾶν
νά παραιτηθῆ ἀπ' ἑαυτοῦ τῶν σχεδίων του. Μόνον
μέσον ὑπῆρχε τὸ νά συμβῆ σκάνδαλον τι, τὸ ὅποσον
νά τὸν καταστήσῃ ἀνίκανον τῶν ἁγίων και σεβαστῶν
λειτουργιῶν, αἵτινες ἤθελον ἀκουσίως τῷ ἀνατεθῆ.

Ἀλλὰ τούτο δὲν ἦτον εὐκατόρθωτον, διότι εἴτε
φύσει, εἴτε ἐκ τῆς ἀνατροφῆς του, ὁ Ἀρθοῦρ εἶχεν
ἀρχᾶς τινὰς και τιμιότητα, τὰς ὁποίας νά παραβῆ
δὲν ἤθελεν. Ἐνίστα και θέλων τις, δὲν διαφθείρεται.
Ἀπαιτεῖται πρὸς τούτο ὡς και πρὸς πᾶν ἄλλο, κλη-
σις τις, και ὁ Ἀρθοῦρ ἐδυσκολοῦετο νά ἦναι ὑποκεί-
μενον αἰσχροῦν, ἐπίσης ὡς και νά γείνη ἐπίσκοπος. . .
Ἰπάρχουν ἀνθρώποι εἰς οὐδὲν ἐπιτυγχάνοντες. Ἦχεν
ὁμοῦς φίλους τινὰς πλήρεις φαιδρότητος και διαθέ-
σεων ἀείποτε εὐθύμων, οἵτινες θέλοντες νά τῷ προσ-
φέρωσιν ἐκδούλευσιν, τὸν εἰσήγαγον εἰς τὰς ζωηρὰς
αὐτῶν διασκεδάσεις, εἰς τὰς ἐποίας ἐσύχναζεν ὁ Ἀρ-
θοῦρ ἔχων τὸν λόγον του . . . ἀλλ' ἡ ἀταξία τῶν
τῷ ἐπέφερε τὴσσην ἀηδίαν, ὄσσην εἰς τοὺς ἄλλους εὐ-
χαρίστησιν. Ἡ ψυχρὰ σεμνότης του κατεψύχραινεν τὴν
τρέλλαν τῶν συντρόφων του, συγνὰ ἐπανερχομένη
εἰς τὴν κρίσιν, ἀλλ' ἐν τούτοις τὸν ἐχαρακτήριζον
ὡς ὀχληρὸν, και ἐκ τούτου παρητήθη.

Τότε, ἐν τῇ δικαίᾳ ἀπελπισίᾳ του, ἔστρεψε τὰ σχέδιά
του πρὸς τὰς κυρίας τῆς αὐλῆς. Ἀλλ' εἰς τὴν αὐλὴν
ἐκεῖνην αἱ κυρίαί ἐφρευον τὸν θέρυβον και τὰ σκάνδα-
λα, ὅχι διότι δὲν ἔχρωρε και ἐκεῖ, ὡς ἄλλοι, ἡ βασιουρ-
γία, ἀλλὰ διότι ὑπεκρίπτοντο κάλλιον ὁ ἐπίσκοπος δὲ

και τοι ἐν γνώσει τῶν σιωπηλῶν τοῦ ἀνεψιοῦ του παθῶν,
εἶχε τὴν ἐπιτηδεότητα νά προσποιῆται ἄγνοιαν, κλείων
τοὺς ὀφθαλμούς, και σκεπτόμενος ἴσως μετὰ τοῦ Μο-
λιέρου, ὅτι

Παντελῶς δὲν ἀμαρτάνεις, ἐν κρυπτῷ ἂν ἀμαρτάνης. (*)

Τί λοιπὸν ἔμενεν εἰς τὸν δυστυχῆ Ἀρθοῦρ, τρέχοντα
κατ' ὀπισθεν τοῦ σκανδάλου, ὡς ἄλλοι κατόπιν τῆς
δόξης, μὴ δυνάμενοι νά τὴν φθάσωσιν; Εἷς τῶν φίλων
του, σφόδρα ἐκδεδιητημένος, τὸν ἔλεγε: Λάβε μίαν ἐρω-
μένην ἐκ τοῦ Μελοδράματος τοῦ θεάτρου, εἶναι τοῦ συρ-
μοῦ, ὅλος ὁ κόσμος συχναίει ἐκεῖ. Τοῦτο θέλει γείνει
γνωστὸν, θέλει κάμει κρότον, και ἰδοὺ ὅτι ἀπαιτεῖται.

— Ἐγὼ! ἀποκρίνεται εἰς αὐτὸν ἐρυθριῶν ὁ Ἀρθοῦρ
ἐκ τοῦ ἐξευτελισμοῦ, ἐγὼ ν' ἀναμιχθῶ εἰς τοιαύτην
πρᾶξιν.

— Δὲν θέλεις ἀναμιχθῆ ποσῶς. Τὸ πᾶν κατορθοῦται
διὰ τῶν ἰσχυρῶν συγγενῶν, και ἀρκεῖ ἀποφασισθείσης
τῆς ἐπιχειρήσεως, θέλει γείνει ὅτι ἐπιθύμεις· δὲν πρό-
κειται νά πραγματοποιηθῆ τούτο, ἀλλὰ νά πιστευθῆ και
νά γίνηται λόγος.

— Αὐτὸ ἴσῃ, ἴσῃ.

— Τὸν τίλον ν' ἀπολαύσῃς και ἰδοὺ τὸ πᾶν γνω-
ρίζεις ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας . . . ὑπάρχει πλῆθος
μέγα τιτλοφόρων ἐπὶ ψηλῷ ὀνόματι . . . θέλεις εἶ-
σαι και σὺ εἰς αὐτῶν.

— Ἐστὼ λοιπὸν, συγκατατίθεμαι.

Εἶναι γνωστὰ τὰ καθήκοντα τῆς παραστάσεως και
τῆς πρώτης συνεντεύξεως αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἰουδιθ και
τῆς θείας. Ὁ πανιερώτατος ἀρχιερεὺς ἔμαθε ταῦτα,
ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Τὸν προειδοποίησαν προσέτι ὅτι
κατὰ πᾶσαν σχεδὸν νύκτα ἡ ἀμαξα τοῦ ἀνεψιοῦ του ἔ-
μενεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Προβιγγίας, ὁ δὲ Ἀρθοῦρ καθ'
ἐκάστην ἠλπίζεν ἐξηγήσῃν τινα και σκηνην, καθ' ἣν διε-
νοεῖτο νά ῥιφθῆ πάλιν εἰς τὴν ὠθησιν τοῦ πάθους, τὸ ὁ-
ποῖον εἰς τὸ ἐξῆς ἤθελε καταστήσει αὐτὸν ἀνίκανον τῶν
καλοκάγαθιῶν τοῦ θεοῦ του· ἀλλ' οὐδὲν ἤκουσε παρά-
πονον, και δὲν ἐγνώριζε πῶς νά ἐρμηνεύσῃ τὴν ἀδιαφο-
ρίαν ταύτην, και τὴν εὐαγγελικὴν ἀπάθειαν. Πλὴν
τούτο ἦτο ἡ προαναγγέλλουσα τὴν θύελλαν γαλήνην.

Πρωίαν τινα τὸν λέγει ὁ Πανιερώτατος:

— Ὁ βασιλεὺς εἶναι σφόδρα δυσαρραστημέρος κατὰ
σοῦ, και ἀγνωῶ διατί.

— Τὸ μαντεύω.

— Ἐγὼ ὁμοῦς δὲν θέλω νά τὸ γνωρίσω. Ἡ Μεγα-
λειότης του σ' ἐσυγχώρησε μὲν, ἀλλ' ἀπαιτεῖ ἐντὸς δύο
ἡμερῶν νά εἰσέλθῃς εἰς τὸ ἱεροσπουδαστήριον.

— Ἐγὼ, θεεῖ μου . . .

— Τοιαῦτα εἶναι αἱ διαταγαὶ τοῦ βασιλέως, αἱ δια-
μαρτυρήσεις πρέπει νά γίνωνται ἐνώπιόν του· και τοῦ
στρέφει τὰ νῦτα.

Ὁ Ἀρθοῦρ, μανιώδης, ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ἀγνοῶν τι νά
σκεφθῆ, τρέχει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἰουδιθ, τὴν συνοδεύει
εἰς τοὺς Τουίερίους, τὴν ἐπιδεικνύει εἰς τὰ ὅμματα ὁ-
λων τῶν Παρισίων ὡς ἐρωμένην του, κατὰ τὴν παρα-
μόνην μάλιστα τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὴν σχολὴν.
Ἀλλ' ἤδη οὐδὲν μέσον ὑπῆρχεν, ὡστε νά μὴ κάμῃ ἀ-
ποτέλεσμα ἡ πρᾶξις του. Ἀδύνατον, μετὰ τοιοῦτον
σκάνδαλον, νά σκεφθῆ τις, ἐπὶ πολὺν τοῦλάχιστον χρό-

(*) Que ce n' est point pêcher que pêcher en silence.

νον, ὅτι ἤδυνάτο νὰ τὸν εἰσάξῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τοῦτο ἐπέθυμει καὶ αὐτός. Ὁ Πανιερώτατος ἔγραψεν εἰς τὴν Ἰουδίθ τὴν ἀπειλητικὴν ἐπιστολήν. ἦν ἴδομεν, ὃ δὲ βασιλεὺς πέμπει εἰς τὸν κόμητα διαταγὴν νὰ παραιτήσῃ τοὺς Παρισίους ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὥρων. Ἐπρεπε νὰ ὑπακούσῃ. Κατ' εὐτυχίαν δὲ ὁ Ἀρθοῦρ ἦτο στενωῶς συνδεδεμένος μετ' ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Κ. δε-Βουρμῶ, ὅστις ἀνεχώρει τὴν ἀκόλουθον ἐσπέραν δι' Ἀλγερίαν, ἔνθα ἐτοιμάζετο σπουδαία τις ἐκστρατεία. Ὁ Ἀρθοῦρ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸν συμπαραλάβῃ ὡς ἐθελοντὴν, χωρὶς νὰ εἴπῃ τι εἰς οὐδένα, οὔτε εἰς τὸν βασιλέα, οὔτε εἰς τὸν θεῖόν του. Ἀφοῦ μὲ ἀφίουν ἐλεύθερον νὰ ἐκλέξω τὸν τόπον τῆς ἐξορίας μου, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, θέλω προσπαθῆσαι ν' ἀποθάνω ἢ θέλω εἰσελθεῖν ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν Καζώδην, καὶ ὅταν ἐπανέλθω μὲ μίαν σημαίαν, νὰ ἰδῶμεν ἂν εἰσέτι τολμᾷ τις νὰ μ' ἐπιβάλλῃ τὸ ἐπιτραχίλιον, καὶ νὰ μὲ ἀναγκάζῃ νὰ διδῶ εὐλογίας εἰς τοὺς πιστούς.

Ἀπεμακρύνθη ὅθεν νύκτα, μὲ τὴν μεγαλητέραν μουσικότητα, διότι τὰ διαδήματά του ὅλα κατεσκοπεύοντο, καὶ ἐφοβεῖτο μήπως, ἀνακαλυφθέντος τοῦ διαπλουτου, ἤθελον τὸν ἐμποδίσαι ν' ἀναχωρήσῃ, ἔγραψεν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰουδίθ μίαν λέξιν, εἰδοποιῶν μόνον αὐτὴν ὅτι τὴν ἀφινε διὰ τινὰς ἡμέρας. Ἀλλὰ τὸ ἐπιστολίδιον τοῦτο, ὅσον ἀσήμαντον καὶ ἂν ἦτο, ἐκρατήθη καὶ δὲν περιήλθεν εἰς χεῖράς της. Ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας ἦτον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Πανιερωτάτου.

Τὴν ἀκόλουθον ἐβδομάδα ὁ Ἀρθοῦρ ἔπλεε τὴν εὐρείαν θάλασσαν τὴν δὲ εἰκοστὴν ἡμέραν ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Ἐκ τῶν πρώτων ἀνέβη κατὰ τὴν ἔφοδον εἰς τὸ φρούριον τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἐπληρώθη πλησίον τοῦ ἀτρομήτου φίλου του Κ. δὲ Βουρμῶν, ὅστις ἔπεσε τεθνεῶς ἐν μέσῳ τοῦ θριάμβου. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ Ἀρθοῦρ ἦτον εἰς κίνδυνον ἐπὶ δύο μῆνας ἀπηλείσθησαν περὶ τῆς ζωῆς του, καὶ ὅταν συνήλθεν, ἡ περιουσία του, αἱ ἐλπίδες του, ὡς καὶ ἐκεῖναι τοῦ θείου του, τὰ πάντα εἶχον καταστραφῆ ἐν διαστήματι τριῶν ἡμερῶν, ὁμοῦ μὲ τὴν μοναρχίαν Καρόλου τοῦ δεκάτου.

Ὁ ἐπίσκοπος δὲν ἤδυνήθη νὰ ἐμμεῖνῃ εἰς τοιαύτην καταδρομὴν ἀσθενῆς καὶ κτήμων, ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἐξοριζομένην αὐτὴν ἀλλὰ δὲν ἤδύνατο. Ἡ ἀνυπομονησία, ἡ διαρκὴς ὀργή, ἦν ἐδοκίμαζεν, εἶχον ἐξάψαι τὸν ἐγκέφαλόν του καὶ ἐρεθίσαι τὸ αἷμά του κινδυνώδης πυρετὸς ἐφάνη, καὶ εἰς τὴν ἐρεθιστικὴν ἐκείνην κατάστασιν εἰς ἣν ἦτον, ἀμχανῶν τὴν νὰ πράξῃ, ἐκδικεῖται κατὰ τοῦ ἀνεψιῦ του διὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν.

Μόλις ἰατρεύθη ὁ Ἀρθοῦρ ἀπὸ τὴν πληγὴν, ἔφθασεν εἰς Παρισίους, καὶ ἐντέθηεν, Κύρισι, λέγει ὁ συμβολαιογράφος ἀνυψῶν τὴν φωνὴν, ἀρχίζω κ' ἐγὼ νὰ εἰσερχώμαι εἰς τὴν σκηνήν. Ὁ Κ. κόμης διευθύνθη πρὸς ἐμὲ ὅπως μὲ διαπιστευθῆ τὰς κληρονομικὰς του ὑποθέσεις, εἰς τὰς ὁποίας νὰ ἐνασχοληθῆ αὐτὸς μόνος δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν. Ἐγὼ δὲ αὐτοδικαίως ἀνέλαβα ταύτας, διότι ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὑπῆρξα συμβολαιογράφος αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του· ἐνησχολήθημεν λοιπὸν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν σφραγίδων.

Δὲν θέλω σὰς κάμει λόγον ποσῶς περὶ τῶν λε-

πομερειῶν τῆς ἀπογραφῆς, μολονότι ἀπογραφὴ τις ἐκτελουμένη καὶ διευθυνομένη ἀκριβῶς ἔχει ἐπίσης ἀξίαν καταγράφων κατὰ τάξιν τὰ ὅποια περιέκλειε τὸ γραφεῖον τοῦ πανιερωτάτου διάφορα ἔγγραφα, παρατηρῶ ἐπιστολὴν ἐμπειροκλήμενην καὶ στίλβουσαν, φέρουσαν δὲ τὴν ὑπογραφήν: Ἰ ο υ δ ῖ θ, χ ο ρ ε ὑ τ ρ ι α τ ο Ὡ Μ ε λ ο δ ρ ἄ μ α τ ο ς! Ἐπιστολὴ χορευτρίας εἰς τὸν οἶκον ἀρχιερέως. . . . Διευσοῦμένη νὰ τὴν ἐξαφανίσω πρὸς τιμὴν τοῦ κλήρου· ἀλλ' ὁ Ἀρθοῦρ ἐκπλήττεται, καὶ βλέπων τὴν ταραχὴν καὶ συγκίνησιν του, ἐνόμισα πρὸς στιγμὴν, ὃ Θεὸς ἄς μὲ συγχωρήσῃ τὴν κακὴν ταύτην ἰδέαν μου, ὅτι ὁ πανιερώτατος καὶ ὁ ἀνεψίος του ἦσαν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀντερασταί.

— Πτωχὴ νεᾶνις. . . . πτωχὴ νεᾶνις. . . ἔλεγεν ὁ Ἀρθοῦρ. . . . Τί εὐγένεια. . . Τί γενναϊότης. . . ὁποῖον θησαυρὸν εἶχα. . . . Ἰδοῦ. . . ., κύριε. . . ., ἰδοῦ, ἀναγνώστε, μὲ λέγει, καὶ διὰν ἐπανέλαβα τὴν φράσιν ταύτην. Ἐάν τις προσκρούῃ εἰς τὸν Θεὸν ἀγαπῶν ἐξ ὅλης ψυχῆς, τοῦ ἀμαρτήματος τούτου μόνη ἐγὼ εἰμὶ ἔνοχος. . . ., ἐκεῖνος δὲ ποσῶς. Εἶναι ἐντοσούτω ἀληθές! ἐκφωνεῖ ὁ Ἀρθοῦρ, μὲ δακρυβρέκτους τοὺς ὀφθαλμούς· μὲ ἠγάπα ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ ἐγὼ δὲν ἐνέδλεπα κἄν εἰς ἑμαυτὸν, δὲν ἐσκέφθην νὰ τὴν ἀγαπήσω. . . . καὶ ἦτον δεκαεξαετής, καὶ ἦτον θελκτικωτάτη. . . . διότι δὲν γνωρίζετε, κύριε, πόσον εἶναι ὠραία. . . ., εἶναι ἡ ὠραιότερα τῶν Παρισινῶν γυναικῶν.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, κύριε κόμη. . . Ἄλλ' ἐὰν θέλετε νὰ τελειώσωμεν τὴν ἀπογραφὴν. . .

— Ὅπως εὐαρεστεῖσθε. . . .

Καὶ ἐξηκολούθει ν' ἀναγινώσκῃ μεγάλη τὴ φωνὴ τὰ τεμάχια τῆς ἐπιστολῆς.

« Ἄλλ' ἐὰν ὁ Θεὸς, ὁ ἀγαθὸς ἄγγελός μου, ἐὰν ἡ εὐδαιμονία ὅλης τῆς ζωῆς μου ἠδύοκε ὡς νὰ μὲ ἀπαντήσῃ: Σὲ ἀγαπῶ. Ἄ. εἶναι πολλὰ κακὸν ὅτι μὲλλω νὰ σὰς εἶπω, καὶ δικαίῳ τῷ λόγῳ, θέλετε μ' ἐπιβαρύνει διὰ τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν ἄρων σας· ἀλλὰ σημειώσετε, πανιερώτατε, ὅτι οὐδέμία ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον τοῦτον δύναμις, ἐμποδιζούσα με ν' ἀνήκω εἰς ἐκεῖνον, καὶ τὸ πᾶν νὰ θυσιάσω χάριν αὐτοῦ. . . . »

— Κ' ἐγὼ παρεγνώρισα. . . κ' ἐγὼ ἀπώθησα τοιούτον ἔρωτα, ἀναφωνεῖ ὁ Ἀρθοῦρ. Ἐγὼ, ἐγὼ μόνος ὑπῆρξα ἔνοχος. . . ἀλλὰ θέλω ἐπανορθῶσαι τὰς ἀδικίας μου, ὀλόκληρον τὴν ὑπαρξίν μου θέλω θυσιάσαι δι' αὐτὴν. . . σὲ τὸ ὑπόσχομαι, σὲ τὸ ὀρκίζομαι. Ἐί Τίς ἦδη ἤθελε μὲ ψεῖξῃ, διότι ἀπεδέχθην τοιαύτην ἐρωμένην; . . . Εἶμαι ὑπερήφανος δι' αὐτό. Τὴν ἀγαπῶ, θέλω τὸ εἰπῆ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὅλος ὁ κόσμος θέλει μὲ ζηλεύσει. . . ἀρχίζω ἀπὸ σὰς, κύριε συμβολαιογράφε, ὅστις δὲν μ' ἀκούετε. . . . καὶ ὅστις παρατηρεῖτε τοσοῦτον προσεκτικῶς τὸν κικεῶνα τοῦτον τῶν ἐγγράφων.

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα. . . , αὐτὰ ἦσαν ἡ διαθήκη τοῦ θείου του, τὴν ὅποιαν πρὸ δλίγου εἶχα ἀποσφραγίσαι, καὶ ἠτις τὸν ἀπεκλήρουνε, καὶ διέθετον ἀπειρον περιουσίαν τοῦ μακαρίτου ὑπὲρ τῶν πτωχοκομειῶν καὶ εἰς εὐσεβῆ καταστήματα.

Τὸ λέγω εἰς τὸν Ἀρθοῦρ, ὅστις οὐδεμίαν εἰδείξε συχ-

κίνησιν, ἀλλ' ἐξηκολούθει τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ἰουδίθ.

— Θέλετε τὴν ἴδει, τὴν ὠραίαν μου ἐρωμένην, μὲ λέγει, θέλετε τὴν ἴδει, θέλω σήμερον νὰ συνδειπνήσετε μετ' αὐτῆς.

— Ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα ταῦτα. . . , τὴν διαθήκην αὐτὴν. . .

— Ἐ! καλὰ! μὲ ἀποκρίνεται μειδιῶν, μ' εἶναι πλέον ἀδιάφορον. Εὐτυχῶς, ἡ Ἰουδίθ μ' ἀγαπᾷ καὶ χωρὶς ταύτην! . . Ὑγειαίνετε, κύριε, ὑγειαίνετε! ὑπάγω νὰ τὴν ἴδω, ὑπάγω νὰ ἐπανεύρω πλησίον τῆς πλέον τοῦ ὅσον ἀπώλεσα.

Καὶ ἐξῆλθε, μὲ ἀπαστράπτοντας ἀπὸ ἐλπίδα καὶ εὐχαρίστησιν ὀφθαλμούς.

— Παράδοξος νέος, ἔλεγε κατ' ἑμαυτὸν, μία ἐρωμένη νὰ παρηγορῆ διὰ μίαν ἀπολεσθεῖσαν κληρονομίαν! καὶ ἐτελείωσα τὴν ἀπογραφὴν μου.

Μεθ' ὥρας τινὰς ἐπέστρεψα εἰς τὸν οἶκόν μου! Βλέπω εἰσερχόμενον τὸν Ἀρθοῦρ, ὡς παράφρονα, ὡς ματωρῶδη.

— Δὲν ὑπάρχει πλέον. μὲ λέγει, δὲν ὑπάρχει. Ἀπωλέσθη. . . , ἀπωλέσθη δι' ἐμὲ.

— Καὶ πῶς, ἀπιστία τις! . . .

— Τίς σὰς τὸ εἶπε, κρᾶζει ζωηρῶς λαμβάνων με ἐκ τοῦ περιλαίμιου.

— Δὲν γνωρίζω τίποτε.

— Αὐτὸ λοιπὸν εἶπέτε, διότι ἄλλως δὲν ἤθελα ἐπιζῆσαι. Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, ἀπὸ τριῶν μηνῶν, ἀνελήφθη, ἐγκατέλειψε τὸ Μελόδραμα.

— Τί σὰς εἶπον αἱ φίλαι τῆς;

— Παραλογοισμούς. Αἱ μὲν ἰσχυρίζοντο ὅτι ἀνηπάγη. . . μία ἄλλη μ' ἐβεβαίωνε ψυχρῶς ὅτι εἶχε τὴν κλίσιν ν' ἀπολεσθῆ.

— Δυνατὸν τοῦτο! . . ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰουλιου, ἡ αὐτοχειρία εἶναι τοῦ συρμοῦ.

— Μὴ λέγετε ταῦτα. . . θέλω χάσει τὸ λογικόν. Ἐτραῖξα εἰς τὴν κατοικίαν τῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Προβιγίαις, ἀλλὰ τὴν ἀφῆκε χωρὶς νὰ εἶπῃ ποῦ μετέβαινε.

— Λοιπὸν οὐδὲν τεκμήριον;

— Τὸ οἰκῆμά της εἶναι δι' ἐνοικίον. Μετ' αὐτὴν οὐδεὶς τὸ ἐνοικίασε.

— Καὶ δὲν εὐρετε τίποτε;

— Τίποτε. εἰς τὴν αἵθουσαν μόνον τῆς θείας, κατὰ γῆς. . . εὐρήκα μίαν ἐπιγραφὴν, ἐν δέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε γεγραμμένον: Πρὸς τὴν Κυρίαν Ροννιβέ, εἰς Βορδῶ. . . Διότι, τὸ ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου, αὐτὴ εἶναι ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου.

— Καὶ λοιπὸν;

— Ἐπιφορτισθεῖτε σεῖς ἐνταῦθα τὰς ὑποθέσεις μου, διευθύνάτε τὰς ὅπως κρίνετε καλῶς.

— Τί σκοπεύετε νὰ κάμετε;

— Ν' ἀκολουθῆσω τὰ ἔχνη τῆς, ἢ τὰ τῆς θείας τῆς. . . . νὰ τὴν ζητήσω, νὰ τὴν ἀνακαλύψω.

— Εἰς τοιαύτην πάσχουσαν κατάστασιν ἀναχωρεῖτε διὰ Βορδῶ;

— Αὐρίον, εἶναι ἀργὰ πλέον.

Ἄνεχώρησε κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν. Καὶ . . . Ἐνταῦθα ἡ τετάρτη πράξις τῶν Οὐγενώτων

ἤρχισεν ὁ συμβολαιογράφος δὲν ὠμίλει πλέον, ἤκουε. . . . Καὶ ἔπρεπε νὰ περιμείνωμεν εἰς τὴν ἐπομένην διακοπὴν τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἱστορίας.

(Ἀκολουθεῖ.)

O BAN-ΔΥΚ, ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΛΑΤΙΟΝ ΒΡΙΝΙΟΛ.

Ἐπὶ Μερῶ.

Ἦτον ἡμέρα λαμπροτάτη καὶ ὁ λαὸς ἐξερχόμενος, ἅμα τῆ τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς, ἔσπευδε νὰ παρευρεθῆ εἰς τοὺς γάμους τοῦ κόμητος Βρινιόλη. Σιγῇ ἐπεκράτει κατὰ τὸ παραθαλάσσιον, καὶ ἡ προκουμαία ἦτο πανέρημος πρὸς τὸ μέρος τῆς βρύσεως τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου. Αἱ τριήρεις ἐκοιμῶντο ἐπὶ τῶν ἱλαρῶν καὶ κυανίζοντων ὑδάτων, ἀντανακλώντων τεθραυσμένως τὸ περιστύλιον τοῦ παλατίου Δόρια. Ἄπας δὲ θόρυβος συνεκεντρώθη εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἁγίου Λουκά, ἅπας ὁ ὄχλος συνέβρευσεν εἰς τὴν συνοικίαν τῶν Βάγκων, διευθυνομένης πρὸς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον, τὴν μητροπολιτικὴν τῆς πόλεως ἐκκλησίαν, καταπλημμυρῶν τὰς στενάς καὶ σκολιάς ὁδοῦς, αἰτίνες πνίγουςι τὸ μεγαλοπρεπὲς γοτθικὸν οἰκοδόμημα, τὸ περιεστρωμένον διὰ μέλανος καὶ λευκοῦ μαρμάρου.

Ὁραταὶ μὲν ἐν γένει εἶναι αἱ γυναῖκες τῆς Γενούης, ἀλλ' ἡ κόμησσα Βρινιόλη ἦτο καὶ αὐτῶν ἡ ὠραιότερα· Δεκαοκταετῆς τὴν ἡλικίαν εἶχε τὴν ὠραιότεραν μέλαιναν κόμην, τὸ καθαρότερον μέτωπον, τὸ γλυκύτερον χρῶμα, καὶ πρόσωπον ὄντως ἀγγελικόν. Ὑμνοῦντο τὰ κάλλη αὐτῆς ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον πλείους γυναῖκες ἐξόχου καλλονῆς. Ὁ κόμης Βρινιόλης, ὁ συγγενὴς τῶν Δυράσων καὶ τῶν Δόρια-Τούρς, ὠκοδομήσατο εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Βάβη παλάτιον, ἄξιον τῆς πολυτελεστῆς γυναικός, ἣν ἐνυμφεῖτο.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἠκτινοδόθει ἀπὸ τὰ φῶτα· ἅπασα ἡ τάξις τῶν εὐγενῶν, ἐξεληθοῦσα ἐκ τῶν μαρμαρίνων παλατίων τῆς, ἐπλημμύρει τὸν μέγαν νάρθηκα καὶ τὸ ἱερόν· ἡ δὲ τῶν πλουσίων πολιτῶν συνεπικνοῦτο τοὺς πλαγίους νάρθηκας καὶ ὁ ὄχλος περιέργως συνεθλίβετο εἰς τὸν στενὸν πρόναον, ὑπὸ τὴν ἀψίδα εἰς ὅλας τὰς εἰσόδους. Οὐδεὶς εἶχεν ἔλθει ἐνταῦθα ἵνα προσευχηθῆ ἡ βασίλισσα τῆς θρησκευτικῆς ἐορτῆς ὠνομάζετο κόμησσα Βρινιόλη, ἥτις δυσκόλως διεκρίνετο γονυκλινῆς ἐμπροσθεν τοῦ βωμοῦ· ἀλλ' ὅτε ἠγέρθη καὶ ὅτε, ῥίψασα τὸ κάλυμμα ὀπισθεν τῆς, ἐστράφη στιγμιαίως πρὸς τοὺς νάρθηκας, ψιθυρισμὸς θαυμασμοῦ ἀνέβη εἰς τοὺς θόλους, μιγνόμενος μὲ τοὺς ἤχους τοῦ γρηγοριανοῦ ἄσματος, καὶ δὲν ἤξευρε τις πλέον ἐὰν τὸ πλῆθος ἀπέθυσε δοξολογίαν εἰς τὴν κόμησσαν, ἢ εἰς τὴν Παρθένον τῆς Κοιμήσεως, διότι ἦτον ἡ δεκάτη πέμπτη αὐγούστου.

Διέκρινες ὡσαύτως, δλίγα βήματα πρὸ τοῦ δρυφράκτου τοῦ ἱεροῦ, νεανίαν μὲ ὄψιν, μὲ βλέμμα καὶ μὲ στάσιν σώματος παράδοξον· ἐφόρει ἐνδύματα διαφέρον

καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχόντος καὶ ἀπὸ τοῦ πολίτου ἢ ἐν-
δυμασία του ὅλη συνίστατο ἐξ ἐνὸς μόνου εἶδους, ἐκ με-
τάξης καὶ βελούδου μαύρου, τὸ πρόσωπόν του ἦτον ὡ-
χρὸν, μύσταξ ἐπιμήκης ἐμαύριζε τὸ χεῖλός του, γενειὰς
δὲ τις ὄξεια κατήρχετο ἐκ τοῦ πώγωνός του. Δὲν ἐγο-
νυπέτει, δὲν ἐδέετο, οὐδ' ἐκάθητο. Ἐθεώρει τὴν ὡραίαν
κόμησάν με ὀφθαλμούς ἐκφράσεως μυστηριώδους, καὶ
τὴν ἐθεώρει πάντοτε. Ἦτον ἀκίνητος, ἐστηριγμένος ἐπί-
τινος στόλου· καὶ ἂν τινες ζωγραῖ συκινήσεις ἐτάρατ-
τον τὴν ψυχὴν του, οὐδὲν ἐδηλοῦτο ἐκ τῶν ἐκτός· οὕτω
δὲ βλέπων τις αὐτὸν ἤθελε τὸν ἐκλάβει ὡς εἰκόνα τινὰ
ὀλοκλήρου σώματος, πεσοῦσαν ἐκ τοῦ πλαισίου τῆς καὶ
ἐγκολλημένη ἐπὶ τινος στηλοβάτου τοῦ ἁγίου Λαυ-
ρεντίου. Ὁ νεανίας οὗτος ἦτον ὁ ζωγράφος Ἀντώνιος
Βάν-Δύκ.

Τότε δὲ μόνον ἐφάνη ἐμψυχούμενος ὅτε, αἱ σημαῖαι
καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα κατέβησαν ἐκ τοῦ ἱεροῦ εἰς τὸν μέ-
γαν νάρθηκα, καὶ ὅτε ὁ ἀργυροῦς ἀνδρὶς τῆς Παρθένου,
φερόμενος ὑπὸ τεσσάρων ναυτῶν τῆς τριήρης Δό-
ρια, διήλθε τὸ πλῆθος. Μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου,
ἤρχισεν ἡ πομπή. Ἡ κόμησσα Βρινιόλη, ἤρχετο κα-
τόπι τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας. Ὁ σύζυγός της τὴν
ἠκολούθει με ἦθος παράδοξον, ἀλαζωνικόν. Ὁ εὐγενὴς
κόμης δὲν ἐστερεῖτο τῆς ἀγχινοῖας ἐκείνης, ἢ ἡ φύσις
δίδει εἰς ὄλους τοὺς Ἰταλοὺς. Ὅτε οὗτος διέβη ἐμπροσθεν
τοῦ ζωγράφου Βάν-Δύκ, ὁ μέγας καλλιτέχνης εἶπεν εἰς
τὸν κόμητα Παλαβικίνην,

— Δίδω τὴν ζωὴν μου ὀλοκλήρον δι' ἐν τέταρτον τῆς
ἡμέρας αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου!

Οὐδεὶς ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, ὅτινες ἐχάθησαν
ἐντὸς ἡχηροῦ Salve Regina (χαῖρε βασιλίσ), ὅ-
περ ὁ ὄχλος ἐτόνισεν ὑψηλοφώνως, καταβιβρώσκον διὰ
τῶν βλεμμάτων τὴν κόμησάν Βρινιόλην, ἣτις ἐρ-
ρίπιτε πλοῦσι δῶρα εἰς τὰ κιδώτια ὄλων τῶν μονα-
στηρίων.

Ὁ Βάν-Δύκ ἀνεμίχθη μετὰ τῆς εὐγενεῖς συνοδίας
καὶ κατέβη ἐν πομπῇ πρὸς τὸ προάστειον τοῦ Ἁ-
γίου Πέτρου τοῦ Ἀρώνα. Ἡ ἡμέρα ἐκλίνε πρὸς
τὴν δύσιν της, ὁ ἥλιος ἐδυθίζετο εἰς τὰ ὡραία ὕδατα τοῦ
Λιγουριανοῦ κόλπου· οἱ λόφοι ἐχρυσούνοτο διὰ ἡδυτάτης
αὐγῆς· τὰ κωδωνοστάσια ἀντήχουν ἀδιακόπως· τὰ
πλοῖα ἐχαίρειτον διὰ τοῦ πυροβολικοῦ των τὰς δύο
θριαμβευτικὰς παρθένους· αἱ σημαῖαι ἐκυμάτιζον εἰς
τὴν ἀκρὰν· τὸ σπάρτον καὶ ὁ λίβανος κατηρωμάτιζον
τὴν ἀτμοσφαιραν, καὶ ὅτε ἐξ ὄλων τούτων τῶν χαριέν-
των θορύβων, ἐξ ὄλου αὐτοῦ τοῦ θροῦ τῶν σημαιῶν, ἐξ
ὄλων τούτων τῶν ἀρωμάτων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν λό-
φων, ἀντήχησεν ἐν χορῷ τὸ Ave maris stella, ὁ Βάν-
Δύκ ἤσθη δάκρυ κυλιόμενον εἰς τὰς παρειάς του καὶ
ῥῆγχος διαδιδόμενον εἰς ὄλον τὸ σῶμα. Τὸ παλάτιον Δό-
ρια ἤνοιξε τὰς πύλας του εἰς τὸν κλῆρον τοῦ ἁγίου
Λαυρεντίου. Τὸ Ave maris Stella ἀντήχησεν ὑπὸ τὰς
κινοστοιχίας, ὅτινες ἴστανται πρὸ τοῦ ὕδατος· ὁ ὕμνος
τῆς Παρθένου ἐπανελήθη ἐφ' ὄλων τῶν παρακειμένων
τριήρων· ἐφαίνετο ὅτι ὁ οὐρανὸς, ἡ θάλασσα, ἡ γῆ ἐχαι-
ρέτων δι' ἀπεράντου χοροῦ τὴν νέαν σύζυγον, ἣτις ἔλαμπεν
ὡς ἄστρον ὑπὸ τὴν μαρμάρινον στοᾶν τοῦ ὡραίου παλα-
τίου Δόρια.

Ὁ Βάν-Δύκ ἐμακρόνθη τῆς συνοδίας καὶ ἀνέβη εἰς
τοὺς ἐρήμους κήπους, τοὺς ἀνυψωμένους ὡς ἀμφιθέα-
τρον ἐπίσθεν τοῦ παλατίου, κατὰ τὸ μέρος τοῦ ἀγάλ-
ματος τοῦ Γίγαντος. Ἐνταῦθα ἤρχισε νὰ σκέπτεται

τὴν ἐπρεπε νὰ πράξῃ. Ἠγάπα τὴν κόμησάν, ὅχι μὲ
κοινὸν ἔρωτα, ἀλλὰ μὲ πάθος καλλιτέχνου· τὴν ἡγά-
πα πρὸ δύο ἐτῶν, εἶχεν ἰδεῖ τὸ ὡραῖον αὐτὸ ἄνθος
ἀναπτυσσόμενον ἐντὸς τῶν νυμφῶνων τοῦ παλατίου
Δόρια, ἐν τῷ μέσῳ τῶν πηγῶν καὶ τῶν πορτοκαλ-
λῶνων. Ὁ ζωγράφος δὲν εἶχε τίποτε νὰ προσφέρῃ
εἰς τὰς οἰκογενεῖας ταύτας τῆς Γενούης, τὰς πλουσιωτέ-
ρας τῶν βασιλέων· δὲν εἶχεν οὔτε μαρμάρινον παλάτιον,
οὐδὲ λαμπροστόλιστον πλοῖον ἐν τῷ λιμένι· ἔμενε λοι-
πὸν χωρισμένος ἀπὸ τοῦ λοιποῦ πλῆθους μὲ τὸ μυστή-
ριον τῆς καρδίας του. Εἰς μόνος ἄνθρωπος ἐγνώριζεν
αὐτὸ, ὁ κόμης Παλαβικίνης, εὐγενὴς καὶ γεννοῦς ἀρ-
χων, ἤθελε δὲ δώσει τὸν πλοῦτόν του εἰς τὸν Βάν-Δύκ·
ἀλλὰ τὸ παλάτιόν του καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον
τῆς ἐξοχῆς του ἦσαν κατεστραμμένα ἐντελῶς.

Ἡ ἑορτὴ, τὸ ἄσμα, οἱ κώδωνες, τὸ πλῆθος, εἶχον
δυνατῆ νὰ διασκεδάσωσι τὸν Βάν-Δύκ. Ἀλλ' ἤδη μο-
νήρης εἰς τὴν ἐπαυλιν τῶν Δόρια, ὑπέμεινε ὄλην
τὴν φλογερὰν ἀλγηδὸνα τοῦ πάθους του. Ἐθεώρει
τὴν θάλασσαν, θέαμα ἐξοχον, συνεχῶς προξενούν ὀλί-
ψιν καὶ οὐδέποτε παρηγοριὰν· ἐθεώρει τὴν ὑπερήφανον
Γένουαν, καθημένην εἰς τὸν ἥλιον ἐπὶ τῶν ὀρέων
της, συνεχέουσαν, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λόφου, τὸ αὐστηρὸν
μοναστήριον καὶ τὸ ἀγροτικὸν μέγαρον, πλήρες βε-
δήλων ἡδυπαθειῶν. Ὁ Βάν-Δύκ ἔκλειε τοὺς ὀφθαλ-
μούς του καὶ ἔτυπτε τὸ μέτωπόν του. Τότε αὐρὰ τις
τῷ ἔφερε τὴν μακροὴν μελωδίαν τῆς τελετῆς· ἐπω-
δὴ ἐκπνέουσα, ἐλαφρὰ, καθαριζομένη ἐν τῷ διαστή-
ματι καὶ γλυκεῖα εἰς τὴν ἀκοήν του, ὡς λόγος τις
ἰταλικὸς, ἐξερχόμενος ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς ἀξιολατρεύ-
του κομήσσης Βρινιόλης. Ὁ Βάν-Δύκ, ἐσπαραγμένος
τὴν καρδίαν, ἠγέρθη ζωηρῶς, καὶ ἔλαβε τὸ ξιφὸς του,
ὅπερ εἶχε κρεμασμένον εἰς κλόνον ἀλόης.

Κατέβη ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου
κήπου, ἀποκρήμνου ὡς πυραμίδος διήλθε τὴν γέφυ-
ραν τὴν ἐρβριμένην ἐπὶ τῆς ἑδοῦ, ἀπὸ τὴν σκιάδα μέ-
χρη τοῦ παλατίου καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν στοᾶν, ἔνθα
εἶχεν ἀρῆσει τὸν κόμητα Παλαβικίνην.

Ἡ στοᾶ ἦτον ἔρημος. Ὁ Βάν-Δύκ δὲν κατεδέχθη
νὰ παρατηρήσῃ τὰς ἐθνικὰς τοιχογραφίας τοῦ Περίνου
δὲ Βάγο, οὔτε τ' ἀγάλματα τοῦ Φιλίππου τῆς Κορδό-
βης, ἀλλ' ἠκολούθησε τὰ βήματα τῆς πομπῆς ἐπὶ ἀν-
θοῦτου ὁδοῦ.

Ὁ κλῆρος τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου πρὸ πολλοῦ εἶ-
χεν ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ναὸν, καὶ τὸ πλῆθος εἰς τὰς
οἰκίας του. Ἀλλ' εἰσέτι πολλοὶ συνωμίλουν περὶ τοῦ
γάμου τῆς ἡμέρας εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Βασιλεισμοῦ.
Ὁ Βάν-Δύκ διερχόμενος αὐτὴν, ἤκουσε προφερόμε-
νον τὸ ὄνομα τῆς κομήσσης, καὶ ἐκθειάζομένην τὴν
ὡραιότητά της μὲ τὸν ἐνθουσιασμόν ἐκείνον τὸν θο-
ροβώδη καὶ μεταδοτικόν, ὅστις καταφαίνεται εἰς ὄλας
τὰς ἐν ὑπαίθρῳ συνδιαλέξεις τῶν λαῶν τῆς μεσημ-
βρίας. Δὲν ἐσταμάτησεν ἡ νύξ ἐπροχώρει· εἰσεχώρησε
συνεσταλμένως εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Βάλθη, καὶ τελευ-
ταία τις καὶ τριμερὰ συγκίνησις παρ' ὀλίγων νὰ τὸν ἀ-
φήσῃ νεκρὸν, ὅτε παρατήρησε τὸ παλάτιον τῶν Δου-
ράσων φωτοβολοῦν, σημασιολόστον, βρισθὸν ἀπὸ κυ-
ρίας ἰσταμένας εἰς ὄλα τὰ δώματά του καὶ εἰς τὸν
ἐξώστην τῶν δύο σκιάδων του. Ὁ χορὸς εἶχεν ἀρχί-
σει μετὰ τὴν πομπήν, ὁ πυρετὸς τῆς ὀρχήσεως ἐ-
κλόνηζεν ἤδη τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο καὶ λαμ-
πρὸν πλάτιον. Ὁ Βάν-Δύκ ἐστηρίχθη ἐπὶ το

τοῖχου τοῦ παλατίου Σέβρα, καὶ ἔμεινε ἐκεῖ θεώμε-
νος ἐν ἐκστάσει. Ἐπασχε τὸ ἄλγος ἐκεῖνο τοῦ καλ-
λιτέχνου, ὅπερ οὐδὲν σημείον, οὐδεμίαν λέξις, οὐ-
δεμίαν γλῶσσαν δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀλγηδὸνα ἐ-
κείνην τὴν τέσον σκληρῶς ἐπινοηθεῖσαν ὑπὸ τῆς φύ-
σεως πρὸς τιμωρίαν τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν, τῶν προι-
κισμένων μὲ δῶρα ἀνώτερα, ἅτινα ἀνοήτως φθονεῖ
ὁ ἀναίσθητος ὄχλος.

Ἀπηλλάγη δὲ τῆς βαρυθύμου ταύτης ὀνειρώξεως ἰ-
δῶν, εἰς τὴν λάμπιν τῶν πυρῶν, τὸν κόμητα Παλα-
βικίνην, καταβαίνοντα τὴν μεγάλην κλίμακα· ἔλαβε
ζωηρῶς τὸν βραχίονά του καὶ τὸν ἔσυρεν εἰς τὴν μι-
κρὰν ὁδὸν τοῦ ἁγίου Κύρου.

— Ὅμιλοι μου περὶ αὐτῆς τῆς γυναικὸς· λέγε μοι,
τὴν ἴδες;

— Πρὸ ὀλίγου ἐχόρευσα μαζὴ της, εἶπε ψυχρῶς ὁ
Παλαβικίνης.

— Δός μοι νὰ φιλήσω τὴν χεῖρά σου, ἣτις ἤγγισε
τὴν ἰδικὴν της.

— Καλλιτέχνα, εἶσαι παράφρων.

— Εἶμαι ἀπελπισμένος.

— Ὁ χρόνος θὰ σὲ ἰατρεύσῃ.

— Ποτέ.

— Μὲ ἰατρεύσεν ὁμοῦ ἐμὲ! ἐγὼ ἀπώλεσα πλείοτε-
ρον μιᾶς γυναικὸς· ἀπώλεσα δύο παλάτια...

— Ὡ! ἐγὼ θὰ ἔδιδον ὄλην τὴν ὁδὸν τοῦ Βάλθη δι'
ἐν φίλημα τοῦ ἀγγέλου τούτου!

— Ἐὰν ἡ ὁδὸς τοῦ Βάλθη ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν σου,
θὰ ἐσκέπτεσο πρότερον.

— Θὰ ἔδιδον τὴν ζωὴν μου!

— Τὸ ὅποιον εἶναι εὐκολώτερον. Ἀλλ' ἄς ἴδωμεν
τί θέλεις νὰ κάμῃς; Ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ἤδη ἐγγαμῶς.

— Ὅχι ἀκόμη.

— Πῶς ὄχι ἀκόμη; Ὑπέγραψα τὸ συμφωνητικὸν
τοῦ γάμου της.

— Ὅχι ἀκόμη, σὲ λέγω.

— Πλὴν, ἰδοὺ ἡ δεκάτη ὥρα σημαίνει εἰς τὸν Ἅγιον
Κάρολον μετὰ δύο ὡρας θὰ εἶναι ὑπανδρῶς.

— Ἄ! ναι! ἀνάθεμα τὸν ἀνόητον αὐτὸν κόμητα!
Ἄ! τί κάμνει αὐτός;

— Αὐτὸς κάμνει τὸν σύζυγον, ἀκολουθεῖ τὴν γυ-
ναϊκά του εἰς ὄλους τοὺς χορούς· τὴν κατατρώγει διὰ
τῶν ὀφθαλμῶν του· τῇ λέγει λέξεις εἰς τὸ οὖς· εἶναι
εὐτυχῆς, εἶναι τρελλός.

— Καὶ ἡ γυνή;

— Ἡ γυνὴ χορεύει· εἶναι παραδεδομένη ὄλη εἰς
τὸν χορὸν· ἐξῆλθεν ἀπὸ μοναστήριον καὶ θὰ χορεύῃ
ὄλην τὴν νύκτα καὶ ὄλην τὴν ἐπαύριον...

— Φαίνεται νὰ ἔχη ἔρωτα διὰ τὸν...

— Χορεύει, σὲ λέγω· ὅταν νέα τις γυνὴ χορεύῃ,
δὲν σκέπτεται περὶ ἄλλου τινός, εἰμὴ περὶ ἐαυτῆς,
περὶ τοῦ καλλωπισμοῦ της καὶ τοῦ χορευτοῦ της.

— Ἡ τρελλή!... καὶ δι' αὐτὰ τὰ δντα κατανα-
λισκόμεθα, καταφλέγομεν τὸ στήθος μας, βασανίζομεν
τὰς καρδίας μας, ἀφανίζομεν τὸ σῶμά μας!... καὶ
ἐπειτα ἔρχονται καὶ μᾶς λέγουν ὅτι ἀγαποῦν καλλι-
τερον ἡμῶν!... Σκληρὸς ἐμπαιγμὸς!... ἡ ἔρω-
τικὴ ἀγάπη των εἶναι αὐτόχρημα φιλαυτία, ἡ συζυ-
γικὴ των ἀγάπη αὐτόχρημα συνωμοσία τις καλλω-

πισμοῦ· ἡ δὲ μητρικὴ στοργὴ κοινὸν τι ὀρμέμευτον
τῆς φύσεως!... Ὡ! παραλογίζομαι· ἡ κεφαλὴ μου
ἀνάπτει· ἐνίσχυσόν με, ἡ καταθραύω τὸ μέτωπόν μου
ἐπὶ τοῦ λιθοστρώματος τούτου.

— Δύστηνε φίλε!

— Ὡ! ἔχω ἐδῶ καρτωμένην εἰς τὸ μέτωπον μίαν
ἰδέαν ἀφόρητον! ἰδέαν ἣτις εἶναι δαυλὸς· ἰδέαν ἣν δὲν
δύναμαι νὰ σβέσω!...

— Ἀκουσον, ἄς ὀμιλήσωμεν περὶ ἄλλου ἀντικει-
μένου... Εἶδες τὴν ναυτικὴν εἰκόνα τοῦ Ἀράσση, ἣν
πρὸ ὀλίγου παρεδέχθησαν εἰς τὸ ἀγροτικὸν μέγαρον
Σκολιέττον;...

— Ὅχι... Ὁ Ἀράσσης κάμνει εἰκόνας ναυτικὰς;
... Ἐντὸς δύο ὡρῶν!... εἰς ἄνθρωπος...

— Δὲν εὐδοκίμεῖ εἰς τὰς ναυτικὰς εἰκόνας...
— Δὲν εὐδοκίμεῖ εἰς τίποτε...

— Ἄ! ἰδοὺ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀδικία! τὸ ἔργον του·
Ἡ μάχη τοῦ παλατίου Δόρια, εἶναι ἀ-
ριστούργημα.

— Ὁ χρωματισμὸς του εἶναι σφαλερός... Ἀκού-
εις; ἀκούεις; ἡ μουσικὴ δὲν παίζει πλῆρον, ὁ χορὸς
ἐπαυσε· ἔλθε ἄς ἐμῶμεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Βάλθη.

— Ἐκαμαν διακοπήν!... δὲν δύναται νὰ χο-
ρεύωσιν ἀδιακόπως· τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀναπαύονται·
θὰ χορεύουν ἔως τὸ πρωί...

— Ναι, οἱ ἄλλοι· ἀλλ' αὕτη;...

— Αὕτη... αὕτη ἐπίσης, ... ἴσως... Πῶς
εὐρίσκεις τὰς τοιχογραφίας τοῦ Περίνου δὲ Βάγο;...
Ἀγαπᾷς τὴν τέχνην του;...

— Ὅχι... εἶναι κοινὴ, εἶναι χοηδροειδῆς...
Καὶ λοιπὸν· ἡ μουσικὴ δὲν ἀρχίζει πάλιν... Τετέ-
λεσται! Τετέλεσται!...

— Τώρα θ' ἀρχίσῃ... Θέλω νὰ σοὶ κάμω ἐν
δῶρον... τὴν τελευταίαν εἰκόνα, ἣν ἔχω... εἶ-
ναι παρθένος τις τοῦ Ἰορδάνου...

— Ἐλα, ὑπάγωμεν εἰς τὸ παλάτιον τῶν Δου-
ράσων.

— Τί φρονεῖς περὶ τοῦ Ἰορδάνου;

— Εἰς ῥωπογράφος, ... εἰς ζωγράφος τοῦ σανι-
δίου... Φύλαξε τὸν πίνακά σου... Θεέ μου! τί
φρικώδης ἡμέρα!... ἡ ἐκκλησία, ὁ λίβανος, τὰ ἄν-
θη, οἱ ὕμνοι, ἡ θάλασσα, ἡ ἱερασία, αἱ τρέλλαι, ὁ χο-
ρὸς, ὁ ἔρωτος, ὁ ἀδυσώπητος ἔρωτος! Ἡ ἡμέρα αὕτη
κρίει μετὰ τὰς φλόγας τοῦ ἄδου δι' ἐμὲ· διὰ τοὺς
ἄλλους, εὐωδιάζει ἀπὸ ῥόδα τοῦ παραδείσου... Ὑ-
πάγωμεν εἰς τὸ Δουράσιον... ἔλα!

Ἐπανῆλθον εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἀπότομον ὁδὸν τοῦ
ἁγίου Κύρου, καὶ ἐκάθισαν ἐπὶ τινος μαρμάρου, ὅ-
περ ἐλάξευον διὰ τὸ παλάτιον τῆς Σέβρας. Ἡ μου-
σικὴ τοῦ χοροῦ ἀντήχησεν ἐκ νέου· ἀλλ' ὑπῆρχεν
ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου ὀλιγώτερος θόρυβος, ὀλιγώτερον πλῆ-
θος, ὀλιγώτερος χαρὰ.

— Εἶναι ἡ ἀγωνία τοῦ χοροῦ, λέγει ὁ Βάν-Δύκ,
μὲ ὑπόκωφον φωνήν, εἶναι καὶ ἡ ἰδικὴ μου ἐπίσης...

Καὶ ἠγέρθη ζωηρῶς.

— Ἰδοὺ, κύτταξ' ἐκεῖ... κύτταξε τὰ τέσσαρα
αὐτὰ παράθυρα, τὰ ὅποια κλείουν... Γνωρίζεις ποῖος
εἶναι αὐτός ὁ θάλαμος; Τὸν γνωρίζω ἐγὼ!... Εἶναι
ἡ νυμφικὴ παστάς!... Κόμη Παλαβικίνην, εἶσαι φί-
λος μου;

— Η φίλια σου μοι απέμεινε μόνον από την ευτυχίαν μου. . . . .

— Λοιπόν άκουε· ή νύξ παρέρχεται, τὸ αίμα σπαράττει την καρδίαν μου· θ' αποθάνω εάν δέν με βοηθήσης. Ανάβα τὸ Δουράσιον παλάτιον, ζήτησε νά διμλήσης πρὸς τὸν κόμητα μυστικῶς, εἶτε εἰς τὴν αἴθουσαν, εἶτε εἰς τὸν θάλαμόν του εὐρίσκειται. Θά τῷ εἰπέις ὅτι ὁ ἐχθρὸς τοῦ πατρὸς του, ὁ μαρκήσιος Γίππιος τὸν περιμένει εἰς τὸ φρέαρ τῆς κοιλάδος τοῦ Λερβίνου, μετὰ τὸ ξίφος του καὶ τὸ ἐγγχειρίδιόν του· ὅτι δέν θά σταματήσῃ παρὰ μίαν στιγμὴν ὑπὸ τοὺς προμαχῶνας τῆς Γενούης διὰ τὴν μέχρι θανάτου αὐτῆν μονομαχίαν, ἧς ἡ ἀποποίησις ἐσεται ἀτιμία δι' ἐκεῖνον, ἢ δὲ ἀναβολή, ἀνανδρία. Ὑπαγε! Ὑπαγε! Τὰ φῶτα σβύνονται, αἱ γυναῖκες συνοδεύουσι τὴν κόμισσαν εἰς τὸν νυμφικὸν παστόν. Δέν θέλω ἀποκρισῆν, ὦ παγε.

— Ὑπάγω, εἶπε ψυχρῶς ὁ Παλαβικίνης. Ὁ κόμης Βρινιόλης ἐδέχετο τοὺς ἀποκαιριστικούς νέων τινῶν κυρίων σχετικῶν του, ὅτε εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν Παλαβικίνην, ὅστις τῷ ἔκαμε σημεῖόν τι διὰ τῆς χειρὸς. Ἀπεσῦρθησαν κατὰ μέρος εἰς τινὰ τῶν σκιᾶδων. Ὁ Παλαβικίνης ἔλαβεν ἦθος σοδαρόν καὶ λέγει τῷ κόμητι.

— Γνωρίζετε τὸν μαρκήσιον Γίππινον; — Δέν τὸν γνωρίζω, εἶπεν ὁ Κόμης, ἀλλ' ἤξεύρω ὅτι μῖσος θανάσιμον ὑπῆρξε μεταξὺ τοῦ πατρὸς μου καὶ αὐτοῦ.

— Ὁ υἱὸς του σᾶς προσμένει εἰς τὸ φρέαρ τῆς κοιλάδος τοῦ Λερβίνου· μοι ἔλαβε μάρτυρά του· πρὶν δὲ οἱ φίλοι σου ἀπομακρυνθῶσιν, ἔκλεξον τὸν ἰδικόν σου.

Ὁ κόμης Βρινιόλης ἔμεινεν ἄφωνος. — Κόμη Βρινιόλη, ὁ λόγος μου εἶναι ἀρκετὰ σαφής; — Δέν ἀποποιούμαι τὴν ἰκανοποίησιν εἰς τὸν Γίππινον, ἀλλὰ τὴν δίδω αὐρίον.

— Αὐρίον ὁ ἐχθρὸς σου θά πορεύεται πρὸς τὴν Φλωρεντίαν, καὶ θά διασαλπίζει παντοῦ τὴν ἀτιμίαν σου.

— Ἴδου παράδοξος στιγμή πρὸς μονομαχίαν. Καὶ λοιπὸν ἴ ἐστὼ· τῷ ζητῶ μίαν ὥραν. . . . .

Καὶ διευθύνετο πρὸς τὸν θάλαμόν του.

— Μίαν ὥραν! εἶπεν ὁ Παλαβικίνης, σταματῶν αὐτόν· δέν ἔχω τὴν ἐξουσίαν νά σᾶς δώσω οὔτε λεπτόν περισσότερον ἀναβολῆς, ἐχάσαμεν μάλιστα τώρα πολλὸν ὥραν. . . . .

— Ἀλλὰ τοῦλάχιστον τὸν καιρὸν μόνον νά ἐναγκαλισθῶ τὴν γυναῖκά μου.

— Τίποτε· τὸν καιρὸν μόνον νά λάβῃς τὰ ὄπλα σου ἰδοῦ· ἕκαστον λεπτόν παρερχόμενον, ἀφαιρεῖ ἕνα κόκον χρυσοῦ ἀπὸ τὸ παράσημόν σου.

— Ὡ! τί τυραννία ἀνυπόφορος. Τώρα ἐνοῶ καλῶς τοὺς Γίππινους αὐτοὺς, καθὼς μοι τοὺς παρέστησεν ὁ πατήρ μου ἑκατοντάκις. Ἴδου τὸ ξίφος μου. Ἀγώμεν!

Ἐστράφη πρὸς τὸν δμίλον τῶν φίλων, οὓς πρὸ δλίγου εἶχεν ἀφήσει, καὶ εἶπε.

— Σάν-Γάλλο, σὲ παρακαλῶ νά με συνοδεύσης μέχρι τῆς ἐκκλησίας τῆς Παρηγορίας.

— Θά ὑπάγετε νά κάμετε τὴν δέησίν σας μακρὰν, πρὶν κατακλιθῆτε, εἶπεν ὁ Σάν-Γάλλος, γελῶν.

— Μάλιστα, ἐπανελάβε ψυχρῶς ὁ κόμης.

Ὁ Σάν-Γάλλος ἐνοήσας ἐξ ἡμισείας τὸν κόμητα, δέν ἀπεκρίθη πλέον καὶ ἐδάδισε πρὸς τὴν κλίμακα.

Καὶ πάντες κατέβησαν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐδάδισον σιωπηλῶς μέχρι τῆς ὄρθουρας· ἐκεῖ εὗρον ἀνθρωπὸν τινὰ κεκαλυμμένον μετὰ μανδύαν, ὅστις ἐφάνετο ὅτι τοὺς ἐπρόσμενεν.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ μαχητὴς σου, ἀναμφιδόλως· εἶπεν ὁ κόμης Βρινιόλης.

— Αὐτὸς εἶναι, ἀπεκρίθη, ὁ Παλαβικίνης.

— Γνωρίζετε λοιπὸν τὸν Γίππινον;

— Παντελῶς· μετὰ ἀπήντησεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Βάλβη· μ' ἐρώτησεν, εάν εἶμαι εὐγενής· μετὰ ἐξήγησε τὴν ὑπόθεσίν του, καὶ τὸ ἐδέχθη.

— Ἐπράξατε κάλλιστα τοῦλάχιστον, μαζῆ σας δέν θά φοβηθῶ ἐνεδραν.

— Αὐτὸ ἐσκέφθη καὶ ἐγώ.

— Εὐχαριστῶ.

Ἐξῆλθον εἰς τὴν ἐξοχὴν· ὁ Βάν-Δύκ ἐπορεύετο πρῶτος προχωρῶν εἰκοσι βήματα· ἐσταμάτησεν εἰς μικρόν τι δάσος ταμαρίνων, ὧν οἱ κλώνες προσηύξανον τὴν σκοτίαν τῆς νυκτός.

— Ἐνταῦθα λοιπὸν, κόμη Γίππινε ἐγκινίζετε τὴν τοῦ εὐγενοῦς οἴκου μου πάλην;

Ὁ Βάν-Δύκ, ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὸ ξίφος, χωρὶς ν' ἀποκριθῆ.

— Σᾶς προλέγω, ἐξηκολούθησεν ὁ Βρινιόλης ὅτι θά ὑπερασπισθῶ ἑμαυτὸν ἀνδρείως, ἐπειδὴ δέν ἐπιθυμῶ ν' ἀφήσω μίαν χῆραν τὴν πρώτην νύκτα τοῦ γάμου μου.

Ὁ Βάν-Δύκ ἀνεπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐτέθη εἰς ἄμυαν.

Οἱ δύο ἀντίπαλοι ἐσταύρωσαν πάραυτα τὰ ξίφη. Ἡ μάχη δέν ὑπῆρξε μακρά· ὁ Βάν-Δύκ ἐπληρώθη σφοδρῶς εἰς τὸν δεξιὸν βραχίονα, ἀδύνατον δὲ κρασῆν ἔχων καὶ φέρων προσέτι τὰς πρώτας τῆς φθίσεως προσβολὰς, ἧτις τὸν κατηγάλωσε νέον ἔτι, ἐξηντλημένος ἄλλως τε ὑφ' ὄλων τῶν ἀγωνιῶν τῆς φρικώδους ἐκείνης ἡμέρας, ἔπεσεν ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας ἐπὶ τοῦ χόρτου.

— Ὑπάγω νά σᾶς στείλω ἕνα χειρουργόν, εἶπε ψυχρῶς ὁ κόμης Βρινιόλης, καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Σάν-Γάλλου.

Ὁ Παλαβικίνης ἐπελήφθη πεφροντισμένως τὸν πληγθέντα τοῦτον δυστυχῆ καλλιτέχνην.

— Φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ Βάν-Δύκ, ἔχω ἀρκετὰ χρήματα διὰ ν' ἀγοράσω τὸ παλάτιόν σου καὶ τὴν ἔπαυλίν σου· σοὶ τὰ δίδω. Τρέξον ἐξοπίσω τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ κτυπήσου μετ' αὐτοῦ, σὺ θά εἶσαι εὐτυχέστερός μου, σὺ θά τὸν φονεύσης.

— Τὸ αἷμά σου χύνεται, πρέπει νά σταματήσω τὸ αἷμά σου· ἤσυχασε!

— Ἀφῆσέ το νά τρέχῃ τὸ αἷμά μου, ἄφῆσέ με ν' ἀποθάνω. . . Ἡξεύρεις καλῶς ὅτι θά εἰσέλθῃ ἐν θριάμβῳ εἰς τὸ παλάτιόν του· ὅτι δάκρυα χαρᾶς, ὅτι θωπεῖται ἐνθερμοὶ τὸν περιμένονσιν ἐκεῖσε· ὅτι ὁ παράδεισος μέλλει ν' ἀνοιχθῆ δι' αὐτόν, ὁ δὲ ἄδης δι' ἐμέ! Ὑπαγε σὲ λέγω, πρόβαλέ τον πρὶν φθάσῃ εἰς τοὺς προμαχῶνας.

— Ἡσύχασον! ἤσυχασον, σὲ λέγω· αὐρίον ξαναρχίζωμεν. Ἀφῆσέ με νά σ' ἐπιμεληθῶ.

— Ἄ! φοβῆσαι!

— Ὡ! με ὑβρίζεις ἤδη.

— Καὶ λοιπὸν· θά τρέξω ἐξοπίσω του. ἐγώ . . . ἄρες, ἄρες . . . θά . . . ἀνάθεμα!

Καὶ εἰλειποψύχησεν.

Ὅτε συνῆλθεν εἰς ἑαυτόν, ἡ ἡμέρα ἤρχισε νά ὑποφώσκῃ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν Ἀπεννίνων.

— Τί φρικῶδες ὄνειρον! ὑπῆρξαν αἱ πρῶται λέξεις του.

Ἐπεριπάτησεν εἰς τὴν πεδιάδα μετὰ βλέμματα ἀγριωπά, καὶ ἠπάσατο τὰς χεῖρας τοῦ Παλαβικίνη, κατατρέχων αὐτὰς μετὰ δάκρυα ἀκολούθως δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸν αἱματοφόρτον βραχίονα, ἐμειδίασε μετὰ πικρίας καὶ ἐσθήκωσέ τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανὸν μετ' ἐκφράσεως, ἦν αἱ μεγάλαί ψυχαὶ γνωρίζουσι νά διδῶσιν εἰς τὸ πρόσωπόν των, ἐν ὧρα ὑπερτάτης ἀπελπισίας.

— Αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτόν σου ἀρκετὰ δυναμωμένον ὥστε νά εἰσέλθῃς εἰς τὴν πόλιν; εἶπεν ὁ Παλαβικίνης.

— Ναί! . . . ἀλλὰ τί νά κάμω εἰς τὴν πόλιν τώρα; Τὸ πᾶν ἀπόλετο. . . Κύριταξε πῶς ὁ ἥλιος προβαίνει γελῶν, πῶς ἡ φύσις εἶναι περιχαρής! Ἀκουσα τὸν κορυθαλὸν ψάλλοντα τὴν πρώτην ταύτην κατ' ὄναρ. . . Ὁ Θεὸς μᾶς κάμνει πάντοτε τοιαύτας εἰρωνίας. . . Τί μέλει διὰ τὴν δυστυχίαν μου εἰς τὴν φύσιν; . . . εάν αὐτὴ ἐπενθηρῆ δι' ἕκαστον πλάσμα τῆς, θά ἦτον αἰωνίως εἰς πένθος. . . Κάλλιον, ἐνδύσου τὸ κυανόχρουν καὶ τὸ χρυσοῦν ἐνδυμά σου, ὦραϊε τῆς Ἰταλίας Οὐρανέ, τοῦτο φαιδρύνει τὴν ἀθλιότητα τῶν τέκνων σου. . .

— Νομίζω, ὅτι δυνάμεθα νά εἰσέλθωμεν, παρατήρησεν ἡσύχως ὁ Παλαβικίνης.

— Ὡ! σὺ· εἶσαι ἀπὸ μάρμαρον; καὶ τὸ μέγαρόν σου. . . Ἠγάπησας ποτέ;

— Ἐκατοντάκις· ἀλλὰ με δύναιμι, οὐδέποτε.

— Ἠγάπησας γυναῖκα ἐρῶσάν σε καὶ ἔπειτα νυμφευομένην ἄλλον;

— Βέβαια.

— Λοιπὸν τί ἔκαμες τότε;

— Παρηγορήθη.

— Ἐ! παράδοξον τῶνόντι· ὁ λόγος σου μετ' ἡσυχάζει. Δός μοι τὴν χεῖρά σου.

— Δόξα σοὶ ὁ Θεός! Ἴδου ἀνέβρῳσας· λάβε τὸν βραχίονά μου, καὶ ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὴν πόλιν περιδιβάζοντες, ἄκουε· ἡ κόμισσα Βρι. . .

— Ὡ! μὴ πρόφερε αὐτὸ τὸ ὄνομα.

— Ἐστὼ ἡ κόμισσα εἶναι ὠραία, ὠραιότητα, εἶναι ἀληθές· ἔχει χροῖαν διαφανοῦς ρόδου, ὀφθαλμοὺς διαπύρους καὶ γλαυκοὺς ὡς τὸν κόλπον τῆς Γενούης, χεῖλη κοράλλινα, ὀδόντας μαργαριταρώδεις, λαιμὸν ἐλεφάντινον, ὦμους ἐρωτικῶς γεγλυμμένους, ἀνάστημα, ἀνάστημα. . . Δέν γνωρίζω ἄλλην γυναῖκα ἔχουσαν τοιοῦτον ἀνάστημα· εἶναι ἡ Ἀφροδίτη τοῦ φίλου σου Τιτιανῶ τῆς Βενετίας. Ὅσον δὲ διὰ τὸ πνεῦμά της, διὰ τὰς ἀρετὰς τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας της, οὐδέποτε μοι ὠμίλησες περὶ αὐτῶν· βλέπω ὅτι πολλὰ δλίγον φροντίζεις δι' αὐτάς. . . Ὅθεν, δός μοι εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, καὶ σὲ εὐρίσκω ἄλλην κόμισσαν Βρινιόλη.

— Ὡ σιῶπα! σιῶπα! ἀδύνατον.

— Ἀδύνατον! θέλω νά σοὶ εὐρῶ καὶ τῆς κομῆσης Βρινιόλη καλλειτέραν. . . Ἐγὼ ἔχασα τὸ παλάτιόν μου, ἄς μοι δοθῆ ὠραιότερον, καὶ παρηγοροῦμαι, λόγον τιμῆς. . . Ἐξαίρετα! μειδίᾳς, ὑπάγωμεν καλ-

λήτερα. Ἀφῆσε κατὰ μέρος τοὺς κορυθαλούς αὐτοὺς, εἴτινες ψάλλουσι, καὶ τὴν φύσιν ἦτις σὲ εἰρωνεύεται. Λάλει λογικῶς. Φίλε μου, ὄλαι αἱ κόμησσαι τῆς Ἰταλίας δέν ἀξίζουσι τὸ αἷμα, ὅπερ ἐξῆλθεν ἐκ τῶν καλλιτεχνικῶν φλεβῶν σου. . .

— Ἄλλ' ἄς ἰδῶμεν, περὶ ποίας ἄλλης γυναικὸς θέλεις νά με εἴπῃς;

— Εὐλογημένη νά ᾖναι ἡ Παναγία τῆς Ἰάσεως, ἧτις κεῖται εἰς τὴν ὁδὸν, εἰς τὴν πορεύομεθα. Ἰατροῦθημεν. Ἄ! ἐνδιαφέρεσαι πρὸς ἄλλην γυναῖκα.

— Χάριν ἀπλῆς περιεργείας. . .

— Ἐννοῶ. . . Ἄ! Θεέ μου, ὁ ἔρωσ καλλιτέχνου δέν εἶναι, πιστεύω, ἄλλο παρὰ σφοδρά τις περιέργεια· εάν ἡ Ἀφροδίτη τοῦ παλατίου τοῦ Ἀδριάνα ἔφευγε χίλια βήματα ὑπὸ τὴν γῆν, θά ἐγένεσο τυμβορρύχος ἵνα ἐξορύξῃς, ἰδῆς καὶ ἐναγκαλισθῆς αὐτὴν ὁ πρῶτος. . .

— Εἶν' ἀληθές.

— Εἶσθε ἄνθρωποι ὑπὸ τῶν αἰσθησῶν σας κυριευόμενοι, ὅθεν ἡ ἀσασία σας κατήντησε παροιμιώδης· προμηθεύεσθε μουσεῖον ἐρωμένων, καὶ ἀποθήκη τινὰ εἰκόνων· εἶναι τὸ ἐπάγγελμά σας, σπουδάξτε τὴν φύσιν· βλέπετε μόνον ἐν ὠραῖον ὑπόδειγμα, εἰ εἰς ἄλλον ἤθελε φανῆ ἰδανικόν τι, πλατωνικὸν καὶ ἀθάνατον πάθος. Καὶ λοιπὸν· Ὅ σὺ δώσω ἐν ὑπόδειγμα, ὅπερ θά ὑποκινήσῃ τὴν ζηλοτυπίαν τῆς ἀναδυομένης Ἀφροδίτης.

— Τὸ ὄνομά της;

— Θά τὸ μάθῃς αὐρίον. Σήμερον ἰάτρευσε τὸν πυρετόν σου, καὶ κοιμήσου.

Οὕτως ὀμιλοῦντες οἱ δύο φίλοι, ἐφθασαν δι' ὁδῶν σχολιῶν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας των, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ πόλις ἦτον ἀκόμη βεβυθισμένη εἰς τὸν ὕπνον. Χειροῦργός τις προσεκλήθη, εὔρε τὴν πληγὴν ἐλαφροτάτην, μ' ὄλην τὴν πλησιμονὴν τῆς αἰμορραγίας.

Τὴν ἐπαύριον, περὶ τὴν μεσημβρίαν, εἰς ὑπηρετίας, ἐκ τῶν τοῦ Βρινιόλη, εἰσῆλθεν εἰς τὸ οἶκημα τοῦ Βαν-Δύκ. Ὁ Παλαβικίνης ἐνέδουε τὸν καλλιτέχνην, ὅστις ἦτον ἀδύνατος ἔτι καὶ κατὰ πολλὰ ὠχρὸς. Ὁ κόμης Βρινιόλης παρεκάλει τὸν Βαν-Δύκ νά ὑπάγῃ εἰς τὸ παλάτιόν του.

— Ἴδου περιέργον συμβεβηκός, εἶπεν ὁ ζωγράφος· τί με θέλει ὁ κόμης; . . . Δέν με γνωρίζεις, δέν με εἶδε ποτέ.

— Πρέπει νά ὑπάγῃς νά τὸν ἰδῆς, εἶπεν ὁ Παλαβικίνης. Θέλεις νά σὲ συνοδεύσω;

— Ἐννοεῖται, δέν ὑπάγω μόνος μου. . . , θά ᾖναι καμμία παγὶς καταχθόνιος. Ὁ κόμης θά ἐννόσέ τι. . .

— Ὡ! γρήγορα, γρήγορα, εἰς τὸ Δουράσιον παλάτιον.

— Εἶναι δυστύχημα· φοβοῦμαι ὑποτροπὴν τινὰ, διότι θά μεταίδης αὐτήν. . . καί. . .

— Αὐτὴν, ποτέ! ποτέ! Ὅ θά ἰδῶ τὸν κόμητα· δέν ἔχω ἀνάγκην νά ἰδῶ παρὰ μόνον τὸν κόμητα. . .

— Ὡ! νά τὴν μεταίδῶ. Ἐγὼ θά ἐξεψύχουν ἐμπροσθέν της ἀπὸ αἰσχύνῃν, ζηλοτυπίαν καὶ ἀπελπισίαν. . . ἔλα. . .

— Δέν πρέπει νά ταχύνης τόσο τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην, δέν εἶσαι ἀρκετὰ ἡσύχος. . . Πρέπει νά προσμῶμεν ἕως αὐρίον, ἡ μέχρι τῆς ἐσπέρας.

— Οὔτε λεπτόν περισσότερον. . .

— Φαῦ. Ἰδοὺ πάλιν τὴν ἐπάθαμεν.
— Ὡ. δὲν μὲ γνωρίζεις. Τετέλεσται, σὲ λέγω ἐν ὄνειρον ὀδυνηρόν. . . Ὑπάγωμεν εἰς τὸ Δουράσιον.
— Ὑπάγωμεν.

Ὁ Βάν-Δύκ ἦτον ἐνδεδυμένος μεγαλοπρεπῶς ἀλλ' ἢ λάμπει τοῦ ἐνδύματός του δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου του ἐξωγραφημένη ἀλγηδὸνα καὶ ταραχὴν ἣν φρικώδης ἢ ψυχρότης του, τὸ βιάδιμά του, ὅπερ ἐπροσπάθει νὰ καταστήσῃ θρασύ, ἦτο σφαλερόν, ὡς τὸ τοῦ ἀναβρώσαντος. Εἶχεν ἐμβάλλει τὴν χεῖρα τοῦ πληγωθέντος βραχιόνος του εἰς πτυχήν τινα τοῦ ἐπενδύτου του· ἐστηρίζετο δὲ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ μαρμαρίνον δρύφρακτον τῆς κλίμακος τοῦ παλατίου· ὁ Παλαδικίνης τὸν ἠκολούθει στενάζων.

Εἰσήχθη εἰς τὴν στοάν, εἰς ἣν ἐφθασεν ἀμέσως καὶ ὁ κόμης.

— Ἄρχων Βάν-Δύκ, εἶπεν οὗτος τρέχων πρὸς αὐτὸν, συγχωρήσατε τὴν ἀδιακρισίαν μου· ἔμαθον ὅτι ἐπιστρέψατε εἰς τὴν πόλιν, δὲν ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσω κατὰ τὴν πρώτην σας ἐνταῦθα διαμονήν, ὅθεν ἠναγκάσθη νὰ σᾶς προσφέρω τὴν φορὰν ταύτην τὴν φιλίαν μου καὶ τὸ παλάτιόν μου. Τὸ Δουράσιον εἶναι ξενοδοχεῖον τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν, δὲν εἶναι ἀληθῆς, κόμη Παλαδικίνη;

Ὁ Βάν-Δύκ προσέκλινεν, μηδὲν ἀποκριθεὶς καὶ μέγα ταραχθεὶς.

— Σᾶς παρακαλῶ νὰ καθήσητε, κύριοι, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος τοῦ παλατίου· ἔχω νὰ ὀμιλήσω περὶ τίνος ὑποθέσεως, εἰς σὲ, ἀρχων Βάν-Δύκ. Ἐνυμφεύθη προχθές· ἄνευ φιλαυτίας δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι τὸ συνοικέσιον ἔγεινεν ἐκ προαιρέσεως· ἐπιθυμῶ δὲ ὥστε ἡ σχετικότης μας νὰ σχηματισθῇ ὑπὸ τοὺς αἰσίους οἰωνοὺς τῆς εὐφροίας σου καὶ τῆς περιουσίας μου· θέλω νὰ γράψῃς τὴν εἰκόνα τῆς γυναικός μου. Καὶ ἂν κατακαλύψω τὸν πίνακά σου ἀπὸ χρυσίου, πάλιν θὰ σοὶ εἶμαι ἐγὼ ὑπόχρεως.

Ὁ Βάν-Δύκ προσέκλινεν ἐκ νέου. Ἡ σιωπὴ αὐτῆ ἐνομίσθη ὡς συστολὴ τοῦ καλλιτέχνου ἔμπροσθεν μεγάλου ἀρχοντος.

— Ποίαν ἡμέραν τὸ ὑπόδειγμα πρέπει νὰ ἦναι εἰς τὴν διάθεσίν σου;

— Σήμερον εἶμαι ἕτοιμος, εἶπεν ὁ Βάν-Δύκ μὲ φωνὴν ἐσθεσμένην.

— Εἰσθαί ἀξιόερατος, κύριε καλλιτέχνη· προλαμβάνετε τὰς ἐπιθυμίας μου. Θὰ εὑρετὲ εἰς τὸ ἐργαστάσιόν μου ὑφάσματα ὅλως ἕτοιμα· θέλω εἰκόνα ποδῆρη, ὡς τῆς μαρκεσίας δὲ Βιλλετρί, ἣν ἐξωγραφήσατε, καὶ ἥτις εἶναι ἐν ἀριστοῦργημα, καθὼς πᾶν ὅτι ἐργάζεσθε. . . Ἄ! εἰπέ μοι, κόμη Παλαδικίνη, πῶς ἄφησες τὸν πολεμιστὴν μας τοῦ Δεσβίνου;

— Ἀνεχώρησε τὴν πρωίαν ταύτην εἰς Φλωρεντίαν.

— Ἦτο μαχαιροφόρος τις πληρωμένος ὑπὸ τῶν Γιπίνων· τὸ ἔμαθα τοῦτο. Οἱ ἐχθροὶ μου ἠθέλησαν νὰ μὲ δολοφονήσωσι τὴν ἡμέραν τῶν γάμων μου. Κύριοι, παρακαλῶ νὰ μὲ περιμενεῖτε ἐδῶ μίαν στιγμὴν· ὑπάγω νὰ σᾶς φέρω τὴν γυναῖκά μου.

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐνδιαίτημά του.

Ὁ Βάν-Δύκ καὶ ὁ Παλαδικίνης ἐστάθησαν ἀναυδοὶ πρὸς ὀλίγον.

— Θέλεις μίαν καλὴν συμβουλήν, Βάν-Δύκ;

— Ναί.

— Ἀναχώρησε.

— Ἀδύνατον. Τί θὰ εἶπῃ ὁ κόμης;

— Τί σὲ μέλει;

— Ὅθι μὲ νομίση τρελλόν.

— Μετ' ὀλίγον θὰ εἶσαι πραγματικῶς.

— Ἀφίνομαι εἰς τὴν τύχην μου.

— Ἀλλὰ συλλογίσου, ὅτι ἐπληγώθης, ὅτι ἡ χεῖρ σου δὲν δύναται νὰ φέρῃ τὴν γραφίδα.

— Ὅθι ζωγραφίσω διὰ τῆς ἀριστερᾶς.

— Εἶσαι ὠχρὸς, ὑποφέρεις, ἀγωνιάς, θὰ κινδυνεύσης ἐργαζόμενος.

— Τόσῳ καλλίτερον.

Ἡ θύρα ἤνοιξε, καὶ ἡ κόμησσα εἰσῆλθεν.

Ἡθελε τις εἰπῆ ὅτι ἡ στοὰ διέλαμψεν ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τῆς καταπληκτικῆς τῆς ὠραιότητος. Ἀλλ' ὁ Παλαδικίνης κατεσίγασεν ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως, διότι οὐδέποτε τὴν εἶχεν εἶδῃ τόσον ὠραίαν. Ἐφόρει ἐσθῆτα μεγαλομέταξον καὶ περικέντητον· οἱ ὠμοὶ τῆς καὶ οἱ βραχιόνες τῆς ἦσαν γυμνοί, τὸ δὲ ὄσασμα καταφανεστέρην ἐποίει τὴν λαμπράν τῆς λευκότητα. Χαιρετήσασα δὲ διὰ μειδιάματος θεσπεσίου τοὺς δύο ξένους, καὶ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Βάν-Δύκ, τῷ εἶπε μετὰ χάριτος ἀπαραιμίλλου.

— Κύριε, εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας· μεγάλη τιμὴ δι' ἐμὲ νὰ ζωγραφηθῶ παρ' ὑμῶν.

— Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὸ ἐργαστάσιον, εἶπεν ὁ κόμης Βρινιόλης, ὁ κύριος Βάν-Δύκ θὰ ἐκλέξει τὰ πυξιδία του, τὰ ὑφάσματά του καὶ τὰς γραφίδας του.

Ἄφ' οὗ δὲ οὗτοι ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ἐργαστάσιον,

— Ἦδη, ἐπανελάθεν ὁ κόμης, εἶσθε εἰς τὴν οἰκίαν σας, θὰ μᾶς συγχωρήσετε νὰ μεινώμεν;

Ὁ Βάν-Δύκ δὲν εὐρίσκειτο πλέον ἐπὶ τῆς γῆς· δὲν ἀπεκρίθη· ἀλλ' ὁ Παλαδικίνης, οἰκτείρων τὸν ἔρωτα τοῦ φίλου του, εἶπε μετὰ μεγίστης ἀταραξίας εἰς τὸν κόμητα.

— Γνωρίζω τὸν Βάν-Δύκ· πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμεν μόνον· δὲν ἀγαπᾷ νὰ ζωγραφίσῃ ἔμπροσθεν ἄλλων· ἄς ἐξέλθωμεν.

Ἡ κόμησσα καὶ ὁ Βάν-Δύκ ἔμειναν μόνοι εἰς τὸ ἐργαστάσιον.

— Δὲν γνωρίζω τίποτε ὠραιότερον ἀπὸ τὴν παρ' ὑμῶν γενομένην εἰκόνα τῆς μαρκεσίας δὲ Βιλλετρί, εἶπεν ἡ κόμησσα μετὰ ὕψους οἰκειότητος διὰ νὰ συνδέσῃ ἐν τάχει τὴν συνδιάλεξιν.

— Ὅθι προσπαθῆσω παντὶ σθένει νὰ γίνω ἄξιος τῆς πεποιθήσεώς σας, ἀπεκρίθη συνεσταλμένως ὁ ζωγράφος.

— Τὴν ἔχετε, Κύριε; Δὲν τὴν γνωρίζω τὴν Μαρκεσίαν δὲ Βιλλετρί· εἶναι ὠραία;

— Δὲν τὴν ἔχω ποτὲ ἰδεῖ, κυρία. . . .

— Πῶς ἐκάματε τὴν εἰκόνα τῆς; . . . .

— Ἄ! ἡ μαρκεσία. . . . Συγχωρήσατέ με, κυρία, ἠκολούθησα ὅλως τὸ πηξιδίόν μου, τὰ χρήματά μου, εἶναι ἀρκετὰ ὠραία, πιστεύω.

— Φαίνεται ὅτι λησμονεῖτε εὐκόλως τὰ ὑποδείγματά σας. . . Ὡ! θὰ μὲ ζωγραφίσῃτε καθυμένην δὲν ἀγαπᾷ αὐτὴν τὴν σωματοστασίαν· θέλω νὰ ἦμαί

ἔρθη, μειδιῶσα καὶ ἄνθος κρατοῦσα. Αὕτη ἡ θέσις σᾶς ἀρέσκει;

— Ὅχι, κυρία.

— Ἄ! τὴν εὐρίσκετε πολλὰ σκοτεινὴν ἴσως;

— Ἀγαπῶ μᾶλλον ἐκείνην, τὴν ὅποιαν ἐφέρετε πέρυσιν εἰς τὴν ἐσπέρην τοῦ πελατίου Δόρια.

— Εἶσθε εἰς τὸ παλάτιον Δόρια, τὴν ἡμέραν τῶν λιτανειῶν; Ἄ! δὲν σᾶς εἶδον.

— Ἐλάβα τὴν τιμὴν νὰ χορευτῶ μεθ' ὑμῶν, καὶ νὰ συνομιλήσω. Φαίνεται ὅτι λησμονεῖτε ἐπίσης εὐκόλως τοὺς χορευτὰς σας, καθὼς ἐγὼ τὰ ὑποδείγματά μου. . . .

— Νόστιμον! ἐγὼ ἐχόρευσα μὲ τόσους! . . .

— Καὶ ἐγὼ εἶχον τόσα ὑποδείγματα.

— Ἐπειράχθητε, κύριε Βάν-Δύκ, συγχωρήσατέ μοι μίαν ἀστεϊότητα. . . Ἀλλ' ἐὰν ὀμιλῶμεν πάντοτε, ἡ εἰκόνα μου δὲν θὰ προχωρήσει.

Ἡ εἰκόνα σας ἐτελείωσα, κυρία.

— Ἐτελείωσα! σῆς δὲν ἐκάματε οὔτε μίαν μόνην γραμμὴν.

— Ἐτελείωσα πρὸ ἐνὸς ἔτους. Δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν.

Ὁ Βάν-Δύκ ἠγέρθη, ἐχαίρειτῃς τὴν κόμισσαν καὶ ἐβάδιζε πρὸς τὴν θύραν.

— Πραγματικῶς θὰ ἐξέλθετε; εἶπεν ἡ κόμησσα.

— Ἐξέρχομαι καὶ συγχωρήσατέ με νὰ φέρω τὸ κλειδίον τοῦ ἐργασταρίου· θέλω νὰ εἰσέλθω πάλιν τὸ ἐσπέραν τοῦτο, διὰ νὰ θέσω τὴν τελευταίαν χεῖρα εἰς τὴν εἰκόνα σας.

— Ὅθι χρειασθῇ σωματοστασία;

— Εἶναι περιττὴ ἡ εἰκόνα ἔγινεν.

— Καὶ πότε θὰ μοὶ ἐξηγήσητε τὸ αἰνίγμα τοῦτο;

— Αὐρίον.

— Πρέπει νὰ εἰπῶ περὶ τούτου εἰς τὸν σύζυγόν μου;

— Ὅπως ἀγαπᾶτε.

— Δὲν θὰ εἰπῶ τίποτε.

— Τοῦτο θὰ εἶναι καλλίτερον.

Ὁ Βάν-Δύκ ἐκλείσει τὴν θύραν τοῦ ἐργασταρίου του διὰ διπλῆς στροφῆς, καὶ ὑπῆγε νὰ ἐνταμώσῃ τὸν κόμητα Παλαδικίνην εἰς τὸ ἀνδρῶν.

— Ἰδοὺ μία πρώτη συνεδρίασις πολλὰ σύντομος, εἶπεν ὁ Βρινιόλης.

— Ὅθι ἔλθω ἀπόψε νὰ κάμω τὴν τελευταίαν, ἀπεκρίθη ὁ ζωγράφος.

Ὁ Βάν-Δύκ καὶ ὁ Παλαδικίνης ἐξῆλθον τοῦ παλατίου καὶ ἀφοῦ διέβησαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Καρόλου, ὁ Παλαδικίνης ἠρώτησεν ἀποτόμως τὸν φίλον του.

— Αἶ λοιπὸν, λέγε μας, πῶς εὐρίσκεισαι;

— Ἰατρευμένος.

— Ἐντελῶς;

— Δὲν μὲ λείπει πλέον παρὰ τὸ ἱατρικὸν περὶ οὗ μοὶ εἶπας.

— Ὅθι τὸ ἔχεις. Εἶναι μία τρελλή, ἐξελθούσα τοῦ μοναστηρίου! καὶ θανατόνουςά σε εἰς ἐκάστην λέξιν! Μετὰ δύο ἡμέρας τοῦ γάμου θὰ ἔχει φαντασιοπληξίας μιάς τεσσαρακοντούτιδος ἐρωτοτρόπου.

— Καλὰ! καλὰ! ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπιμείνης εἰς αὐτὴν σου τὴν μεταβολήν.

— Ὡ! ἐσο ἤτυχος. . . πῶς ὀνομάζεται αὐτὸ τὸ ἄτομον, περὶ οὗ τοσάκις μοὶ ὀμιλήσατε;

— ΤΟΜ Δ'. (Φυλλάδ. 90).

— Τὴν ἐσπέραν ταύτην θὰ τὴν ἰδῶμεν, σοὶ τὸ ὑπόδειγμα. . .

— Τὴν ἐσπέραν λοιπὸν αὐτὴν πρόσμενέ με ἔμπροσθεν τοῦ ἀγίου Καρόλου εἰς τὰς ἑπτὰ· ἔχω ὑποθέσιν τινα νὰ τελειώσω.

Ὁ Βάν-Δύκ ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐξεκρέμασεν ἐκ τοῦ τοίχου τοῦ παστοῦ τοῦ εἰκόνα τινὰ ἀνευ πλαισίου, καὶ κεκαλυμμένην. Ἦτον ἡ εἰκόνα τῆς κομίσσης Βρινιόλης, ἣν μόλις ἐνθυμήθη, μεγαλοπρεπῆς ἀριστοῦργημα, ποιηθὲν ἐν τῇ θέρμῃ φλογεροῦ πάθους· παρατήρει τις μόνον ὅτι ἡ τῶσον στερεὰ χεῖρ τοῦ καλλιτέχνου εἶχε ταραχθῆ που τῆς ζωγραφίας, καὶ ὅτι ἡ συγκίνησις τοῦ ἑραστοῦ εἶχε προδόσει τὴν συνῆθη δύναμιν τῆς γραφίδος του.

Ὁ Βάν-Δύκ περιεκαλύφθη διὰ τῆς εἰκόνας ταύτης, ὡς δι' ἐνδύματός τινος, ἐβόησε τὸν μανθῶν του ἐπάνωθεν, καὶ μετέβη εἰς τὸ Δουράσιον παλάτιον. Διῆλθε μετὰ σπουδῆς τὴν στοάν, χωρὶς νὰ προσμείνῃ νὰ τὸν ἀναγγείλωσιν, ἤνοιξε τὸ ἐργαστάσιον καὶ ἔθεσεν εἰς πλαίσιον τὴν εἰκόνα τῆς κομίσσης. Ἐπειτα, προσκαλῶν ἕνα ὑπρόστην, τῷ εἶπε.

— Ἀνάγγειλλε εἰς τὸν Κ. κόμητα ὅτι ἡ εἰκόνα τῆς γυναικός του ἐτελείωσα.

Καὶ ἐξῆλθε.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐνυμφεύετο τὴν κόρην τοῦ λόρδου Ρουτουένου, κόμητος τῆς Γορκίας. Τὸ συνοικέσιον τοῦτο διεπραγματεύθη ὁ εὐεργετικὸς καὶ νοήμων Παλαδικίνης. Ἀλλ' ὁ πτωχὸς καλλιτέχνης εἶχε πληγῶθῃ εἰς τὴν καρδίαν. Ἀπέθανεν ἀπὸ φθοῖαν εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν. Αἱ γυναῖκες ἐφρόνουσαν πολλοὺς καλλιτέχνας, ἀλλ' οὐδέ μίαν γυναῖκα εἰ καλλιτέχνη.

Π. Η.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ἨΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

ΛΕΥΚΑΝΘΗΜΟΝ ΚΑΙ ΣΙΤΟΥ ΣΤΑΧΥΣ.

Ὑπεραγαπῶ τὰ ἄνθη, τὰ μειδιάματα ταῦτα τῆς φύσεως, δὲν τοῖς παραχωρῶ ὁμῶς ὀλόκληρον τὸν κηπὸν μου.

Ἐκτὸς τῆς χλόης, ἥτις ἀφοῦ μοὶ ἐχορήγησε τοὺς τάπητάς της διὰ τοὺς περιπάτους μου, πληροὶ χόρτου τὴν φάνην τοῦ ἵπποστασίου μου, ἐκτὸς τῶν δένδρων, ἅτινα παρέχουσι ἀλληλοδιαδόχως τὴν σκιάν τοῦ φυλάματός των ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου καὶ τὸν χυμὸν τῶν καρπῶν των εἰς τὸν οὐρανίσκον μου, ἐπιφυλάττω, καθ' ἕκαστον ἑνιαυτὸν, μικρὰν τινα γωνίαν, τοῦ περιφράκτου μου εἰς σπορὰν σίτου.

— Ὅποια βαρβαρότης! θὰ μοὶ εἶπητε, ἀσχημίζετε τὸν κηπὸν σας!

— Ἀκούσατέ με, ἐὰν εὐαρεστήθητε, πρὶν μὲ δικάσετε.

Ἐν πρώτοις ἠδυνάμην, νὰ σᾶς ἀποκριθῶ ὅτι καὶ ἐν πύκνωμα σίτου, δὲν εἶναι ἀσχημον· ἐν καιρῷ ἀνοίξεως εἶναι σμάραγδος, ἐν ὥρᾳ δὲ θέρους χρυσίον. Εἰς τῶν γειτόνων μου, εἰδήμων περὶ τὰ τοιαῦτα, ἔχει ἐν τὸς τοῦ ὠραίου κήπου του λειμόνα ἐσπαρμένον ἀπὸ χόρτον, περιστοιχισμένον δὲ διὰ γερανίων, καὶ μορφώσαν οὕτω ποικίλην καὶ λαμπρὰν εἰκόνα.

Ἄλλὰ παρ' ἐμοὶ ὁ σίτος εἶναι κεχωρισμένος τῶν ἀνθέων, καὶ ἐκτεθειμένος εἰς τὴν ὄρασιν διὰ τινος φράκτου, ὥστε δὲν ἀσχημίζει τὸν κήπόν μου.

Ἀπ' ἐναντίας διισχυρίζομαι, ὅτι τῷ προξενεῖ τιμὴν, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τίνος στηρίζω τὸν λόγον μου.

Πρόκειται περὶ ἀναμνήσεως τῆς παιδικῆς ἡλικίας μου, ἣτις μοὶ εἶναι ἱερά· εἶναι ἀπλὴ ἢ ἱστορία, οὐδὲν ἐπιστημονικὸν περιέχουσα.

Ἦμην λοιπὸν παιδίον, καὶ ἐπεριδιάβαζα εἰς τὸν κήπον τοῦ πατρός μου, τὸν αὐτὸν, ὃν καὶ ἤδη καλλιεργῶ ἢ κληρονομία τῶν κήπων, ὡς τῶν λοιπῶν πραγμάτων εἶναι καλὸν τι.

Εἰς τὴν αὐτὴν ὡς καὶ τὴν σήμερον θέσιν ὑπῆρχεν οὐχὶ ἀγρός, ἀλλ' ἀπλοῦς στάχυς σίτου, πτωχὸς γόνος τῆς τύχης, ἣτις ἔρριψεν ἐκεῖ κόκκον τινὰ, πλησίον τινὸς πρασιάς ἐκ λευκανθῆμων.

Εὕρισκον, ὅτι ἡ γεινιάσις τοῦ στάχους ἠσχήμισε τὴν λάμπην τῆς ἀνοσπρασιάς· καὶ ἐμελλον νὰ τὸν ἐκρίζωσω, ὅταν ὁ πατὴρ μου μ' ἐμπόδισε.

— Θεώρησον αὐτὸν καὶ ἐκ δευτέρου, μοὶ εἶπεν οὗτος, πρὶν καταστρέψης τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ὅσον μικρὸν καὶ ὅσον μηδαμινὸν καὶ ἂν ἦναι. Τίς γινώσκει, τί θ' ἀπογίγη τοῦτο, ἂς τὸ ἀφήσωμεν νὰ ζήσῃ πλησίον τῶν λευκανθῆμων· θέλομεν ἰδεῖ καὶ θέλομεν συγκρίνει τὴν τύχην τῶν.

Ἐνῷ δὲ ὁ πατὴρ μου ἔλεγε ταῦτα, δύο κοράσια διέβησαν ὀπισθεν τοῦ φράκτου τούτου· ἦσαν δὲ ταῦτα δύο θυγάτρια ἐκμισθωτοῦ τινος γείτονος· τὸ ἐν ζωηρόν, πρόθυμον, μελάγχρουν, μὲ ὀφθαλμοὺς μέλανας καὶ σπινθοροβολοῦντας, τὸ δ' ἕτερον ξανθὸν, ὠχρόν, καὶ γλαυκὸφθαλμον, ἦθος ἔχον ἠδὺ καὶ σύννουον. Ἐνθυμοῦμαι τὰ δνόματά των· ἡ πρώτη ἐκαλεῖτο Μαρία, καὶ ἡ δευτέρα Λουίζα.

Ἡ Μαρία, περὶ οὐδενὸς ἀμυδράλλουσα, ἀνέκραξε.

— Τί ὠραῖα λευκάνθημα, ἀγαπάτε νὰ μοὶ ὁσέση ἐν, Κύριε;

Ὁ πατὴρ μου μοὶ ἔνευσε, ἐκλέξας τότε τὸ καλλήτερον ἄνθος, τὸ μᾶλλον ποικιλόχρουν, καὶ τὸ καταληλθέτερον διὰ στέμμα, καὶ τὸ ἐδώρησεν εἰς τὴν μικρὰν κόρην, ἣτις ἔθεσεν αὐτὸ φιλαρέσκως ἐπὶ τῆς κόμης τῆς.

Τότε ὁ πατὴρ μου, παρατηρῶν τὴν ἀδελφὴν τῆς, τὴν ἠρώτησε μήπως καὶ αὐτὴ θέλει ἐπίσης κανὲν ἄνθος, καὶ εἰς ἀπάντησιν, ἡ Λουίζα ἐθεώρησεν ἐρυσθριώσα τὸν σιτοστάχυν, ἐστᾶμενον ἀγερόχως καὶ ἐξογκομένον ἤδη διὰ τεσσάρων σειρῶν ὑποκίτρινων σπόρων.

— Σᾶς ὑπερευχαριστῶ, Κύριε, εἶπεν, ἐκεῖνη τέλος, ὅα σᾶς ζητήσω τὸν ὠραῖον τοῦτον στάχυν, ὅταν ἐντελῶς ὠριμάσῃ. Τοῦτο δὲ θέλει εἶσθαι τὸ πρῶτόν μου θέρους.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπροξένησαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν πατέρα μου, ὅστις ἀπεκρίθη.

— Πολὺ καλὰ μικρά μου, δύνασαι νὰ ἐλπίζης εἰς τὸν στάχυν σου.

Ὅπότεν τὰ δύο τέκνα διέβησαν καὶ πάλιν ἐκεῖθεν τὸ ἐσπέρας, τὸ λευκάνθημον εἶχε μαρανθῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Μαρίας, ἣτις δὲν τὸ ἐνθυμεῖτο πλέον. Ἡ Λουίζα φέρουσα συλλογὴν τινὰ χόρτου, ὕψωσε τὴν ξανθὴν μορφήν τῆς ὑπεράνω τοῦ φράκτου, καὶ ἔρριψεν εὐέλπι βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀνθηροῦ στάχους τῆς.

— Ἐνθυμοῦ τὰ μικρὰ ταῦτα κοράσια, μοὶ εἶπε σοβαρῶς ὁ πατὴρ μου, δὲν πιστεύω νὰ ἦναι σύμφωνα εἰς τὰς ἐπιθυμίας των, καὶ φρονῶ ὅτι ὁμοιάζουσιν ἐκάστη αὐτῶν πρὸς τ' ἀντικείμενα τῆς προτιμήσεώς των. Ἀκολούθως μοὶ ἐξέθεσε τὴν ἱστορίαν τοῦ λευκανθῆμου καὶ τοῦ σίτου.

Εἰς τε τοὺς ἀγρούς, καὶ τοὺς κήπους τὸ λευκάνθημον (ἀσπρολούλουδον) εἶναι τὸ αὐτὸ, εὐμορφον, φιλάρεσκον καὶ ἀνωφελές· τὸ καλούμενον λοιπὸν λευκάνθημον ἢ ἀστερίς, φέσται μεταξὺ τῶν χαμηλῶν χόρτων, ἵνα τὰ καλύπτῃ διὰ τοῦ διαχύρου αὐτοῦ κάλυκος, καὶ τοῦ λευκοῦ τοῦ διαδήματος. Τὸ δὲ λεγόμενον πορφυρανθὲς ἀνωρθοῦται ταλαντευόμενον ἐπὶ τοῦ στελέχους, τοῦ ὑπεράνω παντὸς περικυκλοῦντος αὐτὸ χόρτου. Ἄλλ' ὅτε τὸ θρέπανον τῶν θεριστῶν τὸ καταβάλλῃ, εἰς μὲν τὴν γῆν προσφέρει μηδαμινὸν τινὰ σπόρον, εἰς δὲ τοὺς ὀδόντας τῶν ζῶων, τροφήν βδελυράν. Τέλος δὲ ἐντὸς ἀνοσπρασιάς λάμπον, μόνην τὴν ἐφήμερον λάμπην ἔχει, καὶ μήτε εὐωδία, μήτε καρπὸν παρέχει.

Ἡ τοῦ στάχους ἱστορία εἶναι αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ, γενεάτα· ἅμα μὲ αὐτὸν, ἀναπτύσσεται καὶ ἔπεται τῷ πρόδῳν του, καὶ ἀποθνήσκει, ὅπου καὶ αὐτὸς ἐκπνέει. Εἶναι δὲ ἡ πλέον ἀξιοθαύμαστος ἀρμονία τῆς φύσεως.

Τὰς ἐξῆς ἡμέρας, ἡ Μαρία ἐξηκολούθει νὰ ζητῇ ἐκ τῶν λευκανθῆμων μας, ἵνα κοσμηθῆται μίαν ὠραν, καὶ νὰ τὰ βλέπῃ μαραινόμενα ἐν μέσῳ τῶν παιγνίων τῆς.

Ὅταν ὁ στάχυς ὠρίμασεν, ἡ Λουίζα ἦλθε νὰ τὸν συλλέξῃ, καὶ συνεκόμισεν αὐτὸν ὡς πολυτίμῳ τι.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ὑπῆρχεν ἑορτὴ εἰς τὸ χωρίον, ἡ Μαρία ἐξώδευσε τὰς ὥρας τῆς χορεύουσα, μὲ τὸ λευκάνθημον ἐπὶ τῆς κόμης τῆς. Ἡ Λουίζα ἀφοῦ ἐθερίσε, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς γεωργικῆς, ἐξεκόμισε τὸν στάχυν, καὶ διετήρησε τὴν πλουσίαν σποράν του.

Μετὰ παρέλευσιν δεκαπενταετίας, μ' ὄλας τὰς συστάσεις τοῦ πατρός μου, ἐλησμόνησα τὰς δύο ἀδελφάς. Οὗτος δὲ μοὶ εἶπεν· ἐνθυμεῖσε τὴν ἱστορίαν τοῦ λευκανθῆμου καὶ τοῦ στάχους;

Εἶτα μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ χωρίον καὶ μοὶ ἐδείξε παρὰ τὸ παράθυρον μιᾶς καλύβης, περιπλαιστούμενον ἀπὸ φύλλα καὶ ἄνθη, μίαν νεάν κόρην καλλωπιζομένην, ἀφίνουσα νὰ θαυμάζῃται παρὰ τῶν διαβατῶν τὸ ὠραῖόν τῆς πρόσωπον, οἱ ἀκτινοβολοῦντες ὀφθαλμοὶ τῆς καὶ ἡ μακρὰ καὶ μελανὴ κόμη τῆς, κεκοσμημένη ὑπὸ στέμματος ἐκ μαργαρίτων καὶ ἐνδὸς λευκανθῆμου.

— Εἶναι ἡ Μαρία! ἐκράυασα.

— Naί, ἡ Μαρία, πάντοτε ματαιόφρων καὶ φιλάρεσκος, καθὼς τὸ πρῶτον ἄνθος τὸ ὁποῖον τῆς ἐδόξαμεν. Κατηνάλωσε τὴν ἀεργὸν νεότητά τῆς εἰς τὰς ἐορτάς καὶ περιμένει σύζυγον, μηδέποτε φθάνοντα, διότι δὲν ἔχει ἄλλην προίκα ἢ τὰ ἀποξηρανθέντα τῷ κήπου μας λευκάνθημα.

Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς ἀγρόν τινὰ ἐξ ὠρίμου σίτου καλυπτόμενον, καὶ ἰδομεν ἑτέραν τινὰ νεάν κόρην γαληνιαίας ὠραϊότητος καὶ σοβαρᾶς, τῆς ὁποίας τὰ ἐνδύματα ἀνήγγειλαν τὴν εὐπορίαν, καὶ ἣτις τοὺς ἀγκῶνας στηρίζουσα ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ἐνδὸς δένδρου, ἐθεώρει ἡδέως τὸν διάχρυσον θερισμόν.

Ἀνεγνώρισα τὴν Λουίζαν, καὶ ὁ πατὴρ μου μοὶ εἶπε.

— Τὸ θέρους τοῦτο ἀνήκει εἰς αὐτὴν καὶ πηγάζει βαθμηδὸν ἀπὸ τῶν πρῶτων στάχυν, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ ἐπηύξησε διὰ τῆς ἐργασίας τῆς· κατ' ἔτος ἔδιδε καὶ τὴν μερίδα τῶν πτωχῶν, ἐκ τῶν καρπῶν τῆς, ἐπαύξηνομένην οὕτω διὰ τῆς φιλανθρωπίας τῆς· θέλει δὲ ἀνταμειβθῆ, νυμφευομένη τὸν συνετώτερον καὶ πλουσιώτερον τῶν ἀγρωτῶν τοῦ δήμου μας.

Τοιοῦτον μάθημα δὲν ἀξίζει μικρὰν γωνίαν γηπέδου· καὶ ἔχω δικαίον νὰ ἔχω χωράφιον σίτου, εἰς τὸν κήπόν μου.

Εὐτυχῆς ἔαν εἰ στάχυς μου ἀπῆντων τοσαύτας Λουίζας, ὅσας τὰ λευκάνθημά μου συναντῶσι Μαρίας.

(Μετὰφρασις). A. B.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ.

Ὁ Ναπολέων Βοναπάρτης, ἀντιπρόσωπος τῆς Σαρδηνίας, εἶναι ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Ἰερωνύμου, πρώην βασιλέως τῆς Βεστοφαλίας, καὶ τῆς Αἰκατερίνης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης, γεννηθεὶς ἐν Τεργέστη τὸ 1822, κατὰ τὸν χρόνον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ πατρός αὐτοῦ ἐν Αὐστρία.

Ὁ Ναπολέων Βοναπάρτης εἶναι ὁ δημαγωγὸς τῆς οἰκογενείας. Ἐγένετο ἀντίπαλος τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀξιώσεων τοῦ ἐξιδέλου του Λουδοβίκου, ἐκυρόθη ὀπαδὸς τῶν Σοσιαλιστῶν, οἵτινες ὁμῶς δὲν τὸν θέλουσιν.

Ὁ Κ. Ναπολέων Βοναπάρτης διῆλθε τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν ἐν Ρώμῃ, παρὰ τῇ Κ. Λατιτία Βοναπάρτου, μητρὶ τοῦ αυτοκράτορος. Ἀφοῦ κατὰ τὸ 1835 εἰσῆλθεν εἰς γυμνάσιον ἐν Γενεύῃ, ἔπειτα, τὸ 1837, εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον τῆς Λουιδούργης ἐν Βυρτεμβέργῃ, ἔνθα ἔμεινε μέχρι τοῦ 1840, διῆλθε τὰ ἐπόμενα πέντε ἔτη ἐπισκεπτόμενος τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν. Κατάρθωσε δὲ νὰ εἰσέλθῃ πάλιν ἐν Γαλλίᾳ τὸ 1847 μετὰ τοῦ πατρός του, καὶ τὴν 26 Φεβρουαρίου, δύο ἡμέρας μετὰ τὴν δικήρυσιν τῆς Δημοκρατίας, ἐτίθετο εἰς τὴν διάθεσιν τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως. Ἄ Εὐτυχῆς, ἔγραψεν οὕτως, ἔαν ὁ

πατριωτισμός του ήδυνατο να φανή ώρέλιμος. » 'Αλλ' ή κυβέρνησις είχεν άλλας φιλοδοξίας να εύχαριστήσῃ, και δὲν τὸν ἤξιώσαν οὐδὲ κανάπαντήσεως.

Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἔτρεξεν εἰς Κορσικήν και παρουσιάσθη ὡς ὑποψήφιος. « Ἡ δημοκρατία μόνη ἀρμόζει εἰς τὴν Γαλλίαν, ἔλεγεν εἰς τὴν διακήρυξίν του, ἐπειδὴ άλλως, ἤθελεν ἐπανελθεῖ ἡ ἀναρχία, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, και ἡ ἐπανάληψις τῶν σφαλμάτων και τῶν ἐ γ κ λ η μ ἄ τ ω ν τῶν Βουρβόνων... Ὁ αὐτοκράτωρ προεῖπεν δὲ ἡ Γαλλία θέλει γίνεαι ἡ δημοκρατικὴ ἡ κοζακική. Ἡ δημοκρατία θριγμθεύει, ζήτησῃ ἡ Δημοκρατία! « Καὶ τοῦτο σημαίνει, νομίζομεν, ὅτι ἐὰν ἡ Γαλλία ἐγίνετο καζακική, ὁ Κ. Ναπολέων Βοναπάρτης ἤθελε γίνεαι κοζάκος, διὰ νὰ ὑπηρετῇ τὴν Γαλλίαν και νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν θεῖόν του τὸν αὐτοκράτορα. Αἱ ἐλαστικά, οὕτως εἰπεῖν, συνειδήσεις, δὲν ἀφινουσι ἐαυτὰς ἀπροπαρασκευάστους.

Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος εἶχε τὴν θέσιν του ὁ Κ. Ναπολέων Βοναπάρτης. Ἐνίστε ἐνεφανίσθη εἰς τὸ βῆμα, πλὴν ὀλίγην ἐπισημότητα ἀνέδειξεν. Ὁ παρὶ τῆς Πολωνίας λόγος του, τὸν ὁποῖον προηγουμένως εἶχον ἀναγγεῖλαι ὡς τι συμβεθηκὸς, ἦτο λίαν μέτριος. Βλέπων τὴν εὐφράδειαν αὐτοῦ και τὸν πατριωτισμὸν πρᾶγνωρισθέντα τοσοῦτον, ἐζήτησεν ὑπὸ τὴν διπλωματίαν νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγὰς τῆς ἀλαζονείας του. Ἡ προσβεία τῆς Ἰσπανίας ἦτο κενή.—ἐπεθύμησε νὰ λάβῃ αὐτὴν και τὴν ἔλαθεν. Ὑπερήφανος διὰ τὸν τίτλον του ἐσυγχώρησεν εἰς ἐαυτὸν τὰ πάντα, και ὅτε διέβαινε τὸ Βορδῶ, τοῦ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ δημηγορήσῃ ἐν τινὶ ὀμηγύρει (club), ὅπως διαδώσῃ ἐκεῖσε τὰς δημοκρατικὰς ἰδέας. Πλὴν δὲν εἴυχε καλῆς δεξιῶσεως. Μόλις δὲ φθάσας εἰς Μαρτίτην, δυσηραστήθη, δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς διατί, και ἐγκατέλειπε τὴν θέσιν του ἀνευ ἀδείας.

Ἐκτοτε ὁ Κ. Ναπολέων Βοναπάρτης ἐπανελάβε τὴν ἐν τῇ Νομοθετικῇ συνελεύσει ἔδραν του, ἐν ἣ ἐψφοφῶρει ποτὲ μὲν μετὰ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος, ποτὲ δὲ μετὰ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὰς στιγμιαίας ἰδιοτροπίας του. Ἡ ἐπιβρόχῃ του εἶναι μικρὰ, ἡ ἀξία του ὀλίγη ἄλλὰ τὸ μέτωπόν του εὐρὺ και ὑψηλόν, οἱ ὀφθαλμοὶ του και οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του ἔχουσι καταπληκτικὴν ὁμοιότητα μετὰ τῶν τοῦ αὐτοκράτορος. Μήπως δὲν ἀρ

καί, κατ' αὐτὸν, τοῦτο μόνον διὰ νὰ φρονῇ ἐαυτὸν μέγαν ἀἰδρα; Ἄς εἰπῶμεν, ἵνα συμπληρώσωμεν τὴν σκιαγραφίαν ταύτην, ὅτι εἶναι ὁ ἀδελφὸς τῆς πριγκιπέσσῃς Μαθιλδῆς, συζύγου τοῦ ῥώτου πριγκίπος Δεμιδῶρ, τῆς Ἐγερείας τοῦ Ἡλυσίου, ἣ τις εἰς περιφρημὸν τι γεῦμα δὲ ἐφειβήθη νὰ πῆ τὴν ἐξῆς ἐκφραστικὴν πρόπον: *Εἰς ὑγείην τοῦ γένου Καίσαρος.*

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.) Π. Η.

Εἰς ποίαν ὦραν ἐγειρόνται τὰ πτηνά;

Ἐκ τῶν ὀκτῶ περισταμένων εἰς τὴν ἀντικυρ εἰκονογραφίαν πτηνῶν, τὸ μὲν πρὸς τὰ ἄκρα τῆς εἰκόνης, δεξιῶθεν εἶναι ὁ ἔρτυξ, τὸ δὲ ἀμέσως ἀνωθεν τούτου ὁ σπίνος, τὸ δὲ και τούτου ἀνωθεν ὁ τυχοδύτης. Ἡδὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς εἰκονογραφίας ῥίπτοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς και ἀρχόμενοι ἀπὸ τὸ κάτωθεν, βλέπομεν ὅτι εἶναι τὸ στρουθιον (σπουργίτης), μετὰ τοῦτο ἔρχεται ἡ μελανοκέφαλος ὑπολαῖς, ἔπειτα τὸ εἰς τὸ μέσον τῆς εἰκονογραφίας πτηνὸν, τοῦ ὁποῖου και τὸ στόμα και τὰ πτερὰ εἶναι ἀνοικτὰ, ὁ μελισσοουργός ἀκολούθως ἔρχονται τὰ δύο τελευταῖα και πρὸς τὰ ἀνωιστάμενα, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ, τὸ μεγαλύτερον, εἶναι ὁ κόσσυφος, τὸ δὲ πρὸς τ' ἀριστερὰ, τὸ και μικρότερον, ἡ τροχαλῖς, (pouliot).

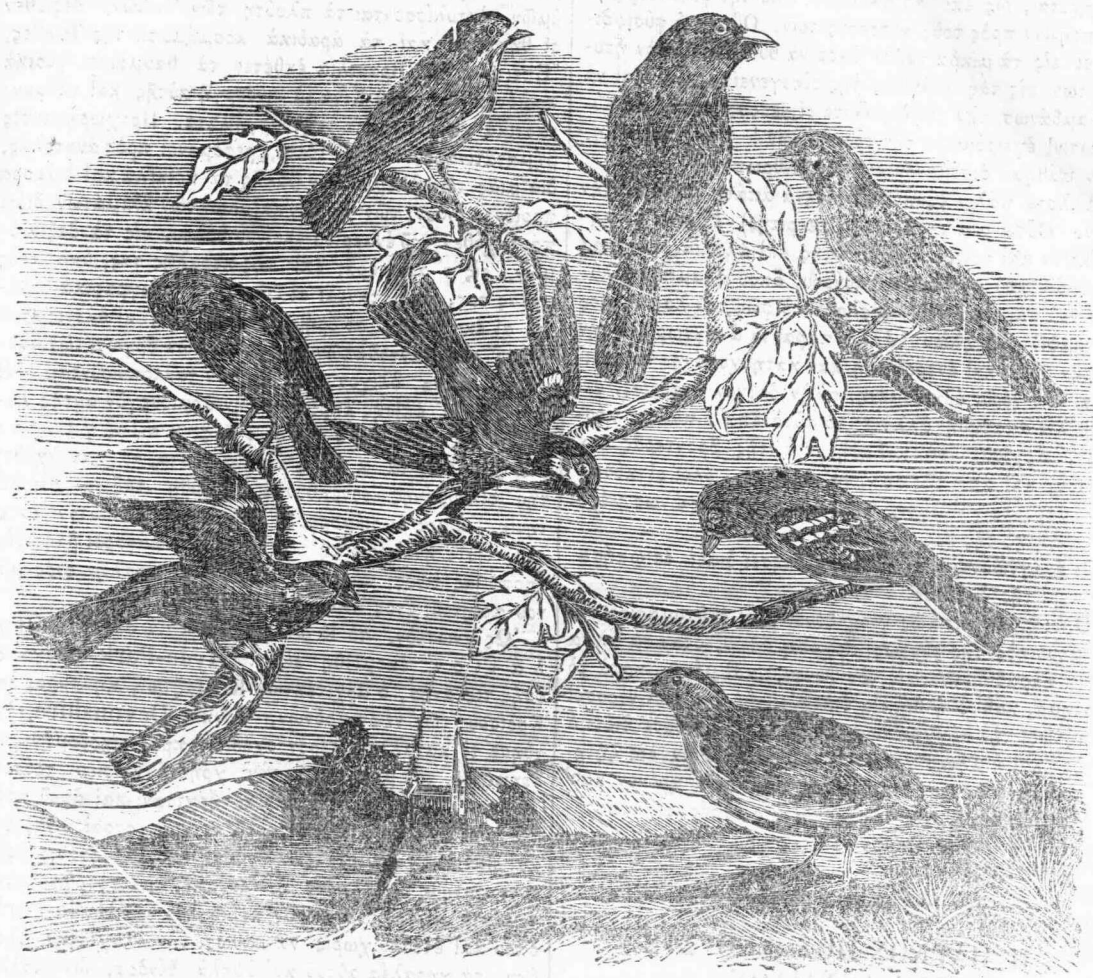
Πλὴν τίς δύναται ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς ἐθέσαμεν ἐρώτησιν; Κατ' ὁποίαν, τουτέστιν, ὦραν ἐξυπνωσι τὰ πτηνά;

Μήπως σεῖς, ἀπτόητοι κυνηγοί, οἵτινες τὸ ὄπλον σας και τὴν ἀσκοπήραν λαμβάνοντες ἐπ' ὤμων, τρέχετε ἐξόπισθεν ἀγρευματος ἀκετὰ ζωηροῦ, ὥστε και ἐκ τῶν χειρῶν σας δύναται νὰ φύγη; Οὐχί! διότι καθ' ἡστικμῆν ὁ πούς σας πατεῖ τὴν πεδιάδα, ἣδη ὁ κορυθαλλὸς ψάλλει ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὤμων και ψάλλει τὸ αἰδιον ἄσμα του.

Μήπως θὰ μᾶς τὸ ἐξηγήσητε σεῖς, ἀκάματοι περιηγηταί, οἱ νύκτα τε και ἡμέραν ὁμοιοι τοῦ πλάνητος Ἰουδαίου πορευόμενοι και πορευόμενοι. Οὐχί! διότι εἰς τὸν δια τοῦ κόσμου δρόμόν σας, εύχαριστεῖσθε μὲν ἀκούοντες θελκτικὴν ψαλμωδίαν, ἣν σᾶς παρέχει τὸ παραπορευόμενον πτηνὸν τοῦ Ὑψίστου, και οὐδὲν ἄλλο ἐπιθυμεῖτε.

Ἄλλὰ μήπως οὐ χριέσσα και ἀμέριμος οἰκοδέσποινα, εἰς τῆς ὁποίας τὸν κῆπον ἀριθμητος πληθὺς πτηνῶν ἐνδαιτώνται, μήπως οὐ θὰ δυνηθῆς νὰ μᾶς ἀποκριθῆς; Ὡ! ὄχι! ἐπειδὴ, ἐὰν τὸ χριέν στόμα σου ψυθιρίξῃ μέλος τι νυκτερινόν, ὑπὸ τοὺς σκιεροὺς διαδρόμους τοῦ κῆπου σου, εἰς τὸ γλυκὺ φῶς τῆς σελήνης, ἡ ἀηδὼν μόνη σ' ἀποκρίνεται... ἔπειτα! τί σ' ἐνδιαφέρει ἡ ὦρα καθ' ἣν ἀρχεται ἡ μελωδία; Δὲν ἀκούεις ὄλων αὐτῶν ὀπτόταν ἐξυπνᾶς;

Και λοιπόν! ὅτι δὲν ἐπράξατε σεῖς περιηγηταί πάσης ὥρας, σεῖς, νεώτεροι Νεμρῶδ, οὐδὲ οὐ, ὠραία οἰκοδέσποινα! ἐπράξε τουτο εἰς ἀκαδημακὸς, και πρὸ

ὀλίγου ἐξέθεσεν εἰς τὴν εὐγενῆ τῶν Παρισίων Ἀκαδημίαν, τίς εἶναι ἡ ὦρα τῆς ἐξεγέρσεως, τίς ἡ ὦρα τοῦ ασματός τινων πτηνῶν.

Ὁ Ἀκαδημακὸς αὗτος εἶναι ὁ Κ. Δουρῶ δὲ λὰ Μάλλ. Πρὸ τριάκοντα ἐτῶν εἶχε συνῆθειαν, τὸ ἔαρ και τὸ θέρος, νὰ κοιμάται τακτικῶς τὴν ἐβδόμην ὦραν τῆς ἑσπέρας, και νὰ ἐγειρεται τὸ μεσονύκτιον.

Οὗτος λοιπόν ὁ Κ. Δουρῶ-δὲ λὰ Μάλλ, ἐγειρόμενος τὴν ὦραν ταύτην, εἶχε βέβαια τὴν τύχην νὰ παρευρισκῆται εἰς τὴν ἔγερσιν τῶν πτηνῶν, ἐξ ὧν ἐβρίθην ὁ κῆπός του. Ὁφείλω δὲ νὰ προσθέσω, ὅτι πρὸ πολλοῦ προτομασθῆ νὰ ἀποκαλύψῃ τ' ἀπόκρυφα τῆς μικρᾶς αὐτῶν οἰκογενείας. Ὅθεν, ἡ μεγαλύτερη φιλοξενία, αἱ τρυφερότεροι ἐπιμέλεια, εἶχον προσοικειώσαι και τὰ ἀγριώτερα πτηνὰ τοσοῦτον, ὥστε ἡδύνατο ἀτιμωρητῆ νὰ ἐπισκερθῇ τὰς φωλεὰς τῶν νὰ θιγῇ τὰ ὠά των και τοὺς νεοσσούς. τὰ δὲ πτηνὰ ἐκ μέρους των, ἀνταπέδιδον τὰς ἐπισκέψεις των ἐπαγωγικὴ ἀμοιβαιότητα, ἣ τις ἤνοιξεν εἰς τὸν μὲν ἐπιστημονικὰς ἀπόψεις, εἰς τοὺς δὲ τὰς ὕβρας τοῦ κυλικείου!

Κατὰ τὴν γνώμην δὲ τοῦ φίλου και συνῆθους τούτου

τῶν πτηνῶν, ἐκθέτομεν τὴν ὦραν τῆς ἐγέρσεως τῶν ἀνωτέρω ὀνομασθέντων πτηνῶν. Ἡ ὦρα αὕτη, ἀπὸ τῆς 4 Μαΐου μέχρι τῆς 6 Ἰουλίου 1846, χρόνον δηλ. καθ' ὃν ἔλαθον χῶραν τα πειράματα, ὑπῆρξε:

Διὰ τὸν σπίνον, ἡ πρώτη μέχρι τῆς πρώτης και ἡμισείας τῆς πρωίας.

Διὰ τὸν μελανοκέφαλον ὑπολαῖδα, αἱ δύο μέχρι τῆς τρίτης και ἡμισείας.

Διὰ τὸν ἔρτυγα, αἱ δύο και ἡμισεία μέχρι τῶν τριῶν.

Διὰ τὸν μελανοκέσσυφον, αἱ τρεῖς και ἡμισεία μέχρι τῶν τεσσάρων.

Διὰ τὸν τυχοδύτην ἔρυθοροκέφαλον ὑπολαῖδα, αἱ τρεῖς μέχρι τῶν τριῶν και ἡμισείας.

Διὰ τὴν τροχαλῖδα, ἡ τετάρτη.

Διὰ τὸ στρουθιον (σπουργίτην), ἡ πέμπτη μέχρι τῶν πέντε και ἡμισείας.

Διὰ τὸν μέγαν μελισσοουργόν, ἡ πέμπτη μέχρι τῶν πέντε και ἡμισείας.

Βλέπομεν λοιπόν ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι τὸ ἐθιμνότερον τῶν πτηνῶν εἶναι ὁ σπίνος, τὸ δὲ ὀκνηρότερον τὸ στρουθιον. Ἄλλ' ὁ γενικὸς αὗτος κανὼν τῆς ἐγέρσεως

των πτηνών έχει τὰς ἐξαιρέσεις του, καὶ παρατηρήθη πολλάκις ὅτι τὰ πτηνὰ ἐξυπνωτίν ἐνωρήτερον τῆς συνήθους ὥρας. Ἄλλ' ὡς παρατηρήθη, ἡ ἀνωμαλία αὕτη προέρχεται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τὴν φιλοστοργίαν τῶν πτηνῶν πρὸς τοὺς νεοσσούς των. Οὕτως ἡ φύσις διδάσκει εἰς τὰ μικρὰ ταῦτα ὄντα νὰ θυσιάζωσι τὴν ἡσυχίαν των εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας των, καὶ νὰ προλαμβάνωσι τὴν αὐγὴν, ὡστε οἱ νεοσοὶ αὐτῶν νὰ εὐρισκωσιν! ἐγειρόμενοι τὴν τροφήν των! Βαθὺ καὶ ποιητικὸν μάθημα διδόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον!

Ἄλλοτε πάλιν ἐξυπνᾷ τὰ πτηνὰ ἀπάτη τις περὶ τὴν ὥραν. Οὕτω μία ὑπολαΐς (ὁ πετρίτης) ἐξυπνᾷ τὸ μεσονύκτιον καὶ τονίζει τὸ ἄσμά της ἐπὶ ἀκακίας, τέσσαρα μέτρα ἀπεχούσης τοῦ παραθύρου, ὅπου ἔλαμπεν ὁ λύχνος τοῦ παρατηρητοῦ· ἐξέλαβε τὸ φῶς τοῦ λαμπτήρος ὡς λάμπην τοῦ ἡλίου· ἀλλὰ πάραυτα ἀναγνωρίζει τὴν ἀπάτην της, καὶ ἐντροπαλῆ καὶ κατησχυμένη ἀποκοιμάται ἐκ νέου, ὀρκιζομένη, πλὴν ὀλίγον βραδέως, ὅτι δὲν θέλει ἀπατηθῆ ἄλλοτε· τὸ αὐτὸ ἔπαθε καὶ τις κόσσυφος, ἀρχίσας νὰ κελαδῆ διὰ τῆς βροντερᾶς φωνῆς του, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὅλοι οἱ κόσσυφοι, ἡμεροῖτε καὶ ἄγριοι κελαδοῦσι μεγαλοφῶνας μέχρι τῆς ἐβδόμης τῆς πρωΐας.

Οἱ ἀναγνώσταί μας θέλουσιν ἐννοῆσαι διατί ἐσιωπήσαμεν περὶ τῆς ἀηδόνος.

Ἄλλοτε πάλιν ἐξυπνᾷ τὰ πτηνὰ ἀπάτη τις περὶ τὴν ὥραν. Οὕτω μία ὑπολαΐς (ὁ πετρίτης) ἐξυπνᾷ τὸ μεσονύκτιον καὶ τονίζει τὸ ἄσμά της ἐπὶ ἀκακίας, τέσσαρα μέτρα ἀπεχούσης τοῦ παραθύρου, ὅπου ἔλαμπεν ὁ λύχνος τοῦ παρατηρητοῦ· ἐξέλαβε τὸ φῶς τοῦ λαμπτήρος ὡς λάμπην τοῦ ἡλίου· ἀλλὰ πάραυτα ἀναγνωρίζει τὴν ἀπάτην της, καὶ ἐντροπαλῆ καὶ κατησχυμένη ἀποκοιμάται ἐκ νέου, ὀρκιζομένη, πλὴν ὀλίγον βραδέως, ὅτι δὲν θέλει ἀπατηθῆ ἄλλοτε· τὸ αὐτὸ ἔπαθε καὶ τις κόσσυφος, ἀρχίσας νὰ κελαδῆ διὰ τῆς βροντερᾶς φωνῆς του, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὅλοι οἱ κόσσυφοι, ἡμεροῖτε καὶ ἄγριοι κελαδοῦσι μεγαλοφῶνας μέχρι τῆς ἐβδόμης τῆς πρωΐας.

Ἡ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Ὅλοι τῆς Εὐρώπης αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα γέμουσι περιγραφῶν περὶ τῆς θαυμαστῆς ταύτης παγκοσμίου ἐκθέσεως, τῆς ἀρξάμενης ἐν Λονδίῳ τὴν 4 Μαΐου (ε. ν) Αἱ καθ' ἡμᾶς πολιτικαὶ ἐφημερίδες ἐξέθεσαν ἤδη τὴν γενομένην λαμπρὰν καὶ μοναδικὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως. Ἡμεῖς δὲ θέλομεν περιορισθῆ εἰς ἀπλᾶς μόνον τινὰς περιέργους περιγραφὰς, προτιθέμενοι ἀκολούθως νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ Κ ρ υ σ τ ἄ λ λ ι ν ο υ Παλατίου, καὶ εἴ τι ἕτερον ἄξιον τῆς περιεργείας τῶν ἀναγνωστῶν μας.

Τὸ Κ ρ υ σ τ ἄ λ λ ι ν ο υ Παλάτιον, ὅπου συνήλθον οἱ ἀντιπρόσωποι ὄλων τῶν ἐθνῶν τῆς Οἰκουμένης, ἐγείρεται ἐν μέσῳ τοῦ εὐρυχωροῦ καὶ χλοεροῦ ἄλλους τοῦ λεγομένου Hyde-Park. Πέριξ αὐτοῦ ἐκτείνονται αἱ πρασιὶ καὶ ἐγείρονται αἱ προαίωνιοι καὶ ὑψίκομοι δρεῖς τῶν θαυμαστῶν τούτων κήπων· μόλις δὲ πλησιάζετε, καὶ τὰ θαύματα τοῦ μαγικοῦ τούτου παλατίου ἀναγγέλοντος εἰς τὰ ἐκθαμβὰ ὄμματά σας, εἰσέρχεσθε ἐντὸς τοῦ νέου τούτου Πανθῆου, ὅπου τὸ φῶς κατέρχεται λαμπρὸν, σινοῖ ἀνωθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἐντὸς τοῦ κτιρίου εἰσάγει κιγκλῖς ἐξ ὀρυχάλκου, δύο

θύρας ἔχουσα, πλουσίως κεκοσμημένας, παρατηρεῖτε δὲ ἀμέσως τὴν ὠραίαν κρήνην, διαχέουσαν κατάφυτρα νάματα, περὶ τὴν ὁποῖαν ἴστανται διάφορα συμπλέγματα ἀνδριάντων Ἀγγλῶν καλλιτεχνῶν. Ἀριστερόθεν ὑμῶν ἐκτυλίσσονται τὰ πλοῦτη τῶν Ἰνδιῶν, δεξιόθεν οἱ θησαυροὶ καὶ τὰ ἀραδικὰ κοσμήματα τῆς Τύνιδος. Ἐπειτα ἡ μὲν Βρασιλία ἐκθέτει τὰ θαυμάσια φυσικὰ προϊόντα της, ἡ δὲ Κίνα τὰ σιουργῆ αὐτῆς καὶ τὰ φανταστικά καὶ ἰδιότροπα τεχνουργήματα. Προχωρήσαντες βήματάτινα, δύνασθε νὰ ἴδετε, ἐρεφόμενοι πρὸς ἀνατολὰς, διὰ μιᾶς τῶν βλεμμάτων βολῆς τὰ ποικίλα καὶ διάφορα προϊόντα ὄλων τῶν χωρῶν καὶ ὄλων τῶν κλιμάτων· διότι πανταχόθεν τοῦ ἑναερίου ἐκείνου θόλου, εἰς τὰ δεξιὰ ὑμῶν, εἰς τ' ἀριστερὰ, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σας, ὑπὸ τοὺς πόδας σας, παρίστανται αἱ ζῶναι, τὰ γεωγραφικὰ πλάτη, αἱ ἐκστάσεις, αἱ ἔρημοι, αἱ ψάμμοι, αἱ ὄψεις τοῦ χάους τῶν παντοδαπῶν μηχανῶν, τῶν ἔργων, τῶν θαυμάτων, ἅτινα ὀλίγον κατ' ὀλίγον τακτοποιοῦνται. Ἡ βιομηχανία ἐπίσης ἐπρόφερε τὴν δημιουργὸν αὐτῆς λέξιν, εἶπε, γ ε ν θ ῆ τ ο φ ῶ ς κ α ἰ ἐ γ ἔ ν ε τ ο φ ῶ ς· καὶ εἰς τὰ κ ε ρ β ἄ ν ι α ταῦτα, τὰ πανταχόθεν τῆς οἰκουμένης συνελθόντα, ἰδρῦθη τάξις, διευθετήσεις, νόμος ὁμοιομορφος, σύνολόν τι τοσοῦτον ἐντελές, ὡστε ἤθελες εἰπῆ ὅτι εἶναι αἱ διάφοροι βραψυδαὶ ἐποποιίας τινὸς, προαχθείσης ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐνὸς μόνου ποιητοῦ, ἐνὸς Ὀμήρου!

Ὅς γνωστὸν, τὸ Κ ρ υ σ τ ἄ λ λ ι ν ο υ τοῦτο Παλάτιον ἐκομίσθη εἰς τὸ Hyde-Park. Μεγαλοφυῆς τις ἀνὴρ, ὁ ἀρχιτέκτων Κ. Πάξτων, κηπουρὸς τοῦ Κροῖσου τῶν νέων χρόνων, δουκὸς Devonshire, ἐνόησε τὸ καταλληλότερον σχέδιον πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ ἐρημέρου, τοῦ μοναδικοῦ τὴν χρῆσιν κτιρίου τούτου. Ἡ θέσις ἐξελέχθη, αἱ ἐργασίαι ἤρχισαν, καὶ ἀφοῦ πρότερον οἱ ἐξ ὕψους καὶ σιδηροῦ τοῖχοι, στοαί, κίονες, καὶ πάντα τὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέρη ἠτοιμάσθησαν, ἀφοῦ συνεκροτήθη ὀλόκληρος ἡ οἰκοδομὴ, μετεφέρθη κατὰ τεμάχια εἰς τὸν εὐρύχωρον περίβολον τοῦ Hyde-Park, ὅπου καὶ ἐτέθη χωρὶς νὰ πάθωσι τὴν ἐλαχίστην βλάβην τὰ γηραλέα αὐτοῦ καὶ ὑψηλὰ δένδρα, ὧν πολλὰ συμπεριελήφθησαν ἐντὸς τῆς οἰκοδομῆς καὶ προσφυλάττονται μετὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐκείνης εὐλαθείας, ἣν ἀποδίδουσιν κοινῶς οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τὸν ὠραιότερον τῆς φύσεως στολισμὸν.

Ἡδὴ ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν παγκόσμιον ἐκείνην καὶ μεγάλην ἀγορὰν.

Τὸ ὄνομα ἐκάστου ἔθνους εἶναι γεγραμμένον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γλῶσσαν ἐπὶ τῶν προϊόντων αὐτοῦ. Τὰ εἶδη εἰσέτι δὲν ἐτακτοποιήθησαν· μόνα δὲ ὑπάρχοντα ἐν τάξει εἶναι τὰ τῶν Ἀγγλοαμερικανῶν, ἅτινα ὅμως δὲν παριστώσιν ἔξοχόν τι.

Τὰ ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἐκτεθέντα, εἶναι ἄπειρα, τρομερά· οἱ ἐκθέσαντες ὑπερβαίνουσι τοὺς 6,000 ἄνδρας. Δακρύνουσι δὲ κυρίως αὐτὰ μέγας ἀριθμὸς θαυμασιῶν μηχανῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων παρατηρεῖται πιστοτήριον δυνάμενον νὰ ἐκτυποῖ 7,000 ἀντιτύπων τὴν ὥραν!

Εἴπομεν ὅτι τὸ ὄνομα ἐκάστου ἔθνους γέγραπται ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ γλῶσσῃ. Μεταξὺ τούτων ἀναγινώσκονται δι' ὠραίων χαρακτηριστῶν ἑλληνικῶν τὸ ὄνομα τῆς ΕΛΛΑΔΟΣ, τῆς ἐμπορικῆς μὲ τὸ ἐξῆς λόγιον, ἐκλεχθὲν ὑπὸ τῆς συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου.

» Θυροῖν χρῆ ... ταχ' αἶθρον ἔσσε' ἄμεινον.
» Ζηλοῖ δὲ τε γείτονα γείτονα.
» Εἰς ἄφρον σπεύδοντ' ἀγαθὴ δ' ἔρις ἢ δὲ βροτοῖσι.
« Ὡ θεοὶ πάντες καὶ πάσαι» ἐπιφωνεῖ ὁ πνευματῶς.

δης συγγραφεὺς Ἰούλιος Ζανὲν (Jules-Janin) ἐν τινὶ αὐτοῦ ἐκ Λονδίνου ἐπιστολῇ.

Αἱ Ἄθηναί εἰλλοῦσαι τὰ ὑφάσματα των καὶ τὰ προϊόντα των εἰς αὐτὰς ἐκείνας τὰς χώρας, ὅπου ἴστανται περιλυπα καὶ μαραινόμενα ὑπὸ οὐρανὸν νεφελώδη τὰ ἀθάνατα μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνος! Τίς ἤθελε πιστεύσει τοῦτο περὶ τῆς πατρίδος τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Φειδίου;

Οὐ μακρὰν τοῦ Ἑλληνικοῦ. ἐ μ π ο ρ ἰ ο υ κ ε ἴ τ α ἢ ὀθωμανικῆ τ ἔ χ ν η, τέχνη διάφορος τῆς τῶν Γαλλῶν καὶ Ἀγγλῶν, συγκειμένη ἐκ κεντημάτων, πορφύρας, ἀδαμάντων καὶ μαργαριτῶν!

Ἄλλὰ φεῦ! πῶς θέλομεν περιγράψαι πάντα τὰ θαύματα ταῦτα, ὄλον τὸν θόρυβον ἐκείνον, τὸν κρότον, τὴν ἐνέργειαν, τὸν ζῆλον τῆς μεγάλης ταύτης καὶ παγκοσμίου, οὕτως εἰπεῖν, πανηγύρεως, ὅπου πρὸς τὰ δύο καὶ ἥμισον ἑκατομύρια τῶν κατοίκων τοῦ Λονδίνου, συνέβρυσαν τοσαῦτα μυριάδες ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀγγλίας καὶ ἐξ ὄλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Τοσαύτην λαοῦ συνάθροισιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πόλιν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν δὲν μνημονεύει ἄλλη ἢ ἱστορία.

Εἰς τὸν Πύργον τῆς Βαβέλ δὲν ἐλαλήθησαν πλείότεραι διάλεκτοι, καὶ μολοντοῦτο συνέβη μείστη τότε σύγχυσις γλωσσῶν, ἐνῶ ἐνταῦθα οὐδεμία σύγχυσις ἐνταῦθα πάντες ἐννοοῦσιν ἀλλήλους, οἱ πάντες συνήλθον ὡς εἰς τινὰ μεγάλην ἀδελφῶν συνέλευσιν, ὅπου οὐδεμία εἰσχωρεῖ ἀντιζήλια, οὐδεμία ἀντενέργεια. Εἰς τὸ ἐπιφανέστερον τοῦ παλατίου μέρος, μεταξὺ δύο δρυῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἄλλους ῥοδοδένδρων καὶ ῥόδων, ὑψοῦται ὁ θρόνος τῆς Βασιλείσης. Ἐκατέρωθεν τοῦ θρόνου ἀναθρόσκει κρουὸς ὕδατος, ἐπαναπίπτων εἰς δεξαμενὴν μαρμαρινήν. Φέρει δὲ πρὸς τὸν θρόνον στοίχος ἀγαμάτων, καὶ ἀμφιθέατρον βαθμιδῶν, ἢ μᾶλλον ἐδωλίων, ὑπὸ μεταξοπιπίλου ἐστρωμμένων καὶ παρασκευασθέντων, ἵνα δεχθῶσι τοὺς θεατὰς τῆς γενομένης τῆς ἀ. Μαΐου τελετῆς.

Αἱ βαθμιδὲς αὗται ἦσαν περὶ τὰς ἐξ χιλιάδας καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐκάθητο τοσοῦτος ἀριθμὸς κυριῶν.

Διὰ νὰ περιέλθῃ τις τὰς τέσσαρας στοὰς, αἵτινες κατέχουσι τὸν δευτέρου ὄροφον τοῦ κτηρίου, ὅπου ἐτέθησαν τὰ πολυτιμώτερα προϊόντα, ἀπαιτεῖται νὰ περιπατήσῃ τεσσάρων μιλίων ὁδόν. Αἱ περιστροφῆ τοῦ Ἰσογαίου, ἐξαιρουμένων τῶν ναρθήκων, χρίζουσιν ἐξ ἡλίων πορείαν. Ὁ μέγας τῶν Ἰνδιῶν ἀδάμας, ὁ καλοῦμενος Κοϊνοδρ, ἦτοι ὄ ρ ο ς Φ ω τ ὸ ς ἀπῆρτηται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κτιρίου, ἐντὸς κλωθίου στερεοῦ καὶ περιγύρου, ὡστε πᾶς προσερχόμενος δύναται νὰ περιεργασθῇ αὐτὸν καὶ νὰ θαυμάσῃ. Τοσαῦτα πρὸς τὸ παρὸν περὶ τῆς θαυμασίας ἐκθέσεως, εἰς τὰ τῆς ὁποίας ὑποσχόμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν ἀκολούθως λεπτομερέστερον.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΥΤΥΧΙΟΥ ΜΑΜΦΡΕΔΟΥ.

(Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ὑπὸ Ἰ. Δε-Κιγάλλα.)

Ἰπῆρξεν ποτὲ ἐν Ἐρέσῳ, ἀρχαία τῆς Βλασσονος Ἀσίας πόλις, γυνή τις οὐχ' ἤτιον διὰ τὰς ἐξόχους αὐτῆς ἀρετὰς ὡς καὶ τὴν σπανίαν τοῦ σώματος καλονην εἰς ἄκρον ὑπὸ τῶν συγχρόνων τιμωμένη· πρὸ πάντων δ' ἐθεωρεῖτο ὡς ὑπερτεροῦσα τῶν λοιπῶν γυναικῶν διὰ τὴν πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν· καὶ τοιαύτην πρὸς αὐτὴν ὑπόληψιν εἶχον

οὐ μόνον οἱ τῆς Ἐρέσου κάτοικοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ τῶν περιχώρων, αἵτινες ὡς ἀμίμητον κατὰ τοῦτο γυναικὰ ἐθεώρουσαν καθότι πρότινος καιροῦ νυμφευθεῖσα εὐπατρίδην τινὰ κάτοικον τῆς πόλεως ἐκείνης, τοσοῦτον πιστῶς αὐτὸν ἠγάπα, ὡστε, μὲ ἄλλας τὰς προσπαθείας τῶν πλουσιωτέρων καὶ ὠραιωτέρων νέων, αἵτινες ἐζήτησαν διὰ δῶρων καὶ ὑποσχέσεων νὰ κερδήσουν τὴν καρδίαν της, οὐδεὶς πώποτε ἠδυνήθη οὐ μόνον νὰ ἐπιτύχῃ τῆς εὐνοίας της, ἀλλ' οὔτε κἂν νὰ διεγείρῃ εἰς αὐτὴν λογισμόν τινά, δυνάμενον οὐδ' ἐλαχίστως νὰ προσβάλῃ τὴν ὑπόληψιν της. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἔτυχε νὰ ὑποπέσῃ εἰς δεινὴν ὁ σύζυγος αὐτῆς νόσον, ἐξ ἧς οὐδεμία θεραπεία ἠδυνήθη νὰ τὸν διασώσῃ, εἰς τρόπον ὡστε μετ' οὐ πολὺ ἀπεδέωκε, τοῦθόπερ μείστην εἰς αὐτὴν ἐπροξένησε λύπην. Οὐδὲ δεδαίως ἤθελεν ἀποφασίσῃ νὰ ἐπιζῆσῃ οὔτε μίαν ἡμέραν, ἂν δὲν ἤθελε τὴν ἔλθῃ νέα πρὸς τοῦτο κατὰ νοῦν ἰδέα, τοῦτέστι, οὐχ' ἵ' ἀποφύγῃ τὸν θάνατον, ἀλλὰ ἵ' ἀποθῆνῃ εἰς τρόπον τοιοῦτον, ὡστε ἵ' ἀφήσῃ εἰς τὰς μεταγενεστέρας γενεὰς μέγα τι καὶ ἐντιμον δεῖγμα τῆς πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς πίστεως.

Ἦτο δὲ εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, ὡς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας, συνήθεια τοιαύτη, ὡστε τοὺς νεκροὺς τῶν εὐκατεστάτων νὰ θάπτωσιν οὐχ' εἰς ἀπλοῦς λάκκους, ἀλλὰ πρῶτον εἰς σαρκοφάγους ἐξ εὐόσμων ξύλων νὰ ἐγκλείωσι, καὶ οὕτω νὰ τοὺς θάπτωσιν εἰς ὑπογείους καμάρας, ἐπὶ τούτῳ κατεσκευασμένας, καὶ ὅπου κατέβαινον διὰ τινος μικρᾶς κλίμακος· τὰς δὲ κλεῖς τῆς εἰσόδου ἐκράτουν συνήθως οἱ στενωτέρου τοῦ ἀποθανόντος συγγενεῖς. Ἐτάθη βίην κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὁ ἀποθιώσας σύζυγος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος γυναικὸς, εἰς τόπον οὐ πολὺ μακρὰν τῆς πόλεως, κρατούσα δὲ αὐτὴ τὴν κλεῖδα τοῦ τάφου, τὴν προσεχῆ τοῦ ἐνταφιασμοῦ νύκτα ἐπιτυχοῦσα ἀριμύδιον καιρὸν, καθ' ὃν ὑπ' οὐδενὸς ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῆ, μετέβη ἐκεῖ, καὶ κλεισθεῖσα ἐν αὐτῷ, ἀπεφάσισεν οὐδέποτε πλέον νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ νὰ περάσῃ ὄλην αὐτῆς τὴν ζωὴν, ἧς οὐ μόνον ὡς ἐκ τῆς στερήσεως τῆς τροφῆς ἀλλὰ καὶ τῆς δριμύτητος τῆς λύπης, ὀλίγον ἐμελλε νὰ διαρκέσῃ.

Ἦ ὄλην ὅμως τὴν ὁποῖαν κατέβαλε προσπάθειαν νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τῶν οικειῶν της, μολαταῦτα μία ἐκ τῶν θεραπειῶν της ἐνόησε τὸν σκοπὸν της, τὸν ὁποῖον ἐγνωστοποίησεν ἅμα πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς, καὶ οὕτω μετ' οὐ πολὺ τὸ συμβᾶν ἔγεινε γνωστὸν εἰς ἅσασαν τὴν πόλιν. Μεταβάντες δὲ οἱ συγγενεῖς τῆς γυναικὸς ταύτης εἰς τὸν τάφον ὅπου εὐρίσκειτο, ἐπροσπάθησαν παντοίοις τρόποις νὰ τὴν ἀποτρέψωσι τῆς τοιαύτης γνώμης, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίασαν τὴν αὐτὴν ἀποτυχίαν ἔλαβον καὶ αἱ φίλαι αὐτῆς, ὡς καὶ αἱ διάφοροι ἀρχαὶ τῆς πόλεως, αἵτινες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὄλην τὴν ἰσχὺν αὐτῶν μετεχειρίσθησαν. Τοῦτο δὲ βλέπουσα ἡ καλὴ θεράπεινα, ἡ ἐξιχνιάσασα τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, ἀπεφάσισε νὰ μὴ τὴν ἐγκαταλείψῃ, καὶ τοι οὐδεμίαν σχεδὸν ἐλπίδα ἔχουσα νὰ διασείσῃ τὴν ἀδυσώπητον ἀπόφασίν της, ἀλλὰ κλεισθεῖσα μετ' αὐτῆς, ἔφερε καὶ μικρὸν τινα λύχνον, τοῦ ὁποίου τὸ φῶς ἐφρόντιζε νὰ διατηρῆ ἀδιακόπως.

Ἐἶχον ἤδη παρῆλθαι τρεῖς ἡμέραι ἀφ' ὅτου ἡ γυνὴ αὕτη εὐρίσκειτο οὕτω κλεισθεῖσα, ὅτε συνέβη νὰ καταδικασθῶσιν ὑπὸ τῆς πολιτείας τινὲς κακοῦργοι, ὧν τὰ πτώματα ἔμειναν, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τότε

κτιροῦ, ἐκτεθειμένα εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ὅπου καὶ διωρισθῶσι φύλακες διὰ τὰ φυλάττειν τοὺς νεκροὺς αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀραιθῶσιν ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἢ φίλων των. Ὁ τόπος δὲ ὅπου ἐξετελέσθη ἡ σκηνὴ αὕτη, ἔκειτο πλησίον τοῦ τάφου, ἔνθα ὑπῆρχεν ἡ προαναφερομένη γυνὴ μετὰ τοῦ νεκροῦ συζύγου της. Ὅθεν τὴν προσεχὴ νύκτα, καθ' ἣν ἦτο μέγα σκότος, συνέπεσεν ὥστε ὁ τῆς κουστοδίας ἐκατόνταρχος νὰ παρατηρήσῃ διὰ τινος μικρᾶς θυρίδος ἀμυδρόν τι φῶς, πρὸς τὸ ὅποιον πορευθεὶς καὶ καταμαθὼν, ὅτι προήρχετο ἐκ τοῦ τάφου, ἤθελεν νὰ πληροφορηθῇ τὸ τί ἦτο· ἐπομένως κατέβη σιγὰ διὰ τῆς κλίμακος, καὶ ἀκροαζόμενος ἔξωθεν τῆς θύρας, ἤκουε γυναικὸς θρήνους, ἐξ ὧν ἐνόησεν ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχε τὸ μέρος, ὅπου ἡ πολυθρόνη γυνὴ εἶχεν ἐνταφιασθῆ ζῶσα αὐτοπροαιρέτως· ὅθεν κινούμενος μᾶλλον ἀπὸ περιέργειαν ἢ ἀπὸ συμπάθειαν πρὸς αὐτήν, ἔκρουσε μὲ δύναμιν τὴν θύραν, καὶ διὰ τοῦ κρότου διέκρυψε τὰς λυπημένας γυναῖκας ἐκ τῶν θρήνων των, ὥστε ἤνοιξεν ἡ θεραπεία τὴν θύραν καὶ οὗτος εἰσῆλθεν. Ἡ χήρα ἦτο ὡς ἐκ τῆς λύπης καὶ τῆς νηστείας πολὺ ἰσχνή, εἶχε καὶ τὴν κόμην αὐτῆς ἀτάκτως καὶ ἀτημελήτως λελυμένην, ἐξ ἧς καὶ πλεῖστα τῶν τριχῶν εἶχεν ἀποσπάσει, τὸ δὲ πρόσωπόν της ἀνιλεῖως ἡμαγμένον, μολοντοῦτο ἡ φυσικὴ αὐτῆς ὠραιότης δὲν ἦτο ἐντελῶς ἐξηφανισμένη. Ἄμα δὲ εἶδεν αὐτὴν ὁ ἐκατόνταρχος, τὸν ἐφάνη ὠραιότητι, καὶ οὐδῶλος ἀξία τῆς τοσοῦτον ἔλειπτης καταστάσεως εἰς ἣν εὗρισκετο, ὅθεν ἐνοθρῦνθεὶς ἀνέκραξεν— τί μέγα ἀμάχημα ἦναι τοῦτο! — καὶ ταυτοχρόνως ὡς ἐν βολῇ ὀφθαλμοῦ, σπρέψας βλέμμα ἱλαρὸν καὶ ἐλευθεροῦν πρὸς αὐτὴν ἐκάθισε πλησίον της. Ἡ δὲ γυνὴ ἰδοῦσα αἴφνης εἰς τὸ πλευρόν της τοιοῦτον ἄνδρα, ἐξέπασθη, καὶ μὴ γνωρίζουσα ποῖος καὶ ποδαπὸς ἦτο, τὸν παρετήρη μετὰ προσοχῆς.

Ἦτο δὲ οὗτος ὁ ὠραιότερος καὶ χαριέστερος μετὰ τῶν νέων τοῦ τόπου ἐκεῖνου, κατὰ δὲ τὴν ἡλικίαν δὲν ὑπερέβαινε πικνῶς τὴν τῶν 28 ἐτῶν· αἱ δὲ παρ' αὐτοῦ προφερθεῖσαι λέξεις ἐλέχθησαν μὲ τσαύτην χάριν, ὥστε ἡ γυνὴ αὕτη τὰς ἤκουσεν οὐχὶ μετὰ δυσαρσεκείας, καὶ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, τὸν παρετήρησε μετὰ προσοχῆς ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν. Ἐκ τούτου δ' ἐνοθρῦνθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος καὶ παρατηρήσας ὅτι αὕτη πρὸ παντὸς ἄλλου πραγματος εἶχεν ἀνάγκην ν' ἀνακαινίσῃ τὰς ἐλλειπούσας δυνάμεις της, μετέβη διὰ τὸ φαγητόν τοῦ δειπνοῦ του, τὸ ὅποιον εἰς τὴν παρακειμένην σκηνὴν του εἶχεν ἤδη προητοιμασμένον, καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν τάφον, παρεκινήσας αὐτὴν καὶ τὴν θεραπείαν νὰ γευθῶσιν ὀλίγον. Ἐπειδὴ ἡ χήρα οὐδῶλος συγκατένευεν εἰς τοῦτο, ἡ θεραπεία, ἣτις δὲν εἶχε νὰ θρηγῇ σύζυγον, νικηθεῖσα ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὴν εὐωδίαν τοῦ εὐχρόου οἴνου, ἐγένεθη ὀλίγον, εἶτα ἤρχισε καὶ αὕτη νὰ παρακινήσῃ πρὸς τοῦτο τὴν κυρίαν αὐτῆς, τοσοῦτον ὥστε κατεπίσθη νὰ βροφήσῃ ὀλίγον, καὶ πάλιν ὀλίγον· ἐξ οὗ ἀναλαβοῦσα μικρὸν, καὶ εἰς τὰς προσκλήσεις τοῦ ἀξιώματικοῦ ἐνδοῦσα, συγκατένευε νὰ πάρῃ καὶ ὀλίγον φαγητόν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ νὰ συνδειπνήσῃ. Οὗτος δὲ βλέπων αὐτὴν ὀλίγον ἐκμαλαγαμένην, ἤρχισε νὰ τῆς ἀποδείξῃ μὲ ισχυροὺς λόγους καὶ πάμπολλα παραδείγματα, ὅτι ἰσχυρῶς εἶχεν ἐκπληρώσει πάν αὐτῆς χρέος ἀγάπης καὶ εὐσεβείας, καὶ ὅτι ἂν τι περιπλέον ἤθελε πράξει εἰς

τὸ ἐξῆς, ἤθελεν οὐ μόνον ἀποβῆ μάταιον, ἀλλὰ καὶ προσβλητικὸν εἰς τὴν αὐτῆς ὑπόληψιν, καθὼς ἤθελεν ἀποδοῦν μᾶλλον εἰς γυναικεῖαν ἀδυναμίαν ἢ εἰς ἔλλογον ἀγάπην· καὶ ὅτι μεγαλύτεραν δόξαν ἤθελεν ἀπολαύσει ἀπὸ τὸν κόσμον, ἂν ἂν ἰ νὰ τῆκεται, ὡς αἱ ἄλλαι, εἰς δάκρυα καὶ θρήνους, ἤθελεν ὑπερφέρει μετὰ γενναϊότητος ψυχῆς τὴν στέρησιν αὐτὴν. Ἐνῶ ὁ ἀξιώματικὸς οὕτω πως ὠμίλει, ἡ γυνὴ ἠκροάζετο χωρὶς νὰ διδῇ ἀπάντησιν ἀκμῖαν, ἐπασχολουμένη εἰς τὸν δειπνον. Ἐν τοσοῦτῳ κατὰ μικρὸν ἐπανήρχετο εἰς αὐτὴν τὸ πρῶτον ἐξαλειφθὲν χρῶμα, καὶ ἡ ζωηρότης τῶν ὀφθαλμῶν καὶ λοιπῶν τοῦ προσώπου της χαρακτηρῶν, τοῦθ' ὅπερ ἠῤῥεαν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐκατονάρχου νὰ τὴν παρατηρῇ καὶ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτά του. Διαρκούντος δὲ τοῦ δειπνοῦ, ὁ ἐκατόνταρχος ποτὲ μὲν μ' ἕνα λόγον, ποτὲ δὲ μ' ἄλλον ἀπεμάκρυνε τὴν ὀμιλίαν του ἀπὸ τὸ προκείμενον ὡς λυπηρὸν καὶ μὴ ἀρμόδιον εἰς στιγμὴν τραπέζης, καὶ ἀπ' ἐναντίας ἐπεχείρησε νὰ ἐπαινῇ τὴν ὠραιότητα αὐτῆς, ἣτις, κατὰ πρῶτον μὲ δυσαρσεκείαν, εἶτα μὲ σιωπὴν, καὶ ἀκολούθως μὲ εὐχαριστήσιν τὸν ἠκροάζετο, καθὼς ἐγνώριζε κάλλιστα τὸν τρόπον νὰ τὴν κολακεύῃ, καὶ οὕτως ὁ καλὸς ἐκατόνταρχος ἐπροχώρησεν εἰς βαθμὴν τοιοῦτον, εἰς ὅποιον οὐδεὶς ἄλλος εἰς τοιοῦτον τόπον μὲ τοιαύτης τάξεως γυναῖκα, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἤθελε φθάσει· δηλαδὴ νὰ τῆς κάμῃ προτάσεις ἔρωτος. Ἡ δὲ καλὴ χήρα, ἣτις μὲ τόσην δυσκολίαν συγκατένευε νὰ ζῆ, δὲν ἐδυσκόλευθη νὰ γείνη σύζυγος τούτου, οὐδ' ἐδίετασε πλέον νὰ τελεσθῇ κατ' ἐκείνην αὐτὴν τὴν νύκτα ὁ γάμος. Τούτων οὕτως ἐχόντων, συνέπεσεν ὥστε οἱ συγγενεῖς ἐνὸς ἐκ τῶν ὡς προερίετα καταδικασθέντων, παρετήρησεν ὅτι ὁ φύλαξ ἀπεμακρύνετο τὴν νύκτα ἐκ τοῦ τόπου τῆς καταβίτης, ὅθεν ὠφελήθηντες τῆς περιστάσεως, ἀγῆρπασαν τὸν νεκρὸν τοῦ συγγενοῦ των καὶ τὸν ἐνεταφίασαν. Τὴν δὲ προσεχὴ πρωΐαν πληροφορηθεὶς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ὁ φρουρὸς περὶ τοῦ συμβάντος, εὐρέθη εἰς μεγίστην ἀμνηχανίαν, βέβαιος ὅτι εἰς ποιήν τῆς ἀμελείας του ἤθελε παρὰ τῶν ἀνωτέρων του καταδικασθῆ εἰς θάνατον· διὸ πλήρης ἀπελπίσας, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τάφον, καὶ διηγῆθη εἰς τὴν σύζυγόν του τὸ συμβεβηκὸς, προσθεὶς ὅτι διὰ ν' ἀποφύγῃ τοιοῦτον ἀτιμὸν θάνατον ἦτο ἀποφασισμένος ν' αὐτοχειρισθῇ. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνὴ, μοι γένοιτο, ἔκραξεν, ὥστε ἐν διαστήματι τοσοῦτῳ βραχέος χρόνου νὰ γείνω δις χήρα, καὶ δύο τοσοῦτους προσφιλεῖς συζύγους νὰ θρηγῶ. Καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα κατήχησεν εἰς τοῦτο, εἶναι πολὺ καλῆτερα νὰ κρεμάσῃ τις ἕνα νεκρὸν, παρὰ νὰ χάσῃ ἕνα ζῶντα.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἐξήγαγε μετὰ τοῦ συζύγου της καὶ τῆ συνδρομῆ τῆς θεραπείας τὸν νεκρὸν ἐκ τοῦ σαρκοφάγου, ὅστις ὡς ἐκ τῆς πολυκαιρίας ἦτο τοσοῦτον ἡλκοιωμένος, ὥστε δὲν ἤθ δυνατό νὰ γνωρισθῇ. Ἐπομένως, περιτιλιξάντες αὐτὸν μὲ ἕνα βράκι, τὸν ἐκρέμασαν εἰς τὴν κενὴν ἀγχόνην, ὅπου καὶ τὸν ἀφήκαν. Τοῦτο δ' ἐπροξένησε μεγίστην τὴν ἐπομένῃν πρωΐαν ἀπορίαν, καθὼς οὐδεὶς ἤθ δυνατό νὰ καταλάβῃ τίνι τρόπῳ ὁ νεκρὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀγχόνην. Ἡ δὲ γυνὴ κρυβεῖσα ἐπί τινος ἡμέρας μετὰ τοῦ ἐκατονάρχου, ἔλαβε περὶ τῶν πραγμάτων της φροντίδα διὰ τῆς θεραπείας, καὶ οὕτω συνάξασα τὴν οὐ μικρὰν περιουσίαν της, ἐδραπέευσε μετὰ τοῦ νέου συζύγου της.

Ὁ ἔρως λοιπὸν ἀπεδείχθη καὶ ἐνταῦθα ἰσχυρότερος τῆς λύπης!